

ಮದಪಿಯೊಗವಂಜಿ
ಕುಳುವೆರ. ೦೦

ಸತ್ಯವಿತ್ರ ಬಂಗೀರ

ಡಾ. ಪೀಟರ್ ವಿಲ್ಸನ್ ಪ್ರಭಾಕರ್

BVP & H-615

ಕರ್ನಾಟಕ
ಕುಳು
ಗ್ರಾಹಿತ್ಯ

ಸತ್ಯಯಿತ್ರ ಬಂಗೇರ

BVP-615.

ಡಾ. ಪೀಟರ್ ವಿಲ್ಸನ್ ಪ್ರಭಾಕರ್

भारतवाणी प्रसिद्धिका / BHARATAVANI
भारतवाणी एम. १०-४१११
CENTRAL INSTITUTE OF HOSPITAL ADMINISTRATION
मिडूरु / MYSURU - 575 003

ಕರ್ನಾಟಕ ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿ

ಮಂಗಳೂರು ಮಹಾನಗರ ಪಾಲಿಕೆ ಕಟ್ಟಡ

ಲಾಲ್‌ಬಾಗ್, ಮಂಗಳೂರು - 575 003

SATHYA MITHRA BANGERA (Life and Works of Sathya Mithra Bangera)
Written by **Dr. Peter Wilson Prabhakar**, Reader, Dept. of History,
Vivekananda College, Puttur. 574 203.

Published by : **Karnataka Tulu Sahithya Academy**
Corporation Building, Lalbaug
Mangalore- 575003. Tel : 459389.

Price. : **Rs. 12/-**

Pages : **48**

Chief Editor : **Prof. B.A. Vivek Rai**
President,
Karnataka Tulu Sahithya Academy

Publisher : **Dr. Palthady Ramakrishna Achar**
Registrar,
Karnataka Tulu Sahithya Academy.

Copy right : **Academy**

Printed at : **Jaya Offset Printers,**
Lower Carstreet, Mangalore - 575 001

D. T. P : **Madhuban Graphics,**
Alake, Mangalore - 575003.

ಕಲಾವಿದೆ ಶ್ರೀ ಮೋಹನ್ ಕುಮಾರ್ ಬಾಡ್ವಯಿನ್ ಸತ್ಯಮಿತ್ರ ಬಂಗೇರರ್ ಚಿತ್ರೋ.

ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇನ ಪಾತೆರೊ

ತುಳುನಾಡ್, ತುಳುಬಾಸೆ, ಸಾಹಿತ್ಯ, ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಉಂದೆತ ಬುಳೆಚಿಲ್‌ಗಾದ್ ಎಡ್ಡೆನ ಬೇಲೆ ಬೆಂದಿನ ನಮ್ಮ ಹಿರಿಯಕುಲೆನ ಸಾದನೆಲೆನ್, ಅಕುಲು ತುಳುಕು ಸಂದಾಯಿನ ಕಾನಿಗಲ್ ಮಾತೆರೆಗ್ಲಾ ತೆರಿಪಾದ್ ಕೊರ್ಪಿನ ಉದ್ದೇಶೊಡು ಮದಪ್ಪಿಯೆರಾವಂದಿ ತುಳುವೆರ್ ಪನ್ನಿ ಬೂಕುಲೆ ಸರಮಾಲೆನ್ ಕರ್ನಾಟಕ ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿ ನಿಕುಲೆ ಮಟ್ಟೆಲೆಗ್ ಪಾಡೊಂದುಂಡು.

ತುಳುಬಾಸೆ, ಸಾಹಿತ್ಯ, ಸಂಸ್ಕೃತಿ, ತುಳುನಾಡ್ ನೆನ್ನ ಮಿತ್ ಈ ಹಿರಿಯಕುಲೆಗ್ ಇತ್ತಿ ಮೋಕಿ ಅಭಿಮಾನೊಲೆನ್ ಈ ಬೂಕುಲೆಡ್ಡ್ ನಮ ತೆರಿಯೊನೊಲಿ. ತುಳುತ ಬುಳೆಚಿಲ್‌ಗ್ ಬೋಡಾದ್ ನನ ಮಿತ್‌ಗ್ ನಮೊ ಎಂಚೆಂಚಿ ಕಜೊಲೆನ್ ಮಲ್ಪೊಲಿ, ಎಂಚ ದಂಬು ಪೋವೊಲಿ ಪನ್ನಿನೆನ್ ಈ ಬೂಕುಲು ತೋಜಿಪಾದ್ ಕೊರ್ಪೊ. ಅಕುಲೆನ ಉಮೇದ್ ಉರ್ಕು ಉಲ್ಲೆಸೊಲೆನ್ ಅಕುಲು ನಡತಿ ಸಾದಿಲೆನ್ ತೋಜಿಪಾವುನ ತೂಟಿಲು ಈ ಬೂಕುಲು.

ತುಳುನಾಡ್ ಬೊಕ್ಕ ನಮ್ಮ ದೇಶದ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯೋಗಾದ್ ಎಡ್ಡೆನಾ ಪೊಣೇದ್, ಪಣಿಯಾಡಿ ಶ್ರೀನಿವಾಸ ಉಪಾಧ್ಯೇರನ ಒಟ್ಟುಗು ಸೇರೊಂದು ತುಳುನಾಡ್ ಇತಿಹಾಸ ಸಂಸ್ಕೃತಿದ ಮಿತ್ ಸಂಶೋಧನೆ ಮಲ್ತಾದ್ ಬೂಕು ಲೇಖನೊಲೆನ್ ಬರೆಯಿನಾರ್ ಸತ್ಯಮಿತ್ರ ಬಂಗೇರರ್. ಬಂಗೇರರ್‌ನ ಅಳಿಯ ಸಂತಾನ ಕಟ್ಟಾದ ಗುಟ್ಟು ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯದ ಬುಳೆಚಿಲ್‌ಗ್ ಮಲ್ಲ ಒಂಜಿ ಕಾಣಿಕೆ. ಸಂಶೋಧನೆದಂಚಿತ್ತಿನ ಒಂಜಿ ಸಂಗತಿನ ತುಳುಟು ಪೊರ್ಲೂಡು ಬರೆವೊಲಿ ಪನ್ನಿನೆಕ್ ಈ ಬೂಕು ಒಂಜಿ ಎಡ್ಡೆ ಉದಾಹರಣೆ. ಸತ್ಯಮಿತ್ರ ಬಂಗೇರನ ಬದ್ಕ ಬರವುಲೆನ್ ಬೇತೆಬೇತೆ ಕೋಡಿಡ್ಡ್ ಒಟ್ಟು ಮಲ್ತಾದ್ ಎಡ್ಡೆಂಚಿನ ಒಂಜಿ ಸಂಶೋಧನ ಗ್ರಂಥೊನು ಬರೆಯಿನ ಡಾ. ಪೀಟರ್ ಎಲ್ಸನ್ ಪ್ರಭಾಕರ್ ಮೇರೆಗ್ ಅಂಚನೆ ಸತ್ಯಮಿತ್ರ ಬಂಗೇರರ್ ಚಿತ್ರ ಬುಡ್ಪಾದ್ ಕೊರ್ನ ಕಲಾವಿದೆ ಶ್ರೀ ಮೋಹನ್ ಕುಮಾರ್ ಮೇರೆಗ್ ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿದ ಸೊಲ್ಪೆಲು. ಈ ಬೂಕುನ್ ಪೊರ್ಲೂ ಪೊಲಿಗಡ್ ಅಚ್ಚಿ ಮಲ್ತಿನ ಜಯಾ ಆಫ್‌ಸೆಟ್ ಪ್ರಿಂಟರ್ಸ್, ಅಚ್ಚಿದಿಲ್ಲದ ಯಜಮಾನೆ, ಶ್ರೀ ಕೆ. ಜಯರಾಮ ಶೆಟ್ಟಿ ಬೊಕ್ಕ ಅರೆನ ಸೇರಿಗದಕುಲೆನ್ ಅಕಾಡೆಮಿ ನೆನೆತೊನುಂಡು.

ಕುಡ್ಡ

ಡಿ. 26.9.97

ಪ್ರೊ. ಬಿ. ಎ. ವಿನೇಶ ರೈ

ಅಧ್ಯಕ್ಷರ್

ದುಂಬುದ ಪಾತೆರ

ನಮ ನಾಡ್ ಬೊಕ್ಕ ದೇಶೊದ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯಗಾದ್ ಪುಣೆಪಿನೊಟ್ಟಿಗೆ ತುಳುಭಾಷೆ ಸಾಹಿತ್ಯೊದ ಬುಳೆಚ್ಚಿಲ್ಗಾ ತನ್‌ಕೈಗಾಪಿ ಮಟ್ವೆಗ್ ಕಾಣಕೆನ್ ಸಂದಾಯಿನ, ಜುವೊ ತರೆತ್ತಿನ ನಮ ಹಿರಿಯಾಕ್‌ಲ್ ಪಾಕ ಜನ. ಆಂಡ ಬಜಿ ಪುದರ್‌ಗಾದ್ ಮಾತ್ರ ಬಯಕಂದೆ ಈ ನಾಡ್ ಬೊಕ್ಕ ಭಾಷೆಗಾದ್ ಬಂಜಿ ಬತ್ತಿ ಮುಕುಳೆನ್ ನಮ ಮದತ್ತಿನವುಲಾ ಆತೇ ಬೇಗ. ಇಂಚ ಮದತ್ತ್ ಪೋಯಿನಕಾಲೆಡ್ ಸತ್ಯಮಿತ್ರ ಬಂಗೇರೆರಲಾ ಸೇರ್‌ದುಳ್ಳೆರ್.

ಸಾಧ್ಯ ಇತ್ತಿ ಕಡೆಡ್ ಪೂರಾ ಮಾಹಿತಿ ಸಂಗ್ರಹೊ ಮಲ್ತ್‌ದ್ ತುಳು ಬಾಸೆಡ್ ಈ ಒಂಜಿ ಎಲ್ಕ ಬೂಕ್‌ನ್ ಬರೆಪಿನ ಸುರುತ ಪ್ರಯತ್ನೊ ಮಲ್ತ್‌ದೆ. ಇಂದೆಟ್ವೆ ಹೆಚ್ಚಿ ಕಮ್ಮಿ ಇತ್ತಂಡ ಓದುಗರಾಯಿನ ನಿಕ್ಯೆ ಸರಿ ಮಳ್ತೊನೊಡು. ಬೊಕ್ಕ ಆಯಿತ ಬಗ್ಗೆ ಎಂಕ್‌ಲಾ ತೆರಿಪಾವೊಡ್ ಪಂಡ್‌ದ್ ಕೇಂಡೊನುವೆ. ಈ ಬೂಕ್‌ಡ್ ಯಾನ್ ಉಪಯೋಗ ಮಲ್ತಿನ ಶಬ್ದ ಬೊಕ್ಕ ವಾಕ್ಯೊಲೆಡ್ ತಪ್ಪಿತ್ತಂಡ ಆಯಿಕ್ ಮಾಪು ನೆಟ್ಟೊನುವೆ. ತುಳು ಬಾಸೆಡ್ ಉಂದ್ ಎನ್ನ ಕಡಿರ ಪ್ರಯತ್ನ.

ತುಳುನಾಡ್ ಬೊಕ್ಕ ತುಳುಬಾಸೆಗ್ ಸೇವೆ ಮಳ್ತೆನಾಕುಳೆಡ್ ಒರಿಯಾಯಿನ ಸತ್ಯಮಿತ್ರ ಬಂಗೇರೆರೆ ಬಗ್ಗೆ ಬರೆಪ್ಪಿನ ಒಂಜಿ ಅವಕಾಶೊ ಮಲ್ತ್ ಕೊರ್ಡ್ ಈ ಬೂಕ್‌ನ್ ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿದ ವತಿದ್ ಪ್ರಕಟ ಮಲ್ಪರೆ ಕಾರಣಕರ್ತೆರಾಯಿನ ಆಯಿತ್ತ ಅಧ್ಯಕ್ಷೆ ಪ್ಪೊ. ವಿವೇಕ ರೈಕ್ಕುಳೆಗಲಾ, ರಿಜಿಸ್ಟ್ರಾರ್ ಡಾ. ಪಾಲ್ವಾಡಿ ರಾಮಕೃಷ್ಣ ಆಚಾರ್ಯೆಗಲಾ ಎನ್ನ ಪ್ರೀತಿದ ಸೊಲ್ಮೆಲು. ಸತ್ಯಮಿತ್ರರೆ ಬಗ್ಗೆ ಒಂತೆ ಮಾಹಿತಿನ್ ಕೆಲ ವರ್ಸ ಪಿರಾವೆ ಎಂಕ್ ಕೊರ್ತಿನ ಆರೆನ ಮಗ ದಿವಂಗತ ಎ. ಬಿ. ಟಿ. ಬಂಗೇರ ಬೊಕ್ಕ ಕುಡ್ಲಡಿತ್ತಿ ಕ್ರಿಸ್ತಿಯಾನ್ ಪಾದ್ರಿ ದಿವ. ರವೆ. ಐ. ಎ. ಸೋನ್ಸರೆನ್ ಈ ಪೂರ್ತಂಡು ನೆನೆತೊಣುವೆ. ಈ ಬೂಕ್ ಬರೆಯರೆ ಬೋಡಾಯಿನ ಒಂತೆ ಮಾಹಿತಿನ್ ಕೊರಿ ಸತ್ಯಮಿತ್ರ ಬಂಗೇರೆರೆ ಮಗಕ್ ಶ್ರೀಮತಿ ಕುಮುದಾ ವಿಲ್ಲಿಯಮ್ಸ್, ಎನ್ನ ಹಿರಿಯ ಮಿತ್ರೆಯಾಯಿನ ಇಮ್ಮಾನ್‌ವೇಲ್ ಪಂಜಿಕಲ್. ಎಂಕ್ ಸಲಹೆ ಉಮೇದ್ ಕೊರಿನ ಶ್ರೀ ಬಿ. ಜನಾರ್ದನ ಭಟ್ ಬೊಕ್ಕ ಶ್ರೀ ಎ. ಬಿ. ಅರ್ತಿಕಜೆ ಮೆಕ್ಲೆಗ್ ಯಾನ್ ಋಣಿಯಾದುಳ್ಳೆ. ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯಾಭಿಮಾನಿಲ್ ಈ ಕೃತಿನ್ ಎಡ್ಡೆ ಮನಸ್ಸೊಡ್ ಎದೊನುವೆರ್ ಪಂಡ್‌ದ್ ನಂಬುದೆ.

ಪುತ್ತೂರು

ಡಾ. ಪೀಟರ್ ವಿಲ್ಲನ್ ಪ್ರಭಾಕರ್

ಮಾರ್ಚ್ 30, 1997.

ಸತ್ಯಮಿತ್ರ ಬಂಗೇರ

ಪ್ರಸ್ತಾವ :

ಒಂಜಿ ಭಾಷೆ ಬೊಕ್ಕ ಆಯಿತ ಸಾಹಿತ್ಯೊ ಬುಳಿವೊಡುಂದಾಂಡ ಮಸ್ತ್ ಜನ ಅಯಿಕ್ಕ್ ತನಕೆನ ಪಾಲ್‌ದ ದೇಣಿಗೆನ್ ಸಂದಾಂಡ ಮಾತ್ರ ಸಾಧ್ಯ. ಇತ್ತೆದ ದಿನೊಟ್ ಈ ಬೇಲೆ ಒಂತೆ ಸುಲಭ. ಅಂಡ ಕರಿನ ಶತಮಾನೊಡು ದಾಲಾ ಸಾಧ್ಯತೆನ್ ಉಪ್ಪಂದಿನಪಗ ಇಂಚಿನ ಕೆಲಸೊಗ್ ಕೈಪಾಡಿನ ಒಂಜಿ ಸಂಸ್ಥೆ - ಅವು ಬಾಸೆಲ್ ಮಿಷನ್ ಸಂಸ್ಥೆ.

"ಬಾಸೆಲ್" ಪನ್ನಿನವು ಜರ್ಮನಿ ಬೊಕ್ಕ ಫ್ರಾನ್ಸ್ ದೇಶದ ಕಯಿತಲ್ ಸ್ವಿಝರ್ಲೆಂಡ್‌ದುಲಯಿ ಉಪ್ಪುನ ಒಂಜಿ ಎಲ್ಯ ಪೇಂಟೆ. ಈ ಊರುಡ್ ಎಣ್ಣಿ ಜನ ಜವ್ವನ್ಯೆರ್ ಒಟ್ಟು ಸೇರುದ್ 1815ನೇ ಇಸವಿಡ್ ಕಟ್ಟಿನ ಬಾಸೆಲ್ ಮಿಷನ್ ಸಂಸ್ಥೆ 1834ನೇ ಇಸವಿ ಅಕ್ಟೋಬರ್ ತಿಂಗೊಳ್‌ದ 30ನೇ ತಾರೀಕ್‌ದಾನಿ ತುಳುನಾಡ್‌ದ (ಕೆನರಾ, ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡ ಜಿಲ್ಲೆ) ಪಡ್ಡಾಯಿ ಕರೆಟ್ ಕಾರೂರ್‌ಂಡ್. ಬೊಕ್ಕ ಕುಡ್ಯನ್ (ಮಂಗಳೂರು) ಕೇಂದ್ರಾದ್ ದೀದ್ ಆ ಸಂಸ್ಥೆದಾಕ್ಲ ತನಕೆ ಕೆಲಸ ಸುರು ಮಲ್ತೆರ್. ಆ ಮಿಷನರಿದಾಕ್ಲ ಮಲ್ತೆ ಸುರುತ್ತ ಬೇಲೆ ಆಯಾ ಊರುದ ಭಾಷೆನ್ ಕಲ್ಪುನ. ದಾಯೆಗಾಂಡ ಊರುದ ಭಾಷೆನ್ ಕಲ್ಪಂದೆ ಆಕ್ಲೆನ ಮತಪ್ರಚಾರೊ ಮಲ್ತೆರೆ ಸಾಧ್ಯ ಇಜ್ಜಿ. ಅಂಚನೆ ಆಕ್ಲೆ ಕನ್ನಡ, ಮಲೆಯಾಳೊ ತಮುಳ್ ಬೊಕ್ಕ ತುಳು ಭಾಷೆನ್ ಕಲ್ತೆರ್. ತುಳು ಕಲ್ತೆನೆ ಮಾತ್ರೊ ಅತ್ತ್, ತುಳು ಭಾಷೆ, ಸಾಹಿತ್ಯೊದ ಪೂರ್ತಿ ಬುಳಿಚ್ಚಿಲ್‌ಗ್ ಬೋಡಾಯಿನ ಮಾತ ಬೇಲೆನ್‌ಲಾ ಮಲ್ತೆರ್. ಈ ಬಾಸೆಲ್ ಮಿಷನರಿದಾಕ್ಲ ಆಯಿತೊಟ್ಟುಗ್ ಮತಪ್ರಚಾರೊ ಮಲ್ತೊಂದ್ ಊರುರುಗ್ ತಿರ್ಗೊಂದ್ ಅಲ್ಪ ಆಕ್ಲೆನ ಮತಪ್ರಚಾರೊ ಕೇಂದ್ರೊಳೆನ್ ಸುರು ಮಲ್ತೊಂದು ಇತ್ತೆರ್. ಇಂಚೆ 1845ನೇ ಇಸವಿಡ್ ಪಡ್ಡಾಯಿ ಕರೆಟ್ ಕಡಲ್‌ಗ್ ಸೇರುನ ನೇತ್ರಾವತಿ ಸುದೆತ ಕಯಿತಲ್ಪು ಎಲ್ಯ ಊರು ಬೊಳ್ಳಡ್ (ಕೊಣಾಜೆ) ಆಕ್ಲೆ ಒಂಜಿ ಮತಪ್ರಚಾರ ಕೇಂದ್ರೊ ಸ್ಥಾಪನೆ ಮಲ್ತಾದ್ ತನಕೆ ಬೇಲೆನ್ ಸುರು ಮಲ್ತೆರ್. ಬೊಳ್ಳಡ್ ಆಕ್ಲೆ ಮತ ಪ್ರಚಾರೊದ ಕೆಲಸೊಗ್ ತಿಕ್ಕಿ ಒಂಜಿ ಪ್ರತಿಫಲ ಶ್ರೀಯುತ ಸತ್ಯಮಿತ್ರ ಬಂಗೇರ್‌ನ ಕುಟುಮೊದಕ್ಲೆ.

ಸತ್ಯಮಿತ್ರರೆ ಬಾಲ್ಯ - ಜೀವನ :

ಮೈಸೂರು (ಕರ್ನಾಟಕ) ರಾಜ್ಯದ ಕೆನರಾ ಜಿಲ್ಲೆಡುಪ್ಪು (ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡ) ಬೊಳ್ಳೆ (ಕೊಣಾಜೆ) ಪಣ್ಣಿ ಊರುಡ್ 1878ನೇ ಇಸವಿ ಡಿಸೆಂಬರ್ ತಿಂಗೊಳ್‌ದ 23ನೇ ತಾರೀಕ್‌ದಾನಿ ಸತ್ಯಮಿತ್ರ ಬಂಗೇರೆರ್ ಪುಟ್ಟಿಯೆರ್. ಕ್ರಿಶ್ಚಿಯನ್ ಬಂಗೇರ್ ಆರೆನ ಅಮ್ಮೆರ್. ಬೊಳ್ಳೆ ರಾಹೇಲ್ ಬಂಗೇರ್ ಆರೆನ ಅಪ್ಪೆ. ಸತ್ಯಮಿತ್ರ ಬಂಗೇರ್ ಬೊಳ್ಳೆಡ್ ಪುಟ್ಟಿನ ಸಮಯೊಡ್ ರೆವರೆಂಡ್ ಬ್ರೈದನ್ ಬಾಖ್ ಪನ್ನಿನಾರ್ ಅಲ್ಪ ಮಿಷನರಿ ಆದ್ ಕೆಲಸ ಮಳ್ತೊಂದಿತ್ತರ್. ಸತ್ಯಮಿತ್ರರ್ ಬೊಳ್ಳೆಡ್ ಉಪ್ಪುನಗನೇ ಬ್ರೈದನ್ ಬಾಖ್ ಬೊಳ್ಳೆ ಶೈಬ್ಲೆ ಪನ್ನಿನಾರ್ ಅಲ್ಪ ಬೆಥಾನ್ಯ ದೇವಾಲಯ ಪನ್ನಿಪುದರ್‌ಡ್ ಒಂಜಿ ಆರಾಧನಾ ಕೇಂದ್ರೊನ್ ಸ್ಥಾಪನೆ ಮಳ್ತೆರ್. ತನ್ನ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸೊನ್ ಬೊಳ್ಳೆಡ್ ಬಾಸೆಲ್ ಮಿಷನ್ ಸಾಲೆಡ್ ಸತ್ಯಮಿತ್ರ ಬಂಗೇರೆರ್ ಮುಗಿತೆರ್. ಬೊಳ್ಳೆಡ್ ಕುಡ್ಯಡ್ ಮಾಸ್ತಾಯರೆ ಬೊಡಾಪಿನ ತರಬೇತ್ ಪಡೆದ್ ಬಾಸೆಲ್ ಮಿಷನ್ ಸಂಸ್ಥೆದ ಕೈರ್ತಿತ್ ಉಪ್ಪು ಸಾಲೆಡ್ ಮಾಸ್ತರಾದ್ ಸುಮಾರ್ ವರ್ಸ ಬೆಂದೆರ್. ಆರ್ ಕೊಡಗು ಜಿಲ್ಲೆದ ಆನಂದ್‌ಪುರೊಟ್, ಕುಂದಾಪುರದ ಬಸರೂರ್‌ಡ್, ಕುಡ್ಯದ (ಮಂಗಳೂರು) ಬಲ್ಮಟೊಡ್ ಬೊಳ್ಳೆ ಬಂಟ್ವಾಳ ತಾಲ್ಕೂಡ್ ಪಾಣೇರ್‌ಡ್ ಇತ್ತಿ ಬಾಸೆಲ್ ಮಿಷನ್ ಸಾಲೆಡ್ ಮಾಸ್ತರಾದ್ ಕೆಲಸ ಮಳ್ತೆರ್. ಕಡೆಕ್ 1920ನೇ ಇಸವಿಡ್ ಆರ್ ಪಾಣೇರ್ (ಪಾಣೆಮಂಗಳೂರು)ದ ಸಾಲೆಡ್ ಕೆಲಸ ಮಳ್ತೊಂದ್‌ಪುನ್‌ನಗ ತನ ಕೆಲಸೊಗ್ ರಾಜಿ ಕೊರಿಯೆರ್. ಅಂಡ ಬೊಳ್ಳೆ ಒಂಜಿ ವರ್ಸ ಪಂಡ 1920ನೇ ಇಸವಿಡ್ ಒಂತೆ ಸಮಯ ಪಾಣೇರ್ ಪೋಸ್ಟ್ ಆಫೀಸ್‌ಡ್ ಸತ್ಯಮಿತ್ರರ್ ಸಬ್‌ಪೋಸ್ಟ್ ಮಾಸ್ತರ್ ಆದ್ ಕೆಲಸ ಮಳ್ತೆರ್.

ಸತ್ಯಮಿತ್ರರ್ ದಿಂಜಿದಿ ಕುಟುಂಬೊಡೊಟ್ಟಿಗೆ ಜೀವನ ಮಳ್ತೆರ್. ಆರೆನ ಬೊಡೆದಿ ಅಲೆಕ್ಸಂದ್ರೀನ ಬಂಗೇರ್. ಸತ್ಯಮಿತ್ರ ಬೊಳ್ಳೆ ಅಲೆಕ್ಸಂದ್ರೀನ ಬಂಗೇರ್ ಮುಕ್ಯೆಗ್ ಏಳ್ ಜನ ಬೋಕುಳ್.

ಈ ಏಳ್ ಜನ ಬೋಕುಳ್‌ಡ್ ಇತ್ತೆ ಕುಮುದಾ ವಿಲ್ಲಿಯಮ್ಮ ಬೊಳ್ಳೆ ನಿವೇದಿತ ಹರಿಣಿ ಕ್ಲೆಫರ್ಡ್ ಪನ್ನಿ ರಡ್ಡ್ ಜನ ನಿವೃತ್ತಿ ಆಯಿ ಟೀಚರ್‌ನಾಕ್ಯ ಮಾತ್ರ ಬದ್‌ಕೊದೊಂದೆರ್. ಒರಿನ ಐನ್ ಜನ ಬಾಳೆಲ್ ತೀರ್‌ಪೋತೆರ್. 1920ನೇ ಇಸವಿಡ್ ತನ್ನ ಕೆಲಸೊಗ್ ರಾಜಿ ಕೊರಿ ಸತ್ಯಮಿತ್ರರ್ ತನ್ನ ಬಾಳ್ವೆದ ಒರಿ ಸಮಯೊನು ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ಸೇವೆಗ್‌ಲಾ ಬೊಳ್ಳೆ ಈ ನಾಡ್‌ದ ಸೇವೆಗ್‌ಲಾ ಬಾರಿ ಎಡ್ಲೆ ರೀತಿಡ್ ಉಪಯೋಗ ಮಲ್ತೆದ್ ತನ್ನ ಜೀವನೊಡ್ ಸಾರ್ಥಕ ಪಡೆಯೆರ್.

ಸತ್ಯಮಿತ್ರ ಬಂಗೇರರ ವಂಶಾವಳಿ

ಕ್ರಿಶ್ಚಿಯನ್ ಬಂಗೇರ & ರಾಹೇಲ್ ಬಂಗೇರ
(ಬೊಳ್ಳೆ, ಕೊಣಾಜೆ)

ಯಾಕೋಬ್ & ಕರ್ಲಿನ್
(ಪಾಂಗಾಳ ಗುಡ್ಡೆ)

ಸತ್ಯಮಿತ್ರ ಬಂಗೇರ

ಅಲೆಕ್ಸಂದ್ರೀನ ಬಂಗೇರ

1. ಕುಮುದಾ ಬಾಯಿ (ವಿಲಿಯಮ್ಸ್)
2. ಶಕುಂತಲಾ ಬಾಯಿ.
3. ಹೇಮಾವತಿ ಬಾಯಿ.
4. ಅನಂತ ಭಾನುತೇಜ ಬಂಗೇರ.
5. ಮುಳಲೀ ಬಾಯಿ
6. ಜಯವಾಣಿ ಬಾಯಿ
7. ನಿವೇದಿತ ಹರಿಣಿ (ಕ್ಲಿಫರ್ಡ್)

ಸತ್ಯಮಿತ್ರ ಬಂಗೇರ್ ಬೊಕ್ಕ ಆರನ ಕುಟುಂಬದ ಬಗ್ಗೆ -

ಮಗಳ್ ಕುಮುದಾ ವಿಲ್ಲಿಯಮ್ಸ್ ಕೊರ್ತಿನ ವಿವರ ಬೊಕ್ಕ ಅಭಿಪ್ರಾಯ:

ಬೊಳ್ಳೆಡ್ ಪುಟ್ಟಿನ ಸತ್ಯಮಿತ್ರರ್ ಅಲ್ಲನೇ ತನ್ನ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ವಿದ್ಯೆನ್ ಪಡೆದ್ ಬೊಕ್ಕ ಒಡಿಪುಡಿತ್ತಿ ಬಾಸೆಲ್ ಮಿಷನ್ ಮಾಧ್ಯಮಿಕ ಸಾಲೆಡ್ ತನ್ನ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸೊನ್ ಮುಂದುವರಿಸಯೆರ್. ಮಾಧ್ಯಮಿಕ ಸಾಲೆಡ್ ಕಲಾತೊಂದುಪ್ಪುನಗ ಆರ್ ಒಡಿಪುಡುಪ್ಪು ಬಾಸೆಲ್ ಮಿಷನ್ ಮಿಷನರಿದಾಕ್ಲೊಟ್ಟುಗ್ ಇತ್ತೆರ್. ಆಪಗ ನಡತ್ತಿ ಒಂಜಿ ಘಟನೆನ್ ಕುಮುದಾ ವಿಲ್ಲಿಯಮ್ಸ್ ನೆಂಪು ಮೆಳ್ತೊಣುವೆರ್. ಮಿಷನರಿದಾಕ್ಲೆ ಇಲ್ಲಡಿತ್ತಿ ಸತ್ಯಮಿತ್ರರ್ ಬೊಕ್ಕ ಬೇಲೆದ ಜೋಕುಲ್ ಆಕ್ಟೆನ ಇಲ್ಲಾಗ್ ನೀರು ತುಂಬೊಂದ್ ಇಲ್ಲದುಲಾಯಿ ಪೋನಗ ಕಾರ್ ಜಾರ್ದ್ ಬೂರ್ಡ್ ಇಲ್ಲದುಲಾಯಿ ನೀರಾಂಡ್. ಆಯಿಕ್ ಮಿಷನರಿದಾಕ್ಲೆ ಸತ್ಯಮಿತ್ರರ್ಗ್ ಹಾಕಿನೆಕ್ ಆರ್ ಒಡಿಪ್ ಬುಡುದ್ ಬೊಳ್ಳೆಗ್ ಪಿರಪಾರ್ಬತ್ತದ್ ನನ

ಯಾನ್ ಸಾಲೆ ಕಲ್ಪುಜಿ ಪಂಡ್‌ದ್ ಹಟ ಪತ್ತ್‌ದ್ ಕುಳ್ಳಿಯೆರ್‌ಗೆ. ಆಂಡ ಆರೆನ ಅಮ್ಮೆರ್ ಬೊಕ್ಕ ಅಪ್ಪೆ ಕುಡ ಸತ್ಯಮಿತ್ರರೆನ್ ಒಡಿಪುಗ್ ಲೆತ್ತೊಂದ್ ಬತ್ತ್‌ದ್ ಕುಡ ಸಾಲೆಗ್ ಪಾಡಿಯೆರ್. ಅಲ್ಪ ವಿದ್ಯೆ ಪಡೆಯಿ ಬೊಕ್ಕ ಕುಡ್ಡ್ ಆರ್ ಮಾಸ್ತ್ ತರಬೇತ್ ಪಡೆಯೆರ್. ಆಯಿಡ್ಲೆ ಬೊಕ್ಕ ಬಾಸೆಲ್‌ಮಿಷನ್‌ದ ಬೇತೆ ಬೇತೆ ಸಾಲೆಡ್ ಬೇಲೆ ಮಲ್ತೆರ್. ಆರ್ ಮಾಸ್ತ್‌ರಾದ್ ಬೇಲೆ ಮಲ್ತೊಂದ್ ಪುನಗನೇ ಬಾಸೆಲ್‌ಮಿಷನ್ ದೇವಾಲಯೊಡ್ ಉಪದೇಶಿಯಾದ್‌ಲಾ ಸೇವೆ ಮಲ್ತೊಂದಿತ್ತೆರ್. ಅತ್ತಂದೆ ಪೋಸ್ಟ್ ಆಫೀಸ್‌ಡ್‌ಲಾ ಸತ್ಯಮಿತ್ರರ್ ಬೇಲೆ ಮಲ್ತೊಂದಿತ್ತೆರ್ ಪಂಡ್‌ದ್ ಮಗಳ್ ಪನ್ನೆರ್.

ತನ್ನ ಅಪ್ಪೆ ಅಲೆಕ್ಸಂದ್ರೀನ ಬಂಗೇರ್ ಬಗ್ಗೆ ಮಗಳ್ ಕುಮುದಾ ವಿಲ್ಲಿಯಮ್ಸ್ ಇಂಚ ಪನ್ನೆರ್:

ತನ್ನ ಅಪ್ಪೆ ಒಡಿಪು ತಾಲೂಕ್‌ಡುಪ್ಪು ಪಾಂಗಾಳಗುಡ್ಡೆಡ್ ಇತ್ತಿ ಬಾಸೆಲ್‌ಮಿಷನ್ ಸಾಲೆಡ್ ಮಾಸ್ತ್‌ರಾದ್ ಕೆಲಸ ಮಲ್ತೊಂದಿತ್ತಿ ಯಾಕೋಬ್ ಬೊಕ್ಕ ಕರ್ಲಿನ್ ಪಣ್ಣಿನಾಕ್ಕೆ ಮಗಳ್. ಕರ್ಲಿನ್‌ನ ಒರಿ ಮೆಗ್ಗೆ ಮುಲ್ಕಿದ ಅರಸುಕಂಬುಳೊಗ್ ತನ್ನ ಎರ್ರೆನ್ ಏಪಾಲಾ ಕಡಪುಡೊಂದಿತ್ತೆರ್. ಬೊಕ್ಕ ಇನಾಮುಲಾ ಪಡೆವೊಂದಿತ್ತೆರ್ ಪಂಡ್‌ದ್ ಆರ್ ಪಣ್ಣೆರ್. ಸತ್ಯಮಿತ್ರರೆ ಬೊಡೆದಿ ಅಲೆಕ್ಸಂದ್ರೀನ 1920ನೇ ಇಸವಿ ಮುಟ್ಟಿ ತನ ಕಂಡಣಿಯೊಟ್ಟುಗ್ ಇತ್ತೆದ್ ತನ ಕಂಡಣಿಬೊಕ್ಕ ಚೋಕುಳೆನ್ ಪಿರೀತಿಡ್ ಪಾಲಿತೆರ್. 1920ನೇ ಇಸವಿಡ್ ಸತ್ಯಮಿತ್ರರ್ ಮಾಸ್ತ್ ಕೆಲಸ ಬುಡ್‌ದ್ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಚಳುವಳಿಗ್ ಸೇರಿ ಬೊಕ್ಕ ತನ್ನ ಬೊಡೆದಿ ಚೋಕುಳೆನ್ ಮುಲ್ಕಿಗ್ ಲೆತ್ತೊಂದ್ ಪೋದು, ಇಲ್ಲ ಮಲ್ತೆದ್ ಅಲ್ಪ ಕುಳ್ಳಿಯೆರ್. ಒಂತೆ ಸಮಯ ಒಡಿಪುಡಿತ್ತೆರ್. ಅಲೆಕ್ಸಂದ್ರೀನ ತನ ಜೋಕ್ಯೊಟ್ಲೆಗ್ ಒಡಿಪುಡುಪ್ಪುನಗ ಬಾಸೆಲ್‌ಮಿಷನರಿದಕುಲು ಆರೆಗ್ ಪೊಲಿಗ್ ಟೀಚರ್‌ನ ಕೆಲಸ ಕೊರ್ಪಿತ್ತೆರ್. ಅತ್ತಂದೆ ಕುಲ್ಕರೆ ಇಲ್ಲ ಕೊರ್ಪಿತ್ತೆರ್. ಅಲೆಕ್ಸಂದ್ರೀನ ಭಾರಿ ಸ್ವಾಭಿಮಾನಿ. ಕಷ್ಟದ ಸಮಯೊಡುಲಾ ಆರ್ ಎರೆಡಲಾ ಸಹಾಯ ನೆಟ್ಟೊಂದಿತ್ತಿಚೆರ್‌ಗೆ. ಆಂಡ ಒರೆ ಭಾರಿ ಕಷ್ಟೊಡ್ ಬೂರ್‌ದುಪ್ಪುನಗ ಸಿಲೋನ್‌ಡ್ ಎಡ್ಲೆ ಬೇಲೆಡಿತ್ತಿ ತನ ಮೆಗ್ಗೆಡ ಸಹಾಯ ಕೇಂಡೆರ್‌ಗೆ. ಆಂಡ ಮೆಗ್ಗೆ ಸಹಾಯ ಮಲ್ತಂದೆ ಇಂಚ ಕಾಕಜಿ ಬರೆಯೆರ್‌ಗೆ ನಿನ್ನ ಕಂಡಣಿ (ಸತ್ಯಮಿತ್ರ) ಭಾರಿ ಬುದ್ಧಿವಂತೆ. ಆಯೆ ಇತ್ತಿನ ಬೇಲೆನ್ ಬುಡ್ಲೆ, ಅಂಚಾಯಿನೆಡ್ಲೆ ಯಾನ್ ನಿಕ್ಕ್ ಬೊಕ್ಕ ನಿನ್ನ ಚೋಕುಳೆಗ್ ಸಹಾಯ ಮಲ್ಪುಜಿ. ಆಯಿಡ್ಲೆ ಬೊಕ್ಕ ಅಲೆಕ್ಸಂದ್ರೀನ ಬೇತೆ ಎರೆಡಲಾ ಸಹಾಯ ನೆಟ್ಟೊಂದಿಚೆರ್ ಪಂಡ್‌ದ್ ಮಗಳ್ ತನ್ನ ನೆನೆಪುಡಿತ್ತಿ ಒಂಜಿ ಘಟನೆನ್ ನೆಂಪು ಮಲ್ತೆರ್.

ಅಲೆಕ್ಸಂದ್ರಿನ ಕ್ರೈಸ್ತ ಧರ್ಮೊಡ್ ಬೊಕ್ಕ ಆಯಿತ ತತ್ವೊಳೆಡ್ ಅಭಿಮಾನ ಇತ್ತಿನಾರ್.

ಆಂಡ ತನ ಕಂಡಣಿ ಸತ್ಯಮಿತ್ರರ್ ಮಳ್ಳೊಂದಿತ್ತಿ ಸಾಹಿತ್ಯ ಸೇವೆಗ್ ಆರ್ ವಾ ರೀತಿದ ಬೆಂಬಲಲಾಕೊಂದಿತ್ತೆರ್. ಸತ್ಯಮಿತ್ರರ್ ಬೂಕ್ ಬರೆಯರೆ ಬಯ್ಯುಗ್ ಕುಳ್ಳೊಂಡ ಪುಲ್ಕುಕಾಂಡೆ ಮುಟ್ಟಿ ಬರೆವೊಂದಿತ್ತೆರ್. ಆರೆಗ್ ಎಣ್ಣೆದ ತುಡರ್ದ ಬೊಳ್ಳು ಆವೊಂದಿತ್ತಿಜಿ. ಅಂಚಾಯಿನೆಡ್ ಆರ್ ಕ್ಯಾಂಡಲ್ ದೀದ್ ಪುಸ್ತಕ ಬರೆವೊಂದಿತ್ತೆರ್. ಆರ್ ಪುಸ್ತಕ ಬರೆಯೆರೆ ಸುರು ಮಲ್ತಿವೆಚ್ಚಾಗ್ ಬೊಡೆದಿ ನೆರೊಂದಿತ್ತೆರ್. ಇಡೀ ರಾತ್ರ ನಿದ್ರೆಗಟ್ಟೊದ್ ಪುಸ್ತಕ ಬರೆವೊಂದ್ ತನ ಆರೋಗ್ಯೊನ್ ಹಾಳ್ ಮಳ್ಳೊಣುವೆರ್ ಇನ್ನಿನೆಕ್ ಮಾತ್ರ ಅಲೆಕ್ಕಂದ್ರಿನ ತನ ಕಂಡಣಿಯನ್ ನೆರೊಂದಿತ್ತೆರೆ ಹೊರತ್ ಆರೆನ ಮಿತ್ತ್ ಕೋಪ ಇತ್ತಾದ್ ಅತ್. "ಒಂಜಿ ಸರ್ತಿ ತನಡ ರಡ್ಡ್ ರುಪಾಯಿ ಅಮ್ಮೆರ್ ಕೇಂಡೆರ್. ತಾನ್ ಪ್ರತಿತಿಂಗೊಳು ಬೇಲೆ ಮಳ್ತಾದ್ ಅಪ್ಪೆಡ ಸಂಬಳ ಕೊರೊಂದಿತ್ತೆ. ಅಮ್ಮೆರ್ ರಡ್ಡ್ ರೂಪಾಯಿ ಕೇಂಡಿವೆಚ್ಚಾಗ್ ಅಪ್ಪೆಡ ಲಡಾಯಿ ಮಳ್ತಾದ್ ಕೇಂಡಾದ್ ಅಮ್ಮೆರೆಗ್ ಕೊರಿಯಿ" ಪಂಡಾದ್ ಮಗಳ್ ಕುಮುದಾ ವಿಲಿಯಮ್ಸ್ ಪಣ್ಣೆರ್.

ಬೇತೆ ಬೇತೆ ಸಾಲೆಡ್ ಮಾಸ್ತಾದ್ ಕೆಲಸ ಮಲ್ತಿ ಸತ್ಯಮಿತ್ರರ್ 1920ನೇ ಇಸವಿಡ್ ಪಾನೇರ್ (ಪಾಣೆಮಂಗಲೂರು) ಬಾಸೆಲ್ ಮಿಷನ್ ಸಾಲೆಡ್ ಸೇವೆ ಮಳ್ಳೊಂದಿತ್ತೆರ್. ಆಪಗ ಸಾಲೆದ ಇನ್ಸ್ಪೆಕ್ಟರ್ ಆದಿತ್ತಿನ ಮಾರ್ಕ್ ಸಂಜೀವ ರಾವ್ ಇನ್ನಿನಾರ್ ಒಂಜಿ ಸರ್ತಿ ಸಾಲೆದ ತನಿಬೆಗಾದ್ ಅಡೆ ಬತ್ತೆರ್. ಆರ್ ಬತ್ತಾದುಪ್ಪುನಗ ಸತ್ಯಮಿತ್ರರ್ ನೀತಿಬೋಧನೆ ಪಾಠ ಮಳ್ಳೊಂದಿತ್ತೆರ್. ಆರ್ ಆ ದಿನ ಮಳ್ಳೊಂದಿತ್ತಿ ಪಾಠ ಅವು ಇಸ್ರಾಯೇಲ್ಯರ್ ಐಗುಪ್ಪಡ್ಡಾದ್ ಖಾನಾನ್ ದೇಶೋಗ್ ಪಂಡಂಡ, ಅಕ್ಕೇ ಸ್ವರಾಜ್ಯೊಗ್ ಪೋಯಿನ ಘಟನೆದ ಬಗ್ಗೆ. ಸತ್ಯಮಿತ್ರರ್ ಈ ವಿಷಯೊನ್ ಪನ್ನಗ ಇಸ್ರಾಯೇಲ್ಯೆರೆಗ್ ಸ್ವರಾಜ್ಯ ತಿಕ್ಕಿ ಲೆಕ್ಕನೇ ಭಾರತಿಯೆರೆಗ್ಲಾ ಸ್ವರಾಜ್ಯ ತಿಕ್ಕೊಡ್ ಪಂಡಾದ್ ಪಾಠ ಮಳ್ತೆರ್. ಈ ವಿಷಯೊದ ಮಿತ್ತ್ ಆರೆಗ್ ಬೊಕ್ಕ ಸಾಲೆದ ಇನ್ಸ್ಪೆಕ್ಟರ್ ಗ್ಲಾ ಭೇದ ಬತ್ತಿನೆಡ್ಡಾವರ ಸತ್ಯಮಿತ್ರರ್ ಮಾಸ್ತೆ ಬೇಲೆಗ್ ರಾಜಿ ಕೊರ್ದು ದೇಶದ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಚಳುವಳಿಗ್ ಸೇರಿಯೆರ್. ಕೆಲಸ ಬುಡಾದ್ ಚಳುವಳಿಗ್ ಸೇರಿಯೆರೆ ಆರೆಗ್ ಒಂಜಿ ಕಾರಣ ಬೋಡಿತ್ತಂಡ್. ಈ ಘಟನೆ ಆರೆಗ್ ಒಂಜಿ ಸಾದಿ ತೋಜಾಂಡ್ ಪಂಡಾದ್ ಪಣ್ಣಿನ ಕುಮುದಕ್ಕ, 1920ನೇ ಇಸವಿಡ್ ತನ ಅಮ್ಮೆರ್ ದಾಯಿ ಮಾಸ್ತೆ ಬೇಲೆ ಬುಡಾದ್ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಚಳುವಳಿಗ್ ಜತ್ತೆರ್ ಇನ್ನಿನೆನ್ ತನ ನೆಂಪುದ ಆಧಾರೊಡ್ ಪಣ್ಣೆರ್.

1920ನೇ ಇಸವಿಡ್ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಚಳುವಳಿಗ್ ಸೇರಿವೆಚ್ಚಿಗೆ ಸತ್ಯಮಿತ್ರರ್ ತನ ಕುಟುಂಬೊನ್ ಪಾನೇರ್ಡ್ ಮುಲ್ಕಿಗ್ ಕೊನೊಯೆರ್. ಆಪಗ ಕುಮುದಕ್ಕಿಗ್ ಪತ್ತೆ ವರ್ಸ ಪ್ರಾಯ. 1920ನೇ ಇಸವಿಡ್ 1940ನೇ ಇಸವಿ ಮುಟ್ಟಿ ಪಂಡಂಡ, ಸತ್ಯಮಿತ್ರರ್

ಸಯಿಪಿಮುಟ್ಟು ಕೈಮಗ್ಗದ ಕದ್ದರ್ ಕುಂಟ್ ಬೊಕ್ಕ ಖಾದಿ ಟೊಪ್ಪಿನ್ ಮಾತ್ರ ಉಪಯೋಗ ಮಳ್ತೊಂದಿತ್ತರ್. ತನಕ್ ಬರ್ಪಿ ಪೂರ್ತಿ ಪೆನಾಶನಾದ ಕಾಸ್‌ನ್ ತನ ಕುಟುಂಬೊಗ್ ಕೊರ್ದು ತನ ದಿನ ನಿತ್ಯದ ಖರ್ಚಿಗ್ ಆರ್ ಬೇತೆ ರೀತಿಡ್ ಬೆಂದ್‌ದ್ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಚಳುವಳಿಟ್ ಭಾಗವಹಿಸೊಂದಿತ್ತರ್. ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಚಳುವಳಿಗ್ ಜತ್‌ಂಡ್‌ಲಾ ಕುಟುಂಬದ ಕಡೆಕ್ತಿ ತನ ಜವಾಬ್ದಾರಿನ್ ಸತ್ಯಮಿತ್ರರ್ ಮರತಿಚೆರ್ ಪಂಡ್‌ದ್ ಉಂದೆಡ್ಲೆ ಗೊತ್ತಾಪ್ಪೆಂಡ್. ಮುಖ್ಯಾದ್ ಸತ್ಯಮಿತ್ರರ್ ಮುಲ್ಕಿ, ಒಡಿಪು ಬೊಕ್ಕ ಕೊಡಗ್‌ಡ್ ನಡತ್ತಿ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಚಳುವಳಿಟ್ ಭಾಗವಹಿಸ್‌ದೆರ್. 1930ನೇ ಇಸವಿಡ್ ಉಪ್ಪುದ ಸತ್ಯಾಗ್ರಹತ ಸಮಯೊಡ್ ಮುಲ್ಕಿಡ್ ಉಪ್ಪು ತಯಾರ್ ಮಲ್ತೆ ಸತ್ಯಮಿತ್ರರ್, ಮುಲ್ಕಿ ಮೈದಾನಾಡ್ ಭಾಷಣ ಮಳ್ತೆರ್. ಆ ದಿನ ಇಲ್ಲಗ್ ಬತ್ತಿ ಸತ್ಯಮಿತ್ರರ್, ಯಾನ್ ಇನಿ ಪೋಲಿಸ್‌ದಾಯನ ಕೈಯಿಡ್ಲೆ ಒಂಜಿ ಗುದ್ಲೆ ತಿಂದೆ. "ಓ ಪರಬ ನಿಕ್ ದಾಯೆ ಈ ಬೇಲೆ?" ಪಂಡ್‌ದ್ ಪೋಲಿಸ್‌ದಾಯೆ ಯೆಂಕ್ ನೆರಿಯೆ ಪಂಡ್‌ದ್ ತನಡ ಅಮ್ಮೆರ್ ಆ ದಿನೊ ಬಯ್ಯದಗ ಪಂಡೆರ್ ಪಂಡ್‌ದ್ ಆರೆನ ಮಗಲ್ ಕುಮುದಕ್ಕೆ ನೆಂಪು ಮಳ್ಳುವೆರ್. ಒಡಿಪುಡ್ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್‌ನ್ ಸ್ಥಾಪನೆ ಮಳ್ಳರೆ ಪೊಣೆಯಿನ ಸತ್ಯಮಿತ್ರರ್ 1923ನೇ ಇಸವಿಡ್ ಮಲ್ಲ ಬೊಳ್ಳ ಬತ್ತೆಡ್ ಇಡೀ ಬಂಟ್ವಾಳ ಪೆಂಟೆನೇ ಮುರ್ಕುದ್ ಪೋದಿಪ್ಪುನಗ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಪಾರ್ಟಿಡ ಪರವಾದ್ ಜನೊಕ್‌ಳೆಗ್ ಕುಂಟುನ್ ಪಟ್ಟಿಯೆರ್. ಬೊಕ್ಕ ಒಂತೆ ಸಮಯ ಕೊಡಗ್‌ಡ್ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಚಳುವಳಿಟ್ ಭಾಗವಹಿಸಿಯೆರ್. ಉಂದೆನ್ ಆರ್ ತನ ಹೇಮಶ್ರು ಪತ್ರ ಇನ್ನಿ ಪುಸ್ತಕೊಡ್ "ನನ್ನ ರಾಜಕೀಯ ಚಳುವಳಿ ಕೊಡಗಿನಲ್ಲಿ" ಇನ್ನಿ ಭಾಗೊಡ್ ಬರೆತೆರ್. ಕೊಡಗ್‌ಡ್ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಚಳುವಳಿಟ್ ಪಾಲ್ ಪಡೆಯಿನ ಸತ್ಯಮಿತ್ರರೆನ್ ಅಲ್ಲಡ್ಲೆ ಗಡಿಪಾರ್ ಮಳ್ತಿನೆಡ್ಲಾವರ, ಆರ್ ಕುಡ ಕೊಡಗ್‌ಗ್ ಪಿರ ಪೋಯೆರೆ ಆಯಿಜಿ. ಬೊಕ್ಕ ಸತ್ಯಮಿತ್ರರ್, ತುಳುನಾಡ್‌ಡ್ ನಡತ್ತಿ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಹೋರಾಟೊಡ್ ಮಾತ್ರ ಭಾಗವಹಿಸಿಯೆರ್.

ಸತ್ಯಮಿತ್ರರ್ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಚಳುವಳಿಟ್ ಭಾಗವಹಿಸೊಂದುಪ್ಪುನಗ ಬೇತೆ ಯೆರೆನ್ನಾ ಒತ್ತಾಯ ಮಳ್ತೆಡ್ ಲೆತ್ತೊಂದಿತ್ತಿಚೆರ್. ಆಕ್ಕಾದ್ ಬರೊಡು. ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಚಳುವಳಿತ ಸಮಯೊಡ್ ಸತ್ಯಮಿತ್ರರ್ ಚರ್ಚೆಗ್‌ಲಾ ಕದ್ದರ್ ಕುಂಟ್‌ನ್ ತುತ್ತುದ್ ಖಾದಿ ಟೊಪ್ಪಿ ದೀದ್ ಪೊವೊಂದಿತ್ತರ್. ಮಿಷನೆರಿನಾಕ್ಲೆ ಆರೆಗ್ ವಾ ಒಂಜಿ ರೀತಿಡ್‌ಲಾ ಅಡ್ಲಿ ಮಳ್ತೊಂದಿತ್ತಿಚೆರ್, ಬದಲಾದ್ ಸಹಾಯ ಮಲ್ತೆದೆರ್, ಸತ್ಯಮಿತ್ರರೆ ಬೊಡಿದಿಗ್ ಒಡಿಪುಡ್ ಪೊಲಿಗ್ ಟೀಚೆರೆನ ಕೆಲಸ ಕೊರಿನಿ ಮಾತ್ರತ್ತೆಂದೆ ಆರೆನ ಕುಟುಂಬೊದಕ್ಕೆಗ್ ಕುಲ್ಲರೆ ಇಲ್ಲನ್‌ಲಾ ಕೊರ್ದಿತ್ತೆರ್. ಒಂಜಿ ಸರ್ತಿ ಸತ್ಯಮಿತ್ರರೆ ಎಲ್ಯ ಮಗಲ್ ಸೀಕ್‌ಡ್ ಬೂರ್ದಿಪ್ಪುನಗ ಮುಲ್ಕಿಡ್ ಇತ್ತೀ ಮಿಷನೆರಿನಾಕ್ಲೆ ಆಲೆನ್ ಆಸ್ತೆಗ್ ಸೇರ್ದಾದ್ ಬೋಡಿತ್ತಿನ ಮರ್ದೆ

ಮಲ್ಲೆರ್. ಸತ್ಯಮಿತ್ರರೆ ಕುಟುಂಬ ಮುಲ್ಕಿಡಿತ್ತಿನಪಗ ಬೂನ್ಸ್, ರಿಟ್ಟರ್ ಬೊಕ್ಕ ಕ್ಲಿಂಗ್ ಇನ್ನಿ ಮಿಷನರಿಲ್ ಅಲ್ಪ ಸೇವೆ ಮಳ್ಳೊಂದಿತ್ತರ್.

ಸತ್ಯಮಿತ್ರರ್ ತನ ಸ್ವಂತಗಾದ್ ಮಿಷನರಿಲ್ ಅತ್ತಾಂಡ ಬೇತೆ ಏರೆನಾ ಕೈಯಿಡ್ಲಾ ಸಹಾಯ ದೆತ್ತೊಂದಿತ್ತಿಚೆರ್. ಆರ್ ಚರಕೊಡ್ ನೂಲು ಮಳ್ಳೊಂದ್, ಕೈಮಗ್ಗೊಡ್ ಬೇತೆ ಒರಿಯನ ಸಹಾಯೊಡು ಕುಂಟುನ್ ನೆಯ್ಯೊಂದಿತ್ತರ್. ಇಂಚ ಸ್ವಾಭಿಮಾನಿಯಾದ್, ದೇಶಪ್ರೇಮಿಯಾದ್, ಸ್ವರಾಜ್ಯೊಗಾದ್ ತನ ಕೆಲಸೊನ್, ಇಲ್ಲನ್ ಬುಡ್ಡ್ ಸುಮಾರ್ 20 ವರ್ಷಕಾಲ ಬಂಜ ಬತ್ತಿ ಸತ್ಯಮಿತ್ರರ್ 1940ನೇ ಇಸವಿಡ್ ಈ ಲೋಕ ಬುಡ್ಡ್ ಪೋನಗ ಗೋರಿ ಮಳ್ಳು ದುಂಬು, ಆರೆನ ಖಾದಿ ಕುಂಟುನ್ ದೆತ್ತ್ತಾದ್ ಬೇತೆ ಕುಂಟುನ್ ಪಾಡಿಯೆರೆ ತಯಾರ್ ಮಳ್ಳೊಂದಿತ್ತರ್. ಆಂಡ ಅವು ಎಂಕ್ ಗೊತ್ತಾದ್ "ಖಾದಿ ಕುಂಟುನ್ ಆರೆನ ಮಿತ್ತ್ಡ್ ದೆಪ್ಪೆರೆನೇ ಬಲ್ಲಿ" ಪಂಡ್ಡ್ ಯಾನ್ ಪಂಡ ಪಂಡ್ಡ್ ಆರೆನ ಮಗಳ್ ಕುಮುದಕ್ಕ ಪಣ್ಣೆರ್. ಇಂಚ ಸತ್ಯಮಿತ್ರರೆ ದೇಶ ಸೇವೆನ್ ಕಡೆ ಮುಟ್ಟ ಮೆಚ್ಚಿನಾರ್ ಆಯಿಕ್ ತನ ಬೆಂಬಲೊನ್ ಕೊರ್ತಿನಾರ್ ಆರೆನ ಮಗಲ್ ಕುಮುದಾಬಾಯಿ.

ಸತ್ಯಮಿತ್ರರೆ ಮೋಕೆದ ಮಗಲ್ ಕುಮುದಾಬಾಯಿ (ವಿಲ್ಲಿಯಮ್ಮ) ಆರೆನ ಬದುಕುಡೊಂದಿನ ರಡ್ಡ್ ಜೋಕುಳೆಡ್ ಒರ್ತಿ. ಕುಮುದಕ್ಕ 1926-28ನೇ ಇಸವಿಡ್ ಟೀಚರ್ ಟ್ರೈನಿಂಗ್ ಆಯಿ ಬೊಕ್ಕ ಹೆಜಮಾಡಿ, ಕರ್ನಾಟ, ಮುಲ್ಕಿ ಬೊಕ್ಕ ಹಳೆಯಂಗಡಿದ ಯು.ಬಿ.ಎಂ.ಸಿ. ಸಾಲೆಡ್ ಟೀಚರಾದಿತ್ತರ್. 1943ನೇ ಇಸವಿಡ್ ಮಡಿಕೇರಿಗ್ ಪೋಯಿನ ಕುಮುದಕ್ಕ ಅಲ್ಪ ರಡ್ಡ್ ವರ್ಷ, ಬೊಕ್ಕ ಗೋಣಿಕೊಪ್ಪೊಡ್, ಹಾಕತೂರ್ಡ್ ಸೇವೆ ಮಳ್ತಾದ್ 1953ನೇ ಇಸವಿಡ್ ಕುಡೆ ಮಡಿಕೇರಿಗ್ ಬತ್ತಾದ್ ಅಲ್ಪ ಸೆಂಟ್ರಲ್ ಸಾಲೆಡ್ 1964ನೇ ಇಸವಿ ಮುಟ್ಟ ಕೆಲಸ ಮಳ್ತಾದ್ ರಿಟೈರ್ ಆಯೆರ್. ಇಂಚ 37 ವರ್ಷ ಕಾಲ ಟೀಚರಾದ್ ಸೇವೆ ಮಳ್ಳಿನ ಕುಮುದಕ್ಕನ ಕಂಡಣೆ ಸರಕಾರಿ ಸೇವೆಡಿತ್ತರ್. ಮುಕ್ತೆಗ್ ಮೂಜಿ ಜನ ಆಣ್ ಬಾಳೆಲ್. ಬೊಕ್ಕ ಮೂಜಿ ಜನ ಪೊಣ್ಣು ಜೋಕುಳ್ ಉಳ್ಳೆರ್. ಇತ್ತೆ ತನ ನಿವೃತ್ತ ಜೀವನೊಡ್ ಆರ್ ತನ ಮಗಲೊಟ್ಟಿಗ್ ಮರಿಕೇರಿಡ್ ವಾಸಮಳ್ಳೊಂದ್ಲೆರ್. ಸತ್ಯಮಿತ್ರ ಬಂಗೇರೆರೆ ಬಗ್ಗೆ ಇತ್ತೆ ಮಲ್ಲ ಮಾಹಿತಿದಾರ್ ಪಂಡ ಕುಮುದಕ್ಕ ಮಾತ್ರ.

ಸಾಹಿತ್ಯ ಸೇವೆ :

ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ರಚನೆ ಒಂಜಿ ಚಳುವಳಿತ ರೂಪೊಡ್ ನಡತ್ತಿನವು. 1928ಡ್ ಬೊಕ್ಕ ಒಡಿಪುದ ಪಣಿಯಾಡಿ ಶ್ರೀನಿವಾಸ ಉಪಾಧ್ಯಾಯೆರೆ ಗುರಿಕಾರ್ಡ್ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಹೋರಾಟೊದ

ಹಿನ್ನೆಲೆಡ್ ಜನೊಕ್‌ಲೆಗ್ ತನ್ನೆ ಭಾಷೆ, ಸಂಸ್ಕೃತಿದ ಮಿತ್ತ್ ಮೋಕೆ ಪುಟ್ಟಿನ ಆ ಕಾಲೊಡ್ ಸತ್ಯಮಿತ್ರರ್ ರಚನೆ ಮಲ್ತೆ ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯೊಡ್ ಮುಖ್ಯವಾಯಿನವು ಆರ್ ಬರೆಯಿನ "ಅಳಿಯ ಸಂತಾನ ಕಟ್ಟಾದ ಗುಟ್ಟು" ಪನ್ನಿನವು. ಈ ಪುಸ್ತಕೊನ್ ಎಸ್.ಯು. ಪಣಿಯಾಡಿ ತನ ಶ್ರೀ ಭಾರತ ವಸ್ತು ಮಂದಿರ ಉಡುಪಿಡ್ 1930ನೇ ಇಸವಿಡ್ "ತುಳುವ ಸಾಹಿತ್ಯ ಮಾಲೆ" ಉಂದೆಟ್ 3ನೇ ಪುಸ್ತಕಾದ್ ಪ್ರಕಟಣೆ ಮಲ್ತರ್. ಈ ಪುಸ್ತಕೊನ್ ಪಾವಂಜೆ ಗುರುರಾಯೆರ್ ತನ "ಶ್ರೀ ಕೃಷ್ಣ ಪ್ರೆಸ್ ಉಡುಪಿ"ಡ್ ಛಾಪೆ ಮಲ್ತರ್. ಈ ಪುಸ್ತಕದ ಬಿಲೆ ರು. 0-8-0. ಈ ತುಳುವ ಸಾಹಿತ್ಯ ಮಾಲೆದ ಆಶ್ರಯದಾತೆರ್ ಶ್ರೀ ಶ್ರೀ ವಿಶ್ವಮಾನ್ಯ ತೀರ್ಥ ಸ್ವಾಮಿಳು.

ಅಳಿಯ ಸಂತಾನ ಕಟ್ಟಾದ ಗುಟ್ಟು ಪನ್ನಿ ಪುಸ್ತಕೊಗ್ ಬರೆತಿ ತನ್ನ ದುಂಬುದ ಪಾತೆರೊಡ್ ಗ್ರಂಥಕರ್ತ ಸತ್ಯಮಿತ್ರರ್ ಇಂಚ ಪನ್ನೆರ್ :

ಅಳಿಯ ಸಂತಾನ ಕಟ್ಟಾದ್ ತೋಜಿದ್ ಬರ್ಪಿ ನಾಗರಿಕತೆ ಇನಿ ಮುಟ್ಟು ಉಪ್ಪುಲೆಕ್ಕ ಒರಿತೊಂದಿ ಕೀರ್ತಿ ತುಳುವೆರೆಗ್ ಸಂದುಂಡು. ವಾ ನಾಗರಿಕತೆ ಆವಡ್, ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಆವಡ್ ರಾಜಾಶ್ರಯ ದಾಂತೆ ದಿಂಜ ದಿನ ಬಾಳಂದ್. ಏತೆನೆಂಗೆ ಈ ಕಟ್ಟೊನ್ ಆಚರಿತೊಣ್ಣಿತ್ತಿ ತುಳು ಅರಸುಳುಲಾ ಆಕ್ರೆ ಸರ್ಕಾರೊಲಾ ಇತ್ತಂಡಾ, ಆತೆನೆಂಗೆ ಈ ಕಟ್ಟೊ ಪೊರ್ಲುಡು ನಡತೊಣ್ಣು ಬತ್ತಂಡ್. ಇತ್ತೆ ನಂಕ್ ಸ್ವಂತ ಅರಸುಳುಲಾ ಇಜ್ಜೆರ್. ಸ್ವಂತ ಸರಕಾರೊಲಾ ಇಜ್ಜಿ. ಅಂಚಾಯಿನೆಡ್ ಇತ್ತಿತ್ತೆ ದಿನ ಪೋಯಿ ಲೆಕ್ಕ ಅಳಿಯ ಸಂತಾನ ಕಟ್ಟಾದ ಬೆಡಗ್ ಮಾಜೊಣ್ಣು ಬರ್ಪುಂಡು. ಈ ಕಟ್ಟೊನ್ ಆಚರಿತೊಣ್ಣು ಬರ್ಪಿ ಮಲಬಾರ್‌ದ ಅರಸುಳತ್ತಂಡ ಈ ಕಟ್ಟೊ ಈತೆನೆಂಗೆ ಮಾಜಿದೇ ಪೋತು. ಅಮೇರಿಕೊಡು ಪಾಕ ಮಂದಿ ಜ್ಞಾನಿಲು ಸೋದಿದ್ ಅಳಿಯಕಟ್ಟೇ ಸಮಾಜೊಗು ಎಡ್ಡೆ ಅಂದ್ ಪಣೆರ್. ಅಂಡ ನಮ ಮೂಳು ಮಕ್ಕಳಕ್ಕಟ್ಟೆ ಆಚರಿತೊಣ್ಣು ಬರ್ಪಿ ಒರಿ ನರಮಾನಿ ಇತ್ತೆ ಅಳಿಯಕಟ್ಟೆ ಎಡ್ಡೆ ಅಂದ್ ತೆರಿದ್, ಅಂಚನೇ ಆವೊಡ್‌ಂದ್ ಬಯಕ್‌ದ್ ತಾನ್ ಸ್ವಾರ್ಜಿತ ಮಳ್ತಾದಿ ಒಂಜಿ ಅಸ್ತಿ ತನ ಕಾಲ ಕರಿಬೊಕ್ಕ ತನ್ನ ಅಪ್ಪನ ತರೆಂತೊಡು ಪೊಣ್ಣು ಅಲೊಗು ತಿಕ್ಕೊಡ್‌ಂದ್ ವೀಲ್ ಮಳ್ತಾದ್ ತೀರಿಯೆಡ, ಇತ್ತೆದ ಸ್ಥಿತಿ ಆಯನ ವೀಲ್ ನಡಪಂದ್. ಮಕ್ಕಳ ಕಟ್ಟೊಡ್ ನಡತೊಣ್ಣು ಬರ್ಪಿ ಜನೊಕುಳೆ ಸರ್ಕಾರ್‌ದ ಸಹಾಯೊಡ್ಡು ಆ ಅಸ್ತಿ ತನಕುಳೆಗ್ ತಿಕ್ಕೊಡಾಯಿನವು ಅಂದ್ ಆಯನ ಬೊಡೆದಿ ಬಾಲೆಲು ವ್ಯಾಜ್ಯ ಮಳ್ತಾದ್ ಪಡೆವೊಣ್ಣೆರ್. ಆಯನ ಜೀವಕಾಲದ ಅಪೇಕ್ಷೆನ್ ವಿದೇಶಿ ಕೋರ್ತುಳು ಆಯೆ ಸೈತ್‌ಪೋಯಿ ಬೊಕ್ಕ ನಡಪುದಾದ್ ಕೊರಯ. ಉಂದೊಂಜಿ ದೃಷ್ಟಾಂತ ಮಾತ್ರ. ಅಂಡನೆಡ್ ಅಳಿಯ ಸಂತಾನ ಕಟ್ಟೆ ಇನ್ನಿ ಉಂದೊಂಜಿ ಪ್ರತ್ಯೇಕ ಪದ್ಧತಿ ನಡತೊಣ್ಣು ಬರ್ಪಿ ಈ ತುಳುನಾಡ್‌ದ ಉಲಾಯಿ ನಂಕ್

ನಮ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯದ ನೀತಿ ನ್ಯಾಯ ತಿಕ್ಕೊಡಾಂಡ ತುಳುನಾಡ್‌ಗ್ ಸ್ವಂತ ಪ್ರಾಂತಿಕ ಸರಕಾರ ಉಪ್ಪೊಡು. ಆ ಸರಕಾರದ ಕೋರ್ಡು ಕಚೇರಿಳು ಉಪ್ಪೊಡು. ಅಂಚಾಯಿನೆಡ್ ತುಳುನಾಡ್ ಒಂಜಿ ಪ್ರತ್ಯೇಕ ರಾಜ್ಯಾಂಗ (unit) ಆವೊಡ್‌ಂದ್ ಇತ್ತೆ ತುಳುವ ಮಹಾಸಭೆ ಮಳ್ಳು ಪ್ರಯತ್ನ. ಅಪ್ಪೊಂಜಿ ಸಿಪಾರಸ್‌ಗ್ ಬೋಡಾದ್ ಮಳ್ಳು ಬೇಲೆ ಅತ್ತ. ಅತ್ತೆಡ ತನುಕುಳೆ ಹೆಚ್ಚಲೆಗ್ ಬೋಡಾದ್‌ಲಾ ಅತ್ತ. ನಮ ನಾಗರಿಕತೆನ್ ಒರಿತೊಣೊಡಾಂಡ ಆ ಪ್ರಯತ್ನ ಅಗತ್ಯದವು ಇನ್ನಿನೆನ್ ತುಳು ಜನೊಕುಳು ಪಿಂದ್‌ದ್ ತನುಕುಳೆ ತನು ಮನ ಧನೊಡ್ ಬಹು ಸಹಾಯ ಮಳ್ಳೊಡು ಇನ್ನಿನೆಕಾದ್‌ಲಾ ತುಳುನಾಡ್ ಒಂಜಿ ಸ್ವತಂತ್ರ ರಾಜ್ಯಾಂಗ ಆದುಪ್ಪೊಡಾಯಿ ಅಗತ್ಯ ಉಂಡು ಅಂದ್‌ದ್ ಲೋಕೊಗು ಗೊಂತಾವೊಡು ಇನ್ನಿನೆಕಾದ್‌ಲಾ ಈ ರಡ್ಡ್ ಉದ್ದೇಶೊಡ್ ತುಳುವ ಮಹಾಸಭೆತ ಸೇವೆಗಾದ್ ಯಾನ್ ಈ ಪುಸ್ತಕೊನ್ ಬರೆತೆ ಪಂಡ್‌ದ್ ಸತ್ಯಮಿತ್ರರ್ ತುಳು ಜನೊಕುಳೆಗ್ ತೆರಿಪಾದೆರ್.

ಮುಖ್ಯಾದ್ ಅಳಿಯಕಟ್ಟ್ ಪನ್ನಿನವು ತುಳು ನಾಗರಿಕತೆದ ಒಂಜಿ ಭಾಗ. ಅವೆನ್ ಒರಿಪಾವೊಡ್. ಅತ್ತಂತೆ ತುಳುನಾಡ್‌ಡ್ ನೀತಿ ನ್ಯಾಯ ತಿಕ್ಕೊಡಾಂಡ ಆಯಿಕ್ ಒಂಜಿ ಪ್ರತ್ಯೇಕ ರಾಜ್ಯಾಂಗ (unit) ಆವೊಡ್. ಬೊಕ್ಕ ಸ್ವಂತ ಪ್ರಾಂತಿಕ (ರಾಜ್ಯ) ಸರಕಾರ ಉಪ್ಪೊಡು. ಈ ರಡ್ಡ್ ವಿಷಯೊಡ್ ಜನಕುಲೆಗ್ ತೆರಿಪಾಯೆರೆ ಬೊಕ್ಕ ಉಂದೆಕ್ ಆಕ್ಯನ ಸಹಾಯ ಪಡೆಯೊಣುನ ಉದ್ದೇಶ ದೀದ್ ತಾನ್ ಈ ಪುಸ್ತಕೊನ್ ಬರೆತೆ ಪಂಡ್‌ದ್ ಸತ್ಯಮಿತ್ರರ್ ತನ್ನ ಪುಸ್ತಕೊಡ್ ಬರೆತೆರ್.

ಅಳಿಯ ಸಂತಾನ ಕಟ್ಟ್ ಇನ್ನಿ ಉಂದೊಂಜಿ ಪ್ರತ್ಯೇಕ ಪದ್ಧತಿ. ಈ ತುಳುನಾಡ್‌ಡ್ ಎಂಚ ಉಂಡಾಂಡ್? ಅಯಿತ ಚರಿತ್ರೆ ದಾನೆ ? ಆ ದಾಖ್ಲೆ ಉಂಡಾಯಿ ಕಾಲ ಓವು ? ಈ ಕ್ರಮ ಅರ್ಥ ದಾಂತಿನವು ಅಂದ್‌ದ್ ಅವೆನ್ ತಿದ್ದ್ ಬಿಡ್ ಐತ ತಪ್ಪು ವೊಪ್ಪು ಸಮ ಮಳ್ಳೊಡು ಅಂದ್‌ದ್ ಪಾಕ ಮಂದಿ ಸಾಪ ಮಳ್ಳುನೆಡ್ಡಾವರ ಮೊಕುಳು ಐಟ್ ಅಡಂಗ್‌ದುಪ್ಪು ಪೊರ್ಲುನು ಪಿನಂದೆ ನಲ್ಯಡೊಪ್ಪ ನೇಜಿನ್ ಪೂರ್ತೆರ್ ಅಂದ್‌ದ್ ಪೋಡಿಡ್ ಅಂಚ ಆವಂದಿ ಲೆಕ್ಕ ಅಳಿಯ ಸಂತಾನ ಕಟ್ಟ್‌ನ್ನಿನೆಟ್ ಉಪ್ಪು ಮದಿಪ್ಪು ದಾನೆ ? ಐಟುಪ್ಪು ಯೆಡ್ಡೆ ಪಡಿಕೆ ದಾನೆ ? ಇನ್ನಿನೆನ್ ಸತ್ಯಮಿತ್ರರ್ ತನ ಪುಸ್ತಕೊಡು ತೆರಿಪಾದೆರ್. ಆಯಿಟ್ ಬರಿ ಕೆಲವು ಮುಖ್ಯಾಂಶಳೆನ್ ಈ ತೀರ್ತೆ ಬರೆತೆ :

ಅಳಿಯ ಸಂತಾನ ಕಟ್ಟ್‌ದ ಚರಿತ್ರೆ :

ಕ್ರಿಸ್ತುಶಕ 78ನೇ ವರ್ಸೊಡು ಸುರುವಾಯಿ ಶಾಲಿವಾಹನ ಶಕೆತ ಆದಿವರ್ಸೊಡು

ಬಾರ್ಕೂರುಡು ತುಳು ದೇಶೊನ್ ಆಳ್ವೆರೆ ಪಟ್ಟೊಗು ಬತ್ತಿ ಭೂತಾಳಪಾಂಡ್ಯ ಇನ್ನಿ ಅರಸುಡ್ಡು ಈ ಕಟ್ಟ್ ಉಂಡಾಂಡ್ ಅಂದ್ ದ್ ಓಲೆದ ಮಿತ್ತ್ ಬರೆತಿನ ಬರವು ಅಚ್ಚಿದ ಪುಸ್ತಕೊಳೆಡ್ ನಂಕ್ ತಿಕ್ಕುದುಪ್ಪು ದಾಖ್ತೆಲೆ ಒಕ್ಕಣೆ, ಒವ್ವೆ ಬಾಸೆ, ಐಟ್ ಪಣ್ಣಿ ಊರು ಬೊಕ್ಕ ಗ್ರಾಮೊಳೆ ಗಡಿ ಪ್ರಚಾರೊಡ್ತಿ ಕಾಲ ಉಂದೆನ್ ಮಾತಾ ಗುಣೆತ್ ದ್ ತೂಂಡ ಅವು ಚರಿತ್ರೆ ಮಿನಿ ದಾಲಾ ಅತ್ತ್. ತುಳು ಅರಸುಳು ತನುಕುಳೆ ಪ್ರಜೆಕುಳಾಯಿ ತುಳುವೆರೆಡ ಪ್ರಾಕ್ಡ್ಡಿಂಚಿ ನಡತೊಣ್ಣು ಬರ್ಪಿ ಉಂದೊಂಜಿ ಪ್ರತ್ಯೇಕ ರೀತಿ ನೀತಿ ಆಚಾರ ವಿಚಾರ ಪದ್ಧತಿಳ್ ಪಂಡ್ ದ್ ಐತ ಪೊಲಬು ದಾಂತಿ ತನುಕುಳೆ ಮೇಲರಸುಳಾದ್ತಿ ವಿಜಯನಗರದ ಅರಸುಳೆಗ್, ಇಕ್ಕೇರಿ ನಾಯ್ಕೆರೆಗ್ ಪಿನ್ನಾದ್ ಆಕುಳು ಈ ಸಂಪ್ರದಾಯೊಳೆಗ್ ಸರಿಯಾದ್ ಮುಳ್ತ ಪ್ರಜೆಕುಳೆನ್ ಆಳೊಡಾಂಡ ಮುಳ್ತ ಅರಸುಳೆಗ್ ಈ ಪ್ರಜೆತ ಮಿತ್ತ್ಪು ಪ್ರತ್ಯೇಕ ರಾಜಕೀಯ ಬೊಕ್ಕ ವಿಶೇಷಾದ್ ಸಾಮಾಜಿಕ ಸಂಬಂದೊನ್ ಪಿಂದ್ ದ್ ಐತ ಲೆಕ್ಕನೆ ಜೋಕುಳೆಗ್ ಈ ನಾಡ್ ದ್ ಆಯಿನಾತ್ ಸ್ವತಂತ್ರಾಧಿಕಾರ ಒರಿಪಾದ್ ಕೊರ್ಪಿಲೆಕ್ ಇತ್ತ್ ದ ಬ್ರಿಟಿಷ್ ರಾಯಭಾರದ ಕಾಲೊಡು ಇಂಗ್ಲೀಷ್ ದ್ ಸುಲ್ತಾನ್ ದರ್ಬಾರ್ ಕಾಲೊಡ್ ಉರ್ದು ಅತ್ತ್ ಡ ಹಿಂದೀ ಭಾಷೆಡ್ ಎಂಚನಾ, ಅಂಚಿನೆ ಆನಿದ ಕಾಲೊಡು ಸಂಸ್ಕೃತೊಡು 13 ಅಧ್ಯಾಯೊಳಿತ್ತಿ "ಭೂತಾಳ ಪಾಂಡ್ಯ ಚರಿತ್ರೆ" ಇನ್ನಿ ಒಂಜಿ ದಾಖ್ತೆನ್ ಬರೆಪಾದ್ ಪಿರಪ್ಪದ ತಿಥಿ ಪಾಡ್ ಮಳ್ತ ದಿ ಆನಿದ ದಾಖ್ತೆ (Ante-date record) ಆದುಪ್ಪು ಒಂಜಿ ನೆಂಪೊಲೆ (memorandum) ಆದುಪ್ಪೊಡು ಅಂದ್ ದ್ ಲಾ, ಇಕ್ಕೇರಿ ನಾಯ್ಕೆರೆ ಕಾಲೊಡ್ ಐನ್ ಕರ್ನಾಟೊಗು ತರ್ಜುಮೆ ಪ್ರತಿಗಪ್ಪಾದುಪ್ಪೊಡು ಅಂದ್ ದ್ ನಿರ್ಣಯ ಮಳ್ಳೊಲಿ ಪಂಡ್ ದ್ ಸತ್ಯಮಿತ್ರರ್ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಪಡೆತರ್.

ಆ ದಾಖ್ತೆ ಉಂಡಾಯಿ ಕಾಲ :

1360ನೇ ಇಸ್ವಿಡ್ ಕಾರ್ಲದ ಬೈರರಸು ಒಡೆಯರ್ನಕುಳೆಡ್ ವೀರಪಾಂಡ್ಯ ದೇವರಸ ಇನ್ನಿರಾಯೆ ತುಳುನಾಡ್ ದ ಮಹಾಮಂಡಲೇಶ್ವರೆ ಆದಿತ್ತಿ ಕಾಲೊಡು ಈ ಕನ್ನಡ ಜಿಲ್ಲೆ ವಿಜಯನಗರದ ಅರಸುಳೆ ಕೈತಿರ್ತ್ ಬತ್ತ್ಂಡ್. ಐಡ್ ದುಂಬು ಉಂದೇ ಕಾರ್ಲದ ಬೈರರಸು ಒಡೆಯರ್ನಕುಳು ತುಳುನಾಡ್ ನ್ ಸ್ವತಂತ್ರ ಅರಸುಳಾದ್ ಅಳೊಣ್ಣೆತ್ತರ್. ತುಳುನಾಡ್ ವಿಜಯನಗರದ ಕೈತಿರ್ತ್ ಬತ್ತಿ ಬೊಕ್ಕ ಉಂದೆಕ್ ವಿಜಯನಗರ ಚಕ್ರಾಧಿಪತ್ಯದ ಉಳಯಿ ಸ್ವಾತಂತ್ರಾಧಿಕಾರ ಇತ್ತ್ಂಡ್.

ಇಂಚ ತೂನಗ ವಿಜಯನಗರದ ಕಾಲೊಡು ತುಳುನಾಡ್ ದ ಅರಸುಳೆಡ್ ಕಾರ್ಲದ ಬೈರರಸು ಒಡೆಯರ್ನಕುಳು ರೂಮಿಳು ಆದಿತ್ತರ್ಂದ್ ದ್ ಗೊಂತಾಪುಂಡು. ಆಕ್ಕೆ

ಚಕ್ರಾಧಿಪತ್ಯೋನು ಒಪ್ಪಿಯೊಣುವ ಇನ್ನಿನೆಕ್ ತುಳು ಅರಸುಳು ವಿಜಯನಗರೊಗ್ ಒಂತೆ ಪಸ್ಕೆ ಸಂದಾವೊಡಿತ್ತೆಂಡ್. ಈ ಪಸ್ಕೆ ವಸೂಲಿದ ಭದ್ರತೆಗ್ ಬೋಡಾದ್ ಆಕ್ರು ತನಕುಳೆ ಕಡತ ಅಧಿಕಾರಿಳೆನ್ ಮೂಳು ಉಂತಾದಿತ್ತೆರ್. ತುಳುನಾಡ್ ವಿಜಯನಗರೊಗು ಸೇರಿ ಆ 1360ನೇ ಇಸ್ವಿಡ್ ಆಕುಳು ತನಕುಳೆ ಕಡೆಡ್ ಮಲ್ಯಯ್ ಇನ್ನಿ ಡಣಾಯಕನ್ ಇಡೆಗ್ ಕಡಪುಡುದೆರ್. ಆಯೆ ವಿಜಯನಗರದ ಪುದರ್ಡ್ ತುಳು ಅರಸುಳೆ ಮಿತ್ತ್ ಕರ್ತುತಿಗೆ ಮಳ್ಳೊಣ್ಣಿತ್ತೆ. ಆಯನ ತಿಕಾಣಿ ಬಾರ್ಕೂರು ಆದಿತ್ತೆಂಡ್.

ಇಂಚ ಈ ನಾಡ್ ಪ್ರಜಾಪಾಲನೆದ ಮಿತ್ತ್ ಕೈಪಾಡ್ ಈ ಜನತ ಪ್ರತ್ಯೇಕ ಪ್ರಜಾಹಕ್ ಬಾಧ್ಯತೆಳೆಗ್ ಅಡ್ ಬರಂದಿಲೆಕ್ ಪ್ರಜೆಕುಲೆನ ಹಕ್ಯನ್ ಕಾತ್ದ್ ಕೊರ್ಪಿ ಹಂಗ್ ಮುಳ್ಳ ಅರಸುಳೆಗ್ ಇತ್ತಿನೆಡ್ವಾವರ ಆಪಗ ವಿಜಯನಗರದಾಕುಳೆಡ್ ಮಹಾಮಂಡಲೇಶ್ವರ ಇನ್ನಿ ಬಿರ್ಮ ಪಡೆದಿತ್ತಿ ಕಾರ್ಲದ ವೀರಪಾಂಡ್ಯ ದೇವರಸು ಬೇತೆ ಚುಂಗುಡಿ ಅರಸುಳೆ ಒಟ್ಟಾದ್ ಒಂಜಿ ನೆಂಪೋಲೆನ್ ಬರೆಪಾದ್ ಆ ಕಾಲೊಡು ವಿಜಯನಗರೊಡು ಅರಸಾಳೊಣ್ಣಿತ್ತಿ ವೀರ ಬುಕ್ಕಣ್ಣ ಒಡೆಯ ದುಂಬು ದೀಪಿ ಅಗತ್ಯ ಇತ್ತ್ಂಡ್ ಇನ್ನಿನೆನ್ ನಮನೇ ಎಣ್ಣೆದ್ ಪಿಂದೊನೊಲಿ.

14ನೇ ಶತಮಾನ ಆದಿತ್ತಿ ಆ ಕಾಲೊಡು ಹಿಂದೂಸ್ಥಾನ ಒರ್ಮೆಲಾ ಹಿಂದೂ ಅರಸಾಳೆರೆ ಉಳಯಿ ಸಂಸ್ಕೃತ ಭಾಷೆ ಇನ್ನಿನವೇ ಪರದೇಶ ಸಂಬಂಧದ ಕರಾರ್ ಬೊಕ್ಕ ರಾಜ್ಯ-ರಾಜ್ಯದ ಉಳಯಿ ನಡಪು ಶಾಸನ ಬರೆಪಿನೆಕ್ ಬೋಡಿತ್ತಿ ಒತ್ತು ಭಾಷೆ ಆದಿತ್ತೆಂಡ್. ಅಂಚಾಯಿನೆಡ್ ಈ ಸಂಸ್ಕೃತ ಕೃತಿ 1360ನೇ ವರ್ಷದ ಸುಮಾರ್ಡ್ ಕಾರ್ಲದ ಬೈರರಸು ಒಡೆಯರ್ನಾಕುಳೆಡ್ ಉಂಡಾತ್ಂಡ್ ಇನ್ನಿನೆನ್ಲಾ, ಐತ ಆಧಾರದ ಮಿತ್ತ್ ಕರ್ನಾಟಕ ಭಾಷಾಂತರ ಪ್ರತಿಬೊಕ್ಕ ದೆತ್ತದುಪೊಡು ಇನ್ನಿನೆನ್ಲಾ ಐತ ಮದಿಪು ಬೊಕ್ಕ ಶಬ್ದ ಪ್ರಯೋಗ ದೆರ್ತ್ದ್ ತೂಪಾವುಂಡು ಪಂಡ್ದ್ ಸತ್ಯಮಿತ್ರರೆ ಅಭಿಪ್ರಾಯ.

ಆ ದಾಖ್ಲೆದ ಮದಿಪು :

ಆ ದಾಖ್ಲೆಡ್ ಭೂತಾಳ ಪಾಂಡ್ಯ ಇನ್ನಿನಾಯೆ ಕಥಾ ನಾಯಕೆ ಅಂದ್ ತೋಜುವೆ. "ಪಾಂಡ್ಯ" ಇನ್ನಿ ಮೇಲ್ಪುದರ್ ತುಳುನಾಡ್ ಅರಸುಳೆಡ್ ಕಾರ್ಲದ ಬೈರರಸು ಒಡೆಯರ್ನಾಕುಳೆಗ್ ಇತ್ತ್ಂಡ್. ಆಕುಳೆ ಮೂಲಪುರುಷೆ ಆದಿತ್ತಿ ಜಿನದತ್ತರಾಯನ ಅಪ್ಪೆ ಪಾಂಡ್ಯದೇಶದ ಅರಸು ಮಗಳ್ ಆದಿತ್ತಿನೆಡ್ವಾವರ ಆಕುಳು ಪಾಂಡ್ಯ ಇನ್ನಿ ಮೇಲ್ಪುದರ್ ದೀಪೊಣ್ಣಿತ್ತೆರ್ ಅಂದ್ ಚರಿತ್ರೆಡ್ ತೋಜುಂಡು.

ಭೂತಾಳ ಪಾಂಡ್ಯ ಒತ್ತುದೀದ್ ಆ ದಾಖ್ಲೆನ್ ಇಡೀ ಬರೆತೆಂಡಲಾ, ಐತ ಉಳಯಿ

ಪ್ರಾಕ್‌ದ ಅಲೂಪೆರೆ ಸುದ್ದಿ ಆವಡ್. ಹೂಯಿಸಳ ಬಲ್ಲಾಳೆರೆ ಪುದರ್ ಆವಡ್, ಕಡೆಕ್ ಕಾರ್ಲದ ಬೈರರಸು ಒಡೆಯರ್ನಾಕುಳೆ ಮಲ್ಲಾ ದಿಗದ ಸೂಚನೆ ಆವಡ್ ತೋಜಿದ್ ಬರಾಂದೆ ಐತ ಪಗತೆಗ್ ಪುತ್ತಿಗೆದ ಚೌಟ ಅರಸುಳೆಗ್ ಒಂಚೆನೇ ಮರ್ಯಾದಿಲಾ, ನಂದಾವರದ ಬಂಗ ಅರಸುಳೆಗ್ ರಡ್ಡನೇ ಮರ್ಯಾದಿಲಾ ಉಂಡು ಅಂದ್‌ದ್ ತೋಜುಂಡು. ಮಾತ್ರತ್ತಂದೆ ಇಡೀ ತುಳುನಾಡ್ ಆ ದಾಖ್ಲೆ ಬರೆಯಿ ಕಾಲೊಡು ಬಾರ್ಕೂರು ಹೋಬಳಿ ಬೊಕ್ಕ ಮಂಗಳೂರು ಹೋಬಳಿ ಇನ್ನಿ ರಡ್ಡ್ ಪಾಲಾದಿತ್ತಂಡ್ ಅಂದ್‌ದ್‌ಲಾ, ಐಟ್ ಪುತ್ತಿಗೆ ಚೌಟ ಅರಸುಳೆಗ್ ಬಾರ್ಕೂರು ಸಂಸ್ಥಾನಾಧಿಪತ್ಯಲಾ, ನಂದಾವರದ ಬಂಗ ಅರಸುಳೆಗ್ ಮಂಗಳೂರು ಸಂಸ್ಥಾನಾಧಿಪತ್ಯಲಾ ಇತ್ತಂಡ್ ಅಂದ್‌ದ್ ಕರ್ನಾಟ ಪ್ರತಿಜೆಡ್ ತೋಜುಂಡು ಪಂಡ್‌ದ್ ಈ ದಾಖ್ಲೆನ್ ಆಧ್ಯಯನ ಮಲ್ತಿನ ಸತ್ಯಮಿತ್ರರ್ ಪಣ್ಣೆರ್.

ಆ ದಾಖ್ಲೆಡುಪ್ಪು ಶಬ್ದ ಪ್ರಯೋಗ :

ಅಳಿಯ ಸಂತಾನ ಕಟ್ಟು ಇನ್ನಿ ದಾಕ್ಟೆದ ಉಳಯಿ ಸಾಸ್ಪಪಡಿ ಬಳಿ, ಅಳಿ ಉಳಿ, ನೀರಮಂಟಪ, ನಡೆಮಡಿ, ನಡೆಚಪ್ಪರ, ನಡೆವಾದ್ಯ, ನೆಲಉಪ್ಪರಿಗೆ, ದೆಯ್ಯೊಳೆಗೂಡು, ಪರಿಕಂಬ, ಪೂಕರೆ, ಪೂ ಮಾಡ ಕೈ ಮಾಡ, ಬೈಕುಂಟೆಪ್ಪಣ, ಅರಿಯೊ ಮುರಿಯೊ, ಉಲೋ ಇನ್ನಿ ಮಾತಾ ತುಳು ಶಬ್ದೊಳೆಗ್ ಭಾಷಾಂತರ ಶಬ್ದ ತಿಕ್ಕಂದೆ ಅವೆನ್ ಇತ್ತಿಲೆಕ್ಕನೆ ದೀತ್‌ಂಡ್. ಅತ್‌ಡ ನೀರುಮಂಟಪ, ದೇವಳಗೂಡು, ಹೂಕಾರೆ, ಬೈಗುಂಟೆಹೆಣ ಇಂಚ ಮಾತಾ ಕರ್ನಾಟ ಭಾಷೆದ ಒಲವುಗು ತಕ್ಕ ತಿರ್ಗಾದ್‌ಂಡ್ ಇನ್ನಿನೆನ್‌ಲಾ "ಅಳಿಯ" "ಮಕ್ಕಳ" ಇನ್ನಿ ತೇಟ್ ಕರ್ನಾಟ ಶಬ್ದೊಳು "ಸಂತಾನ" ಇನ್ನಿ ಶಬ್ದದೊಪ್ಪು ಕೂಡುದು ಕನ್ನಡ ಪೂರ್ಣ ಸಮಾಸ ಅತ್‌ಡ ಅರಿಸಮಸ ಆದಿತ್ತಿ ಈ ಕೂಟ ಶಬ್ದೊಡ್ನು ತುಳುವೆರೆ ಆದಿಮೂಲದ ಈ ಕಟ್‌ಗ್ ಪುದರ್ ದೀತ್‌ಂಡ್ ಅಂದ್‌ಂದಾಂಡ್ಲಾ ಐತ ಉಳಯಿ ಬೇತೆ ಭಾಷೆಗ್ ಭಾಷಾಂತರ ಮಳ್ಳೆರೆ ತೀರಂದಿ ಅಚ್ಚ ತುಳು ಶಬ್ದೊಳು ಉಳ್ಳ ಇನ್ನಿನೆನ್‌ಲಾ ತೂನಗ, ಅವು, ಇತ್ತೆಗ್‌ಲಾ ಅಚ್ಚ ತುಳು ಭಾಷೆಗ್ ಪುದರ್ ಪೋಯಿ ಕಾರ್ಲದ ಸೀಮೆನ್ ಆಳೊಣ್ಣೆತ್ತಿ ಬೈರರಸು ಒಡೆಯರ್ನಾಕುಳೆಡ್ ವಿಜಯನಗರದ ಅರಸುಳೆಗ್ ಬೋಡಾದ್ ಸುರುಟು ಸಂಸ್ಕೃತೊಡು ಬರೆದಿತ್ತಿ ತುಳು ಸಂಪ್ರದಾಯೊಳೆನ್ ಕರ್ನಾಟಕೆರಾದಿತ್ತಿ ಇಕ್ಕೇರಿ ನಾಯ್ಕರೆಗ್ ಬೋಡಾದ್ ಅಕ್ಕಿ ಕಾಲೊಡು ಬಾಲಿಕೆಡಿತ್ತಿ ಚೌಟೆರ್ ಬೊಕ್ಕ ಬಂಗರ್ ಒಂತೊಂತೆ ತಿದ್ದ್‌ದ್ ಕರ್ನಾಟೊಡು ಭಾಷಾಂತರ ಪ್ರತಿ ಗೆಪ್ಪಾದುಪ್ಪೊಡು ಅಂದ್‌ದ್ ಗೊಂತು ಮಳ್ಳೊಲಿ.

ಆ ಕಟ್‌ಡ್ ಆಸ್ತಿ ಅಪ್ಪೆನವು. ಅಪ್ಪೆಡ್ ಬೊಕ್ಕ ವಾರೀಸ್‌ದಾರ್ತಿ ಮಗಲ್ ಇನ್ನಿ ನ್ಯಾಯೊನು ಪತ್‌ಪಾತೆರುಂಡೇ ಹೊರತ್ ಒರಿ ತಾನ್ ಸ್ವಂತ ಸಂಪಾದನೆ ಮಳ್ಳಿ ಆಸ್ತಿನ ತನ

ಅರ್ವದಗ್ ಬುಡುದುಕೊರೊಡು ಇನ್ನಿ ಪಾತೆರ ದಾಲಾ ದಾಂತೆ ಉಪ್ಪುನಗ ಈ ಕಟ್ವಾಗ್ ಕರ್ನಾಟೊಡು "ಅಳಿಯ ಸಂತಾನ ಕಟ್ಟಿ" ಅಂದಾದ್ ಎಂಚ ಪುದರ್ ಬತ್ತಂಡ್ ಇಂದಾದ್ ತನ್‌ಕ್ ತೆರಿಯುಜಿ ಪಂಡಾದ್ ಸತ್ಯಮಿತ್ರರ್ ಬರೆತೆರ್.

ಮಲೆಯಾಳಿಡ್ ಈ ಕಟ್ವಾಗ್ "ಮರುಮಕ್ಕತೀಯಂ" ಇನ್ನಿ ಪುದರ್ ಉಂಡು. ಮರುಮಕ್ಕ(ಳ್) ಇನ್ನಿನವು ಮರುಮಗನ್ ಅಂದಂಡ ಅರ್ವದೆ ಅತ್ತಡ ಮರ್ಮಾಯೆ ಇನ್ನಿನೆತ ಬಹುವಚನ. "ತಾಯಂ" ಅಂದಂಡ ದಾಯಂ (ದಾಯಾದಿಗೇ) ಇನ್ನಿ ಶಬ್ದದ ತದ್ಭವ. ಒರಿಯ ಆಸ್ತಿದ್ ಬಾಲೆಲೆಗ್ ದಾನೆ ಹಕ್ಕು ಉಂಡಾ ಐಕ್ ಮಕ್ಕತಾಯಂ (=ಮಕ್ಕಳು-ಡೆಯ ದಾಯಂ) ಅಂದಾದ್‌ಲಾ, ಅರ್ವದಾಕುಲೆಗ್ ದಾನೆ ಹಕ್ಕು ಉಂಡಾ ಐಕ್ ಮರುಮಕ್ಕತಾಯಂ (=ಮರುಮಕ್ಕಳುಡೆಯದಾಯಂ) ಅಂದಾದ್ ಪಣ್ಣಿನವುಲಾ ಅಂಚ ಪುದರ್ ಒರ್ಪಿನವುಲಾ ಉಪ್ಪೊಲಿ ಪಂಡಾದ್ ಸತ್ಯಮಿತ್ರ ಬಂಗೇರೆರ್‌ನ ಅಭಿಪ್ರಾಯ.

"ಅಳಿಯ" ಇನ್ನಿ ಕರ್ನಾಟಕ ಶಬ್ದೊನು ಬುಡುಂಡ ತುಳುಟು ಆ ಕಟ್ವಾಗ್ ದಾನೆ ಪುದರಿತ್ತಂಡ್ ? ದಾಲಾ ಗೊಂತಾಪುಜಿ. ಅಂಚಾಯಿನೆಡ್ಡ್ ಈ ತಿರ್ತದ ಮೂಜಿ ತೀರ್ಮಾನೊಗು ಸತ್ಯಮಿತ್ರರ್ ಬಯದೆರ್ :

1. ತುಳುಟು "ಆಳ್" ಇನ್ನಿ ಧಾತುಗು to rule, to govern, to manage ಇನ್ನಿ ಅರ್ಥ ಉಂಡು. ಆ ಕಟ್ವದ ಪ್ರಕಾರ ಆಸ್ತಿಲಾ, ಇಲ್ಲ ಯಜಮಾನಿಕೆಲಾ ಪೊಣ್ಣೆವೆನವೇ ಆದುವುನೆಡ್ಡಾವರ ಆ ಇಲ್ಲಡ್ ರಖೋಲೆ ತೂಪಿ ಆಣ್ಣೆವೆನ ಗುರ್ತ ದಾಂತಿ ಒರಿ ನರಮಾನಿ ತನಸ್ಸಂತ ಅನುಭವೊಗು ಬೋಡಾದ್ ಆವಡ್, ಸರಕಾರದಕುಳೆ ಅನುಭವೊಗು ಬೋಡಾದ್ ಆವಡ್ ಈ ಇಲ್ಲಡ್ ಆಳ್ಕುನಾಯೆ ಏರ್ ? ಅಂದಾದ್ ಕೇಣುನವು ಸಹಜ. ಐಕ್ ಉತ್ತರ ಆದ್ ಆಳ್-ಇತ್ತೆ ಯೆನ ಮೆಗ್ಗೆ ಆಳ್ಕುನಾಯೆ, ದುಂಬು ಯೆನ ತಗೆ ಆಳ್ಕುನಾಯೆ ಆದಿತ್ತೆ. ನನ ಯೆನ್ ಕಂಡನ್ಯನ್ ಆಳ್ಕುನಾರ್ ಆದ್ ಉಂತಾವೊಡಂದಾದ್ ಉಳ್ಳೆ, ಆರ್ ಬತ್ತೆಚ್ಚೆಡ್ ಯೆನ ಮಗಳೆನ್ ಒರಿಯಗ್ ಮದುಮೆ ಮಳ್ತಾದ್ ಕೊರ್ದು ಆಯನ್ ಮರ್ಮಾಯಾದ್ ಇಡೆಗೇ ತರ್ಪುಡುದು ಆಯನ್ ಮೂಳು ಆಳ್ಕುನಾಯೆ ಆದ್ ಮಕ್ಕೊಣೊಡು ಅಂದಾದ್ ಉಳ್ಳೆ. ಅಂದಾದಿಂಚ ಮಾತ ಆಳ್ಕುನಾಯೆ ಇನ್ನಿ ಶಬ್ದೊನು ಉಪಯೋಗ ಮಳ್ತಾದ್ ಪಣ್ಣಿ ಸಂದರ್ಭ ಉಂಡು. ಅಂಚಾಯಿನೆಡ್ಡ್ ತುಳುಟು "ಆಳ್ಕುನಾಯೆ" ಕರ್ನಾಟದ "ಅಳಿಯ" ಆಯಿನಾ ದಾನ್ನಾ.

2. "ಭೂತಾಳ ಪಾಂಡ್ಯಕಟ್ಟಿ" ಇನ್ನಿ ಉದ್ದ ಶಬ್ದ ಕುದ್ಯ ಕುದ್ಯ ಆದ್ "ಭೂತಾಳ ಕಟ್ಟಿ"

ಪೋದು 'ಅಳಿಕಟ್ಟ್' ಅಂದ್‌ದ್ ಉಂತ್‌ಂಡ ದಾನ್ನಾ.

3. ಅಳಿಕಟ್ಟ್ the law which governs, government law, prevailing law, general law ಇನ್ನಿ ಅರ್ಥೊಡು ಕರ್ನಾಟೊಡು ಪಣ್ಣಿನವಾ ದಾನ್ನಾ.

ಆ ದಾಖ್ತೆ ಚಾರಿತ್ರಿಕ ದಾಖ್ತೆ ಅತ್ತ್ :

ಕ್ರಿಸ್ತ ಶಕ 1ನೇ ಶತಮಾನೊಡಿತ್ತಿ ಭೂತಾಳಪಾಂಡ್ಯ 9ನೇ ಶತಮಾನೊಡು ಬಲ್ಲಾಳ್ಕೆಗ್ ಬತ್ತಿ ಬೆರಣೆರೆ ವಿಷಯೊಡು ಕಟ್ಟಿಳೆ ಮಳ್ಳುನವು ಅಸಾಧ್ಯ.

ಆ ದಾಖ್ತೆಡ್ ತೋಜು ತುಳುನಾಡ್‌ದ ರಾಜಕೀಯ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ, ಅರಸು ಸಂತಾನೊಳು ಕ್ರಿಸ್ತು ಶಕ 1ನೇ ಶತಮಾನೊಡಾವಡ್, ಐತ ಕೈತಳಾದ ಶತಮಾನೊಡಾವಡ್ ಇತ್ತಿನವು ಅತ್ತ್ ಪಂಡ್‌ದ್ ಸತ್ಯಮಿತ್ರರ್ ತನ ಅಭಿಪ್ರಾಯೊನ್ ಪಣ್ಣೆರ್.

ಚರಿತ್ರೆದ ನಿರಲೆ :

ಭೂತಾಳ ಪಾಂಡ್ಯ ಅಂದ್‌ಂಡ ಏರ್ ? ಈ ಪುದರ್‌ದ ಅರಸುಳು ಚರಿತ್ರೆಡ್ ತೋಜುಚೆರ್. ಅಂಚಾಂಡ ಈ ಪುದರ್ ಬಜೀ ಕವನನಾ ? ಕವನ ಆದಿತ್ತ್‌ಂಡಲಾ ಚರಿತ್ರೆದ ಆಧಾರ ದಾಲಾ ದಾಂತೆ ಕವನ ಪತ್ತೆಂದ್‌ದೆ? ತುಳುತ "ಬೂತ" ಸಂಸ್ಕೃತದ "ಭೂತ" ಅತ್ತ್. ಸಂಸ್ಕೃತದ "ಭೂ" ಧಾತುಡ್ತು ತುಳುತ "ಬೂತ" ಇನ್ನಿ ಶಬ್ದ ಪುಟ್ಟಿದಿನವು ಅತ್ತ್. "ಭೂತಾಳ" ಇನ್ನಿ ಶಬ್ದೊಗು ತುಳುಟು ವಾ ಅವಯವಾರ್ಥಲಾ ಇಜ್ಜಿ. ಸಂಸ್ಕೃತೊಡು ಐಡ್ಲೆಂಬು ಇಜ್ಜಿ. ಅಂಚಾಂಡ ಈ ಶಬ್ದ ಎಂಚ ಉಂಡಾಂಡ್ ?

ಚರಿತ್ರೆಡ್ ತೂನಗ ಕ್ರಿ.ಶ. 1262ನೇ ಇಸವಿಡ್ ಪಾಂಡ್ಯ ಚಕ್ರವರ್ತಿ ಇನ್ನಿ ಪುದರ್‌ದ ಸುರುತ ಭೈರವರಸು ತುಳುನಾಡ್‌ದ ಬಡಕಾಯಿ ಭಾಗೊಡು ರಾಜಧಾನಿ ಮಳ್ಳೊಂದು ಆಳೊಣ್ಣೆತ್ತೆ ಅಂದ್‌ದ್‌ಲಾ, ಆಯೆನೇ ಕಾರ್ಲದ ಆನೆಕೆರೆನ್ ಮಳ್ಳೆ ಅಂದ್‌ದ್‌ಲಾ ತೋಜುಂಡು.

ನರಮಾನಿ ಒಂಜಿ ಜಾಗ್‌ಡ್ ಉಂತುದು ಸುತ್ತಮುತ್ತ ತೂಂಡ ಬಾನ ನೆಲಕ್ ಮುಟ್ಟುನೆಕ್ ಸುತ್ತ ಭೂಮಿ ಚಕ್ರದ ಲೆಕ್ಕ ಉರುಂಟು ತೋಜುನೆಡ್ಲಾವರ "ಭೂಚಕ್ರ" ಅಂದ್‌ದ್ ಇಡೀ ಲೋಕ ಪಣ್ಣುಂಡು. ಒರಿ ಅರಸು ಒಂಜಿ ಜನಾಂಗದಾಕುಳು ವಾಸ ಮಳ್ಳು ಒಂಜಿ ಇಡೀ ಭೂಭಾಗೊನು ಒರಿಯೇ ಆಳುವೆಡ ಅಯಗ್ ಚಕ್ರವರ್ತಿ ಇನ್ನಿ ಪುದರ್ ಬರ್ಪುಂಡು. ಆಂಡ ಚಕ್ರವರ್ತಿ ಇನ್ನಿ ಶಬ್ದ ತುಳುತವು ಅತ್ತ್. ಅಂಚಾಂಡ ಮಿತ್ತ್ ತೋಜು ಈ ಪಾಂಡ್ಯ ಚಕ್ರವರ್ತಿಗ್ ತುಳುಟು ದಾನೆ ಬಿರ್ದಿದ ಪುದರ್ ಉಪ್ಪು ? ಕರ್ನಾಟಕದ ಭೂತಳಾಧೀಶ ಇನ್ನಿ ಶಬ್ದ ಚಕ್ರವರ್ತಿ ಇನ್ನಿ ಶಬ್ದೊಗು ಅರ್ಥೊಡು ಮುಟ್ಟಿ ಬೂರುಂಡು.

ಅಂಚಾಯಿನೆಡ್ ನಿರೀಕ್ಷಿತಿ ಮಲ್ಲ ಜನಾಂಗದಾಕುಳಾಯಿ ಕರ್ನಾಟಕೆರ್ ಇಂಬ್ಯುಗ್ ಮರ್ಯಾದಿ ಕೊರ್ದು ಉಪಯೋಗ ಮಳ್ತುದುಪ್ಪೊಡಾಯಿ "ಭೂತಾಳಾಧೀಶ ಪಾಂಡ್ಯ" ಇನ್ನಿ ಶಬ್ದನೇ ತುಳುಟು "ಭೂತಾಳಪಾಂಡಿಯ" ಅಂದೆಂದ್ ಆದ್ ಪಾಂಡ್ಯ ಚಕ್ರವರ್ತಿ ಇನ್ನಿ ಅರ್ಥೊಡು ಇಡೀ ತುಳುನಾಡೆನ್ ಆಳಿನಾಕುಳು ಏರೇರಾ ? ಆಕುಳೆಗ್ ಮಾತಾ ಪಣ್ತೆಂಡ್ ಇನ್ನಿನವು ಸತ್ಯಮಿತ್ರರೆ ಅಭಿಪ್ರಾಯ.

ಚರಿತ್ರೆಡ್ ತೋಜು 13ನೇ ಶತಮಾನೊಡ್ತಿ ಆ ಪಾಂಡ್ಯ ಚಕ್ರವರ್ತಿಗ್ ಕರ್ನಾಟೊಡು "ಭೂತಾಳಾಧೀಶ ಪಾಂಡ್ಯ" ಇನ್ನಿ ಪುದರ್ ಇತ್ತಿನೆಡ್ಲಾವರ ತುಳುಟು "ಭೂತಾಳ ಪಾಂಡಿಯೆ" ಇನ್ನಿ ಪುದರ್ ಇತ್ತೆಂಡ್ ಅಂದೆಂದಾಂಡಲಾ ಆಯೆಡ್ಲ ಈ ಕಟ್ಟು ಉಂಡಾಯಿನವತ್ತೆ. ದಾಯೆಗ್ಂದೆಂಡ್ ಆಯೆಡ್ಲ ದುಂಬುಡ್ಲೇ ಈ ಕಟ್ಟು ಮೂಳು ರೂಢಿಡ್ಲೆತ್ತೆಂಡ್. ಅಂಚಾಯಿನೆಡ್ಲ ಚರಿತ್ರೆಗ್ ತಿಕ್ಕಂದಿನಾತ್ ಪಿರವುಡ್ಲ ದ್ರಾವಿಡೆರೆ ಉಳಿಯಿ ನಡತೊಣ್ಣು ಬರೊಣ್ಣಿತ್ತಿ ಈ ಕಟ್ಟುಗ್ ದಾನ್ನಾ ಒಂಜಿ ಮಹತ್ವದ ಕೊಲ್ಪು ಇತ್ತಿ, ಒವ್ವಾ ಒಂಜಿ ಪುದರುದ ಒರಿ ಮಹಾಪುರುಷಗ್, ಭೂತಾಳ ಪಾಂಡಿಯೆ ಅಂದೆಂದ್ ಬಹುಶಃ ಇಂಬ್ಯೆ ಪುದರ್ ಕೊರ್ದು ಆಯೆಡ್ಲ ಈ ಕಟ್ಟು ಉಂಡಾಂಡ್ ಇನ್ನಿನೆಕ್ ಪತ್ತೆಂಗೆಲ್ ಆಯಿ ಒಂಜಿ ಕಟ್ಟು ಕಥೆನ್ ಆಯಿ ಮಿತ್ತ್ ಕಟ್ಟೆಂದ್ ಅವೆನ್ ತುಳುನಾಡೆಡ್ಲಿ ಮಲ್ಲ ಅರಸಾಳ್ಳೆರು, ಚರಿತ್ರೆಡ್ ತೋಜುಲೆಕ್ಕ ಬೈರರಸುರಾಜ ಸಂತಾನದಾಕುಳು, ಜನೊಕುಳೆ ಉಳಿಯಿ ಬಾಯಿಡ್ಲಾಲಾ, ಬರವುಡ್ಲಾಲಾ ಪ್ರಚಾರ ಮಳ್ತೆರ್ ಪಂಡೆಂದ್ ಸತ್ಯಮಿತ್ರರ್ ತನ ಒಂಜಿ ನಿರ್ಣಯೊಗ್ ಬಯಿದರ್.

ಭೂತಾಳ ಪಾಂಡ್ಯ ಉಪ್ಪೊಡಾಯಿ ಕಾಲ ಉಂದೇ ಅಂದೆಂದ್ ನಿಕ್ಕ ಮಳ್ಳಿ ಪೆಟ್ಲೆಗೆ, ಅಳಿಯ ಸಂತಾನಕಟ್ಟು ಉಂಡಾಯಿ ಕಾಲ ಅವ್ವೇ ಅಂದೆಂದ್ ನಿಕ್ಕ ಮಳ್ಳಿರೆ ಆಪುಜಿ. ಭೂತಾಳ ಪಾಂಡ್ಯ ಕಾಲೊಡ್ಲ ದುಂಬು ಇತ್ತಿನವು ಮಕ್ಕಳ ಕಟ್ಟು ? ಅಳಿಯಕಟ್ಟು ? ಅಳಿಯ ಸಂತಾನ ಕಟ್ಟು ಭೂತಾಳ ಪಾಂಡ್ಯ ದುಂಬುಡ್ಲೇ ಇತ್ತಿನವು ಪಂಡೆಂಡ್ ಅಳಿಯ ಸಂತಾನ ಕಟ್ಟು ಉಂಡಾತಿ ಕಾಲ ಒವ್ವು ? ಇನ್ನಿನೆನ್ ಸತ್ಯಮಿತ್ರರ್, ಆಯೆ ಪಂಡೆದುಪ್ಪು ಕತೆತ ಅಧಾರೊಡು ಈ ತೀರ್ಪು ದಲೆಕ್ಕ ವಿವರಿಸದರ್.

ದೇವಪಾಂಡ್ಯ ಬೊಡೆದಿ ಶಿವದೇವಿ -ತನ ಕಂಡನ್ಯಗ್ ಬದ್ಡೆ ಮಳ್ಳೆರೆ ಬೋಡಾದಾಲಾ ಒರೊಕು ಆಯನ್ ಬದ್ಡೆಕಾವೆರೆ ಬೋಡಾದಾಲಾ ಆಯೆಡ್ಲ ತನಕ್ ಪುಟ್ಟಿ ಏಳ್ ಬಾಲೆಲೆಡ್ ಒರಿಯನಾಂಡಲಾ ನರಬಲಿ ಕೊರಿಯರೆ ಕೇಣಂದೆ ಕಂಡನ್ಯನ್ ಬುಡುದ್ ತನ ಕುಟುಂಬದಾಕುಳೆಡೆಗ್ ನಡತ್ರಿಯಲ್. ಔಳು ಅಳೆಗ್ಲಾಲಾ ಆಳೆ ಏಳ್ ಮಂದೆ ಬಾಳೆಲೆಗ್ಲಾಲಾ ಹಕ್ಕು ಇತ್ತಿನೆಡ್ಲಾವರನೇ ಆಜಿ ವರ್ಸ ಮುಟ್ಟು ಕುಚ್ಚಿನ ದಾಂತೆ ಔಳಿತ್ತಲ್. ಆತಿನೆತ ಉಳಾಯಿ

ಆಳೆನ ಮೂಜಿ ಮಂದೆ ಬಾಲೆಲೆನ್ ಭೂತ ಪೆಟ್ಪಾಡ್ ಕೆರ್ದಿತ್ಂಡ್. ಆಚೆನೇ ವರ್ಸೊಡು ಕಂಡನ್ಯೆ ಆಳೆನ್ ಬರುಮಳ್ತಾದ್ -ಇತ್ತ ಯೆಂಕ್ ಬೋಡಾದ್ ಅತ್ತ, ಈ ತಾಯಿ ಬದ್‌ಕ್ ನಿಕ್ಯೊಲಾನಿನ ಬಾಲೆಲೆಗ್ ಆಪಿ ಲೆಕ್ಕ ನಿನ್ನ ಬಾಲೆಲೆಡ್ ಒರಿಯನ್ ನರಬಲಿ ಕೊರ್ಲ. ದುಂಬೇ ಮೂಜಿ ಮಂದೆ ಬಾಲೆಲೆನ್ ಆ ಭೂತ ಕಳೆತ್ಂಡ್. ತೂವೊಣ್ಣ, ಅನ್ನಗ್ ಆಳ್ ವಾ ಬದ್‌ಕ್ ಭಾಗ್ಯೊಳೆಡ್ಲಾಲಾ ಯೆನ್ನ ಬಾಲೆಲು ಯೆಂಕ್ ಮಲ್ಲೆ ಅಂದಾದ್ ಪಂಡಾದ್ ಜತ್ತಾದ್ ಅಪ್ಪೆ ಇಲ್ಲಡೆಗ್ ಪೋಯೆದ್ರಿಯಲ್. ನನತೂಂಡ, ವೀರಪಾಂಡ್ಯೆ ಇನ್ನಿ ಅರಸು ಬೊಡೆದಿ-ಸತ್ಯವತಿ-ದೇವಪಾಂಡ್ಯನ ತಂಗಡಿ. ತನ ಕಂಡನ್ಯನ್ ಕೇಣಂದೆನೇ ತನ ತಗೆಕ್ ಬೋಡಾದ್ ಆಯ ಮಗನ್ ನರಬಲಿ ಕೊರಿಯರೆ ಒಚ್ಚಿದ್ ಕೊರ್ದು-ಅಂಚ ಮಳ್ತಾದ್ ಅಂದಾದ್, ಬೊಕ್ಕ ತನ ಕಂಡನಿ ಆದುಪ್ಪು ಆ ಬಾಲೆದ (ಜಯನ) ಅಮ್ಮಡ ಪಣ್ಣಲ್. ಆಯಗ್ ಬಹಳ ದುಃಖ ಅಂಡಲಾ ಆಯೆ ಬೊಡೆದಿ ಪಾತೆರದ ಲೆಕ್ಕನೆ ಒತ್ತೊಣೊಡಾಂಡ್.

ಇಂಚ ತೂಂಡ ಈ ಇರುವೆರ್ ಪೊಣ್ಣೇವುಳೆ ದೃಷ್ಟಾಂತೊಡುಲಾ ಬಾಲೆಲೆಗ್, ಆನಿದ ಸಮಾಜ ಧರ್ಮದ ಪ್ರಕಾರ ಅಪ್ಪೆನೇ ತಮೆರಿ ಅತ್ತಂದೆ, ಅಮ್ಮೆ ಅತ್ತೆ ಅಂದಾದ್ ತೋಜುಂಡು. ಉಂದು ಅಳಿಯ ಸಂತಾನ ಕಟ್ಟ್ಪದ ಲಕ್ಷಣ.

ಮಕ್ಕಳ ಕಟ್ಟ್ಪದ ಲೆಕ್ಕ ಆದಿತ್ಂಡ ಬೊಡೆದಿ ತನ ಕಂಡನ್ಯನ್ ಮಿಕ್ಕಾದ್ ವಾ ಕೆಲಸಲಾ ಮಳ್ಳೆರ ಬಲ್ಲಿತ್ಂಡ್. ಅಪ್ಪೆಮ್ಮೆ ಇಲ್ಲದ ಬಳಿ ಗೋತ್ರ ಕಡ್ತದೇ ಕಂಡನ್ಯ ಕೈಕ್ ಪಾಡುನೆಡ್ಲಾವರ ಮದುಮೆ ಆಯಿ ಪೊಣ್ಣಗ್ ಅಪ್ಪೆಮ್ಮೆ ಇಲ್ಲಡ್ ಹಕ್ಕು ಇಜ್ಯಂದಿನೆಡ್ಲಾ ಕಂಡನ್ಯನ ಒಪ್ಪಿಗಿ ಅವಶ್ಯ ಬೂಂಡ್ ಅಳೆಗಲಾ ಆಳೆ ಬಾಲೆಲೆಗಲಾ ಬೋಡಾಯಿ ಖರ್ಚಿಗ್ ಆಯಡ್ಲಾ ಸಹಾಯ ದಾಂತೆ ದಿಂಜ ಸಮಯ ಅಪ್ಪೆ ಇಲ್ಲಡ್ ಕುಳ್ಳೆರೆ ಶಿವದೇವಿಗ್ ಸಾಧ್ಯ ಇತ್ತೆಜಿ. ಅಮ್ಮೆ ಮಲ್ಲಿ ಆಸ್ತಿಗ್ ಬಾಲೆಲು ಹಕ್ಕುದಾಕುಳು. ಬಾಲೆಲು ತತ್ತಂಡ ಮಿತಾಕ್ಷರೀ ನ್ಯಾಯದ ಪ್ರಕಾರ ಆಯನ ಸಪಿಂಡ ಗೋತ್ರದಾಕುಳು ಹಕ್ಕುದಾರರಾದುಪ್ಪೊಡೇ ಹೊರ್ತು, ದೇವಪಾಂಡ್ಯೆ ಮಲ್ಲಿ ಲೆಕ್ಕ ತಂಗಡಿಮಗಕ್ ಆಯೆ ಮಲ್ಲಿ ಬದ್‌ಕ್‌ದ ಹಕ್ಕು ಪೋವೆರೆ ಇತ್ತೆಜಿ. ಒಂಜಿ ವೇಳೆ, ಅವು ಆಯೆ ಮಲ್ಲಿ ಸ್ವಾರ್ಥಿ ಸೊತ್ತು ಆಯಿನೆಡ್ಲಾ ಅವೆನ್ ಎರೆಗಲಾ ಕೊರೊಲಿ ಇನ್ನಿ ನ್ಯಾಯದ ಪ್ರಕಾರ ಅವೆನ್ ತನಕ್ ಒಂಜಿ ಮಲ್ಲ ಉಪಕಾರ ಮಲ್ಲಿ ತನ ತಂಗಡಿನ ಮಗಕ್ ಕೊರಿನವಾದಿತ್ಂಡ ಆಯೆ ಮಲ್ಲಿ ಲೆಕ್ಕ ಇಡೀ ರಾಜ್ಯದಕುಳು ಮಳ್ಳೊಡಿನಿ ನ್ಯಾಯ ಸಲ್ಲಂದಿನವು. ಆ ನ್ಯಾಯೊನು ಪೊಸತಾದ್ ಜಾರಿ ಮಳ್ತಾದ್ ತನ ಕಾಲ ಕರಿ ಬೊಕ್ಕಲಾ, ಯುಗೊಡ್ಲಾ ಯುಗೊಕು ಜನೊಕುಳೆಡ್ ರೂಢಿದುಂತಾವೆರೆ ವಾ ಮಿಸ್ತೆ ಅರಸುಡ್ಲಾ ಅವಡ್ ಕ್ರೂರ ಅರಸುಡ್ಲಾ ಅವಡ್, ವಾ ಕುಂಡೋದರ ಬೂತೊಡ್ಲಾವಡ್, ಮೈಸನ್ಯಾಯಡ್ಲಾವಡ್ ಸಾಧ್ಯ ಇಜ್ಜಿ. ಆಯ ತಂಗಡಿ ಆಯಗ್, ಆಯ ಬೊಡೆದಿ ಮಳ್ಳಂದಿ

ಮಲ್ಲ ಒಂಜಿ ಉಪಕಾರೊನು ಮಳ್ತಿನವು ಇತ್ತ್ಂಡ ಆಯೆ ತನ ಬದ್‌ಕ್‌ನ್ ತನ ತಂಗಡಿಗ್ ಕೊರಡ್. ಆಯ ಬೊಡೆದಿ ಆಯಗ್ ಆಯಿಜಲ್ ಅಂದ್‌ದ್ ಯೆಂಕುಳೆ ಬೊಡೆದಿ ಬಾಲೆಲು ತನುಕುಳೆ ನ್ಯಾಯಪ್ರಕಾರದ ಹಕ್ಕ್‌ನ್ ಕಳೆವೊಣೊಡಾನ್ವೆರ್. ಒಂಜಿ ವೇಳ್ ತನ ಪ್ರಜೆಕುಳಾಯಿ ತುಳುವೆರೆ ಮಿತ್ತ್ ಭೂತಾಳಪಾಂಡ್ಯೆ ಆ ಶಾಸನೊನು ಬಲಾತ್ಕಾರೊಡು ಜಾರಿ ಮಳ್ತೆನ್, ಆಂಡ ಆಯ ಹಂಗ್ ಅತ್ತ್ಂಡ ಆ ಕುಂಡೋದರ ಬೂತದ ಹಂಗ್ ದಾಲಾ ದಾಂತಿ ಮಲಬಾರ್ ಜನೊಕುಳು ಮಾತ್ರತ್ತಂದೆ ಅಳ್ತ ಅರಸುಳು ಈ ಶಾಸನೊಗು ದಾಯೆ ಬಗ್ಗೊಡು ? ಪನ್ನಿ ಪ್ರಶ್ನೆನ್, ಸತ್ಯಮಿತ್ರರ್ ನಮ ದುಂಬು ದೀತೆರ್.

ಅಂಚಾಯಿನೆಡ್ ಭೂತಾಳಪಾಂಡ್ಯೆ ಕಾಲೊಡ್ ದುಂಬೇ ಅಳಿಯ ಸಂತಾನದ ಕಟ್ತ್ ಈ ಭೂಭಾಗೊಡು ರೂಢಿಡಿತ್ತ್ಂಡ್‌ಂದ್‌ಲಾ, ಈ ಕಥೆಡ್ಲಾವರ ಈ ಕಟ್ತ್ ಉಂಡಾದ್ ರೂಢಿಗ್ ಬತ್ತಿನವು ಅತ್ತ್ಂಡ್‌ಂದ್‌ಲಾ ಗೊಂತಾಪುಂಡು ಪಂಡ್‌ದ್ ಅಳಿಯ ಸಂತಾನ ಕಟ್ತ್ ಉಂಡಾತಿ ಕಾಲದ ಬಗ್ಗೆ ಸತ್ಯಮಿತ್ರರ್ ತನ್ನ ಅಭಿಪ್ರಾಯೊನು ತೆರಿಪಾದೆರ್.

ಉಂದತ್ತಂದೆ ಭೂತಾಳಪಾಂಡ್ಯೆ ಕಥೆಟ್ ತೋಜು ಆದರ್ಶದ ಬಗ್ಗೆ ಸತ್ಯಮಿತ್ರರ್ ಈ ತಿರ್ತದ ತನ ಅಭಿಪ್ರಾಯೊನು ವ್ಯಕ್ತ ಮಳ್ತೆರ್.

ದೇವಪಾಂಡ್ಯೆ ಬೊಡೆದಿ ಬೊಕ್ಕ ಆಯ ತಂಗಡಿ ಮೊಕುಳಿರುವೆರ್ ಪೊಣ್ಣೆವುಳೆ ದೃಷ್ಟಾಂತೊಡುಲಾ - ಬಾಲೆಲು ಅಪ್ಪನ ಇಚ್ಚೆ ಬೊಕ್ಕ ಅಧಿಕಾರೊಡು ಒಡಪಡೆದ್ ಉಪ್ಪುನವೇ ಸ್ವಾಭಾವಿಕ ಅಂದ್‌ದ್ ನಿರ್ದೇಶ ಆಪುಂಡು.

ಕಂಡಣೆ ತನಕ್ ಬೋಡಾದೇ ಬೊಡೆದಿನ್, ಬೊಡೆದಿ ತನಕ್ ಬೋಡಾದೇ ಕಂಡನ್ಯನ್ ಪ್ರೀತಿ ಮಳ್ಳುವಳೆ ಹೊರ್ತು ಆಳೆ ಯೆಡ್ಲೆಗಾದ್ ಕಂಡಣೆ ಬೊಡೆದಿ ನಾವಡ್ ಆಯ ಯೆಡ್ಲೆಗಾದ್ ಬೊಡೆದಿ ಕಂಡನ್ಯನಾವಡ್ ಪ್ರೀತಿ ಮಳ್ಳಯಲ್. ನಮ ಪೇರ್ ಪರೊಡುಂದುದ್ ನಮ ಮಿತ್ತ ಮೋಕೆಡ್ ಎರ್ಮೆ ತನೆ ಕಟ್ಟುನತ್ತ್ ಅಂದಿಲೆಕ್ಕ ಕಂಡಣೆ ಬೊಡೆದಿ ಪ್ರೀತಿ ಉಂಡು. ಅಂಚಾಯಿನೆಡ್ ಕಂಡಣೆ - ಬೊಡೆದಿ ಪ್ರೀತಿಯೇ ಆದರ್ಶ ಪ್ರೀತಿ ಇನ್ನಿನವು ಸುಳ್ಳು. ಆಕುಳೆ ಉಳಯಿ ಉಪ್ಪು ಪ್ರೀತಿನ ಬಲೊಟು ಮದೆಪು ಮಾಯೆನ್ ಗಿರ್ತ್ಂಡ ಉಳಯಿ ಉಪ್ಪುನವು ಸ್ವಾರ್ಥ. ಅಂಚಾಯಿನೆಡ್ ಬೊಡೆದಿಯಾದುಪ್ಪುನಾಳ್ ಏಪೊತ್ತುಗುಲಾ ತನ ಕಂಡನ್ಯಗ್ ಬೋಡಾದ್ ತನ ಬಾಲೆಲೆನ್ ಕೊರಯಲ್.

ಬಾಲೆಲು ತನುಕುಳೆ ಅಮ್ಮನ (ದೇವಪಾಂಡ್ಯನ) ಜೀವೊನು ಒರಿಪೆರೆ ಬೋಡಾದ್ ತನುಕುಳೆ ಪ್ರಾಣೊನು ಕೊರಯ. ಆತ್ ಪ್ರೀತಿವಾತ್ಸಲ್ಯ ಬಾಲೆಲೆಗ್ ಇಚ್ಚೆ. ಆಂಡ ಅಪ್ಪೆಗ್ ಬೋಡಾದ್ ಅಪ್ಪೆ ಪಾತೆರದ ಮಿತ್ತ್ ಮಗೆ (ಜಯೆ) ತನ ಪ್ರಾಣೊನು ಕೊರುವೆ. ಆತ್

ಮಾತೃವಾತ್ಸಲ್ಯ ಬಾಲಲೆಡುಪ್ಪುನವು ಸ್ವಾಭಾವಿಕ.

ಅಪ್ಪೆ (ಶಿವದೇವಿ) ತನ ಬಾಲಲೆನ್ ಒರಿಪ್ಪುನೆಕ್ ಬೋಡಾದ್ ತನ ಮಾತ ಸುಖಹಿತ ಬದ್‌ಕ್ ಭಾಗ್ಯೋಳೆನ್ ಬುಡಿಯೆರೆ ತಯಾರಾದುಳ್ಳಲ್.

ತಂಗಡಿ, ತಗೆನ್ ಕಷ್ಟೊಡ್ಡು ಬುಡ್‌ಪಾವುನೆಕ್ ಬೋಡಾದ್ ತನ ಬಾಲಲೆನಾಂಡಲಾ ಕೊರುವಲ್. ತಗೆ ತಂಗಡಿನಾಕುಳೆ ಉಳಯಿ ಉಪ್ಪು ಮಮತೆ ಸ್ವಾಭಾವಿಕದವು. ನಿತ್ಯದವು. ಕಂಡಣಿ ಬೋಡೆದಿ ಉಳಯಿ ಉಪ್ಪು ಪ್ರೀತಿ ಎಲ್ಲಿಡ್ ಗೊಂತದಾಂತೆ, ಜವನೊಡು ಮೂಡುದ್ ಬೆಳಗ್‌ದ್, ಜಬ್ಬುಡು ಕಂತುನವು, ನಡುಟು ಮರಣೊಡು ನಷ್ಟ ಆಂಡ ರಡ್ಡನೆ ಮದ್‌ಮೆಡ್ಡ್ ಮದತ್‌ದ್ ಬದಲಾಪಿನವು ಮಿನಿ ಅತ್ತ್. ಕಾಮದ ಮಾಯಾಪರದೆಡ್ಡ್ ಪೊದಿಯಂದೆ, ಮರಣೊಡ್ಡು ನಷ್ಟ ಆಂಡ ನಷ್ಟ ಭರ್ತಿ ಆವೆರೆ ತೀರಂದಿನವು. ಪುಟ್ಟುಡ್ಡು ಸಾವು ಮುಟ್ಟು ಬದಲಾವಂದಿನವು, ಸತ್ಯದವು ಆದುಂಡು.

ಕಡೆಕ್ ಭೂತಾಳಪಾಂಡ್ಯ ಚರಿತ್ರೆ ತೂಪಾವುನು ದಾನೆಂದ್‌ಂಡ ಮನುಷ್ಯ ಸ್ವಭಾವೊಗು ಕೈತುಳಾಯಿ ಪೊಣ್ಣಾಳ್ತೆ (Matriarchy)ದ ಪ್ರಕಾರ ಸಂಸಾರ ನಡತ್‌ಂಡ ದೇವೆರೆ ಅನುಗ್ರಹ ತಿಕ್ಕಾದ್ ಅಪ್ಪೆಗ್ ಯೆಡ್ಡೆ ಬಾಲೆಲು (ಸತ್ಯವತಿಗ್ ಜಯೆ ತಿಕ್ಕಿ ಲೆಕ್ಕ) ತಿಕ್ಕಾದ್ ಪರಮಾರ್ಥ ಸಾಧನೆ ಆವು ಇನ್ನಿನವು.

ಇಂಚ ಈ ರಡ್ಡ್ ಕಥೆಡೆಡ್ ಒಂಚೆಕೊಂಚಿ ವಿರುದ್ಧ ಆಯಿ ಆರ್ಯ ಬೊಕ್ಕ ದ್ರಾವಿಡ ಧರ್ಮ ಆದರ್ಶೊಳು ಸ್ಪುಟಿ ಆಪುಂಡು. ಆರ್ಯೆರೆ ಸಂಸ್ಕೃತಿದ ಪ್ರಕಾರ ಆಣ್ ಶ್ರೇಷ್ಠ, ಆರ್ಯೆರೆ ದೇವೆರ್ ಆಣ್, ಆಕ್ಕೆ ಭಾಷೆ ಪ್ರಾಣಾಕ್ಷರೊಳು ಇತ್ತಿ ಗಂಡ್ ಬಾಸೆ. ದ್ರಾವಿಡ ಸಂಸ್ಕೃತಿದ ಪ್ರಕಾರ ಪೊಣ್ಣು ಶ್ರೇಷ್ಠ, ಆಕ್ಕೆ ದೇವೆರ್ ಹೆಚ್ಚಾದ್ ಪೊಣ್ಣು - ಕಾಳಿ, ಮುಕಾಂಬಿಕೆ, ದುರ್ಗಿ, ದೂಮಾವತಿ. ಆಕ್ಕೆ ಭಾಷೆ ಪ್ರಾಣಾಕ್ಷರೊಳು ದಾಂತಿ ಪೊಣ್ಣು ಭಾಷೆ. ಪ್ರೀತಿ, ಕ್ಷಮೆ, ಪಾಲನೆಡ್ ಆದರ್ಶ ಆದುಪ್ಪೊಡಾಂಡ ಆ ದೇವೆರ್ ಅಪ್ಪೆಲೆಕ್ಕ ಪೊಣ್ಣು ಆದುಪ್ಪೊಡು ಇನ್ನಿನವು ದ್ರಾವಿಡೆರೆ ಆಶಯ.

ಇಂಚ ತನ "ಅಳಿಯ ಸಂತಾನ ಕಟ್ಟಾದ ಗುಟ್ಟು" ಪನ್ನಿ ಪುಸ್ತಕೊಡು ಸತ್ಯಮಿತ್ರರ್, ಈ ಪದ್ಧತಿ ಎಂಚ ಪುಟ್ಟುಂಡು ? ಅವು ಪುಟ್ಟಿ ಕಾಲ, ಆಯಿಕ್ ಆಧಾರಾದುಪ್ಪು ದಾಖ್ಲೆಳು, ಆಯಿಟ್ ತೋಜಿ ಬರ್ಪಿ ಆದರ್ಶ, ಬೊಕ್ಕ ಆಯಿನ ಮಾತ ವಿಷಯೊಳಿ ಬಗ್ಗೆ ವಿಸ್ತಾರಾದ್ ಬರೆತೆರ್. ಉಂದೇ ಪುಸ್ತಕೊಡ್, "ಭೂತಾಳ ಪಾಂಡ್ಯ ಚರಿತ್ರೆ" ಇನ್ನಿ ಸಂಸ್ಕೃತ ಬೂಕ್‌ದ ಕನ್ನಡ ಅನುವಾದ "ಭೂತಾಳ ಪಾಂಡ್ಯ ಕಟ್ಟ" ಇನ್ನಿನೆನ್ ಪೂರ್ತಿಯಾದ್ ಕೊರ್ತೆರ್. "ಅಳಿಯ ಸಂತಾನ ಕಟ್ಟಾದ ಗುಟ್ಟು" ಇನ್ನಿ ಪುಸ್ತಕೊಡ್ ಕೆಲವೊಂಜಿ ಕಡೆಟ್ ಒರ ಪಂಡಿನ

ವಿಷಯೋನ್ ಕುಡ ಕುಡ ಬರೆದುಂಡು. ಅತ್ತಂದೆ ಕೆಲವೊಂಜಿ ಕಡೆಟ್ ವಿಷಯೋಗ್ ಸಂಬಂಧಪಡಂದಿನ ಮಾಹಿತಿಲ್‌ಲಾ ಸೇರ್‌ದ್ ಪೋತುಂಡ್. ಆಂಡ ಆರ್ ಪಣೋಡಾಯಿನ ವಿಷಯೋನ್ ತುಳುವೆರೆ ದುಂಬು ದೀಪಿನಳ್‌ಪ, ಸತ್ಯಮಿತ್ರರ್ ಗೆಂದ್‌ದರ್.

ಶಾಸ್ತ್ರೀಯ ವಿಚಾರೊದ ಬಗ್ಗೆ :

ಸತ್ಯಮಿತ್ರರ್ ಜ್ಞಾನಭಂಡಾರ ಅಪಾರ. ಆರ್ ಏತೆತೊ ಬಗೆತ ವಿಷಯೊಳೆನ್ ಅಧ್ಯಯನ ಮಲ್ತ್‌ದ್ ಬೊಕ್ಕ ಆಯಿತ ಬಗೆಕ್ ತನ ಅಭಿಪ್ರಾಯೊನ್ ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸದರ್. ಶಾಸ್ತ್ರೀಯ ವಿಚಾರೊ ಸಂಬಂಧಪಟ್ತ್‌ದ್ ಈ ತಿರ್ತದ ಪ್ರಕಾರೊ ಅಭಿಪ್ರಾಯೊ ಮಲ್ತ್‌ದರ್:

ಪ್ರಕೃತಿಶಾಸ್ತ್ರ : ಪ್ರಪಂಚ ಇನ್ನಿನವು ವಿಚಿತ್ರ ಆದುವುನವು... ಆಣಗ್‌ಲಾ ಪೊಣ್ಣುಗ್‌ಲಾ ಬೊಳ್ಳುಗ್‌ಲಾ ಕತ್ತಲೆಗ್‌ಲಾ ಇತ್ತಿನಾತ್ ಬೇದ ಉಂಡು. ಬೊಳ್ಳು ಕತ್ತಲೆನ್ ಪಿನಂದ್, ಕತ್ತಲೆ ಬೊಳ್ಳು ದಾನೆ ಅಂದ್‌ದ್ ತೆರಿಯೊಣಂದ್. ಸೂಜಿ ಕಲ್ಲಡ್ ಆಕರ್ಷಣ ಶಕ್ತಿ ಇನ್ನಿ ಪ್ರಮೇಯೊಗ್‌ಲಾ ವಿಕರ್ಷಣ ಶಕ್ತಿ ಇನ್ನಿ ಪ್ರಮೇಯೊಗ್‌ಲಾ ಏತ್ ವ್ಯತ್ಯಾಸ ಉಂಡಾ, ಆತೇ ವ್ಯತ್ಯಾಸ ಪ್ರಪಂಚೊಡು ಆಣ್ ಇನ್ನಿ ದ್ರವ್ಯೊಗುಲಾ, ಪೊಣ್ಣು ಇನ್ನಿ ದ್ರವ್ಯೊಗುಲಾ ಉಂಡು. ಲಿಂಗಭೇದ ಅತ್ತ್‌ಡ ಪ್ರಪಂಚ ಅಚೇತನವಾದುವು. ಅಂಚಾಯಿನೆಡ್ ಲಿಂಗಭೇದನೇ ಚೈತನ್ಯೊಗು ಕಾರಣ ಆದ್ ಐಡ್ ಜೀವಪ್ರವೃತ್ತಿ ಆಪುಂಡು.

ಮರ್ಮಶಾಸ್ತ್ರ : ಸೂಜಿಕಲ್ಲಡ್ ತೋಜು ಒಂಚೆಕ್ಕೊಂಜಿ ಸರಿ ವಿರೋಧ ಉಪ್ಪು ಆಕರ್ಷಣ ಬೊಕ್ಕ ವಿಕರ್ಷಣ ಶಕ್ತಿಳು ಒಂಚೆನ್ ಒಂಜಿ ಎಂಚೆ ಕೂಡುವನಾ, ಅಂಚೆ ಲಿಂಗ ವ್ಯತ್ಯಾಸ ಚೇತನಕಾರಿಯಾಯಿನೆಡ್ ಒಂಜಿ ಲಿಂಗ ತನ ದ್ರವ್ಯ ತನಕ್ ಸರಿ ವಿರುದ್ಧ ಇತ್ತಿ ಬೊಕ್ಕೊಂಜಿ ಲಿಂಗದ್ರವ್ಯೊನ್ ಐಡ್ ಜೀವಪ್ರವೃತ್ತಿ ಆಪುಂಡು ಎಂದ್‌ದ್ ಗೊಂತು ದಾಂತನೇ ತನ ಚಿತ್ತ ಪ್ರವೃತ್ತಿನ್ ಸರಿಯಾದ್ ಆಕರ್ಷಣೆ ಮಲ್ಪುಂಡು... ಉಂದು ಭಾಸೆಡ್ ಪಣೆರೆ ತೀರಂದಿ ಕಾರ್ನಿಕ ಆದುಂಡು.

ಸಂಸಾರಶಾಸ್ತ್ರ : ಲಿಂಗಭೇದದ ವಿವೃತ್ತಿದ ಕಾರಣೊಡ್ ಒಂಜಿ ಲಿಂಗ ಬೊಕ್ಕೊಂಚೆನ್ ಅಂಜಣೆಯುಂಡು. ಇಂಚೆ ಒಟ್ಟುಗು ಕೂಡುದು ವಾಸಮಲ್ಪುಂಡು. ಐಕೇ ಸಂಸಾರ ಅಂದ್‌ದ್ ಪುದರ್. ಲಿಂಗಭೇದ ಅತ್ತ್‌ಂಡ ಸಂಸಾರ ಇತ್ತ್‌ದ್‌ದ್‌ದ್...

ಮನಶಾಸ್ತ್ರ : ಅಣ್ಣೇವು ಪ್ರಬಲೆ ಅಂದ್‌ದ್‌ಲಾ, ಪೊಣ್ಣೋವು ಅಬಲೆ ಅಂದ್‌ದ್‌ಲಾ ಮನಶಾಸ್ತ್ರ ಪಣ್ಪುಂಡು. ಅಂಚೆ ಇತ್ತಿನೆಡ್ ವರನೇ ಸಂಸಾರೊಡು ಅಣ್ಣೇವು ಕರ್ತು, ಪೊಣ್ಣೇವು ಕರಿಪುನಾಳ್ (Man is the agent, women is the patient) ತಾಳ್ಳೆ, ಸೈರಣೆ ಆದುಳ್ಳೆರ್.

ಅಣ್ಣೇವೆ ಬಲೋಕು ಪೊಣ್ಣೇವು ಬಲಿಯಾವೊಡಾಯಿನಾಳ್. ಐಕಾತ್ ಬೋಡಾಯಿ ತಾಳ್ತೆ, ಕೈರ್, ಸಾಸ, ಪ್ರೀತಿ ಇಂಚಿ ಗುಣೊಕುಳು ಪೊಣ್ಣೇವುಳೆಡ್ ಅಣ್ಣೇವುಳೆಡ್ ಹೆಚ್ಚಿ ಆದ್ ಪ್ರಕೃತಿ ಅಪ್ಪೆನೇ ದಂಡ್ಯಾದ್ ಕೊರ್ತಳ್. ಪೊಣ್ಣುಗ್ ಆಣನ ಆಶ್ರಯ ದಾಂತೆ ಪಿರಿ ಇಜ್ಜಿ. ಪೊಣ್ಣು ಲೋಕೊಡು ನಿಜಾದ್ ಉಪ್ಪುನವುಲಾ ಕಣ್ಣ್ಗ್ ತೋಜುನವುಲಾ ಆದುಪ್ಪುನತೆ ಮಿತ್ತ್ ದೃಷ್ಟಿ ದೀದ್ ಜೀವನ ಮಳ್ಳುವಳ್. ಅಣ್ಣೇವು ಒಪ್ಪಾಂಡಲಾ ಒಂಚಿ ಆದರ್ಶೊನು ದುಂಬು ದೀವೊಣ್ಣು ಲೋಕೊಡು ಇತ್ತೆಡಲಾ ಐನ್ ಮದತ್‌ದಾಲಾ ಜೀವಿತ ಮಲ್ಪುವೆ. ಪೊಣ್ಣೇವು ಬಲಗೆಡಿ ಆಯಿನೆಡ್ಲಾವರ ಸಾಧಾರಣ ಆದ್ ಅಣ್ಣೆವೆಡ್ ಹೆಚ್ಚಿ ದೇವೆರೆ ಮಿತ್ತ್‌ಲಾ ಶಾಸ್ತ್ರದ ಮಿತ್ತ್‌ಲಾ ಸಮಾಜ ಸೂತ್ರೊಳಿ ಮಿತ್ತ್‌ಲಾ ವಿಶ್ವಾಸ ಭಕ್ತಿ ದೀದ್, ಬೋಡಾಂಡ ಏಕ್ ಬೋಡಾದ್ ತನ ಜೀವೊನ್ ಕೊರುವಳ್....

ಧರ್ಮಶಾಸ್ತ್ರ : ನರಮಾನಿ - ತನನ್‌ಲಾ ತನ ಬಲೊನುಲಾ ನಂಬುದು ಬಯಕ್‌ದ್, ಬಾಳೊಡಿತ್ತಿ ಪೊಣ್ಣೇವೆನ್‌ಲಾ ಆಳಿ ಸ್ವಭಾವೊಡುಪ್ಪು ಸದ್ಗುಣೊಳೆನ್‌ಲಾ, ಆಳಿ ಜೀವನದ ಆದರ್ಶೊನುಲಾ ರಕ್ಷಣೆ ಮಳ್ಳಾದ್ ಕಾತ್‌ದ್ ಕೊರ್ಪಿನವೇ ಲೋಕೊಡು ಧರ್ಮ ಅಂದ್‌ದ್ ನೆನೆಪುವೆರ್. "ಹವ್ವ" ಇನ್ನಿ ಪೊಣ್ಣೆವೆನ್ ರಕ್ಷಣೆ ಮಳ್ಳುನೆಕ್ಕತ್ತಂಡ ಬೈಬಲ್‌ಲಾ ಇತ್ತ್‌ಜಿ, ಕ್ರೈಸ್ತ ಧರ್ಮಲಾ ಇತ್ತ್‌ಜಿ. (ಐಟೊಪ್ಪ ಯೆಹೂದಿ ಧರ್ಮೊನುಲಾ, ಮುಸಲ್ಮಾನ್ ಧರ್ಮೊನುಲಾ ಕೂಡಾವೊಡು) ಸೀತೆ ಇನ್ನಿ ಪೊಣ್ಣೆವೆನ್ ರಕ್ಷಣೆ ಮಳ್ಳುನೆಕ್ಕತ್ತಂಡ ರಾಮಾಯಣಲಾ ಇತ್ತ್‌ಜಿ. ಹಿಂದೂ ಧರ್ಮಲಾ ಇತ್ತ್‌ಜಿ. ದ್ರೌಪದಿ ಇನ್ನಿ ಪೊಣ್ಣೆವೆನ್ ರಕ್ಷಣೆ ಮಳ್ಳುನೆಕ್ಕತ್ತಂಡ ಮಹಾಭಾರತಲಾ ಇತ್ತ್‌ಜಿ, ಹಿಂದು ಮತಲಾ ಇತ್ತ್‌ಜಿ. ಅಂಚಾಯಿನೆಡ್ಲಾ ವಾ ಮತ, ಸಂಸ್ಥೆ, ಕಲ್ಯಾಣ ಪದ್ಧತಿಳೆಡ್ ಪೊಣ್ಣೆವುಲಾ, ಆಳಿ ಅಂಗಲ್ಪಲಾ, ಆದರ್ಶಲಾ ರಕ್ಷಣೆ ಆದ್ ಒರಿಯುಂಡಾ, ಅವ್ವೇ ಲೋಕೊಡು ಧರ್ಮ ಅಂದ್‌ದ್ ತಿಕ್ಕುಂಡು.

ಇಂಚಿ ಬೇತೆ ಬೇತೆ ಶಾಸ್ತ್ರೀಯ ವಿಚಾರೊಳಿ 'ಬಗ್ಗೆಲಾ, ಸತ್ಯಮಿತ್ರರ್ ತನ ಅಭಿಪ್ರಾಯೊಳೆನ್ ವ್ಯಕ್ತ ಮಳ್ಳುದೆರ್.

ಬಾಕಿ ಪುಸ್ತಕ ಬೊಕ್ಕ ಗೀತೆಳ್ :

ಸತ್ಯಮಿತ್ರರ್ "ಅಳಿಯ ಸಂತಾನ ಕಟ್ಟ್ವದ ಗುಟ್ಟು" ಪನ್ನಿ ಬೂಕ್ ಅತ್ತಂದೆ ಬೊಕ್ಕ ರಡ್ಡ್ ಪುಸ್ತಕೊಳೆನ್ ಬರೆತೆರ್.

1. ಹೇಮಾಶ್ರುಪತ್ರ : ಈ ಬೂಕ್ ಅಚ್ಚಿ ಆದಿತ್ತೆಂಡಲಾ ಆಯಿತ ಪ್ರತಿ ಎಂಕ್ ತಿಕ್ಕಾದಿಜಿ. ಈ ಪುಸ್ತಕೊದ ಒಂಚಿ ಭಾಗೊಡ್ "ನನ್ನ ರಾಜಕೀಯ ಚಳವಳಿ ಕೊಡಗಿನಲ್ಲಿ" ಇನ್ನಿ ಬಗ್ಗೆ ಆರ್ ಬರೆತೆರ್. ಅಂಚಾಯಿನೆಡ್ಲಾ ಸತ್ಯಮಿತ್ರರ್ ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡ ಜಿಲ್ಲೆಡ್ ಮಾತ್ರತ್ತಂದೆ

ಕೊಡಗು ಜಿಲ್ಲೆಡ್ಲಾ ನಡತ್ತಿ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಚಳವಳಿಡ್ಲಾ ಭಾಗವಹಿಸಿದೆರ್ ಇನ್ನಿನ ಉಂದೆಡ್ಲಾ ತೆರಿದ್ ಬರ್ಪಂಡ್. ಒಂಜಿ ರೀತಿಡ್, ಈ ಬೂಕ್‌ಡ್ ಸತ್ಯಮಿತ್ರರ್ ಕೊಡಗ್‌ಡ್ ತನ್ನ ರಾಜಕೀಯ ಚಳವಳಿ ಎಂಚ ಇತ್ತ್ಂಡ್ ಇನ್ನಿನನ್ ಆರೆ ವಿವರನೆಡ್ಲಾವರ ಈ ಪುಸ್ತಕೊನ್ ಆರನ ಆತ್ಮ ಚರಿತ್ರೆಂದುಲಾ ಪಣೊಲಿ.

2. ಕ್ರಿಸ್ತೀಯ ರಾಜ್ಯ : "ಕ್ರಿಸ್ತೀಯ ಸ್ವರಾಜ್ಯ": ಈ ಕ್ರೈಸ್ತ ಮತೊಕ್ ಸಂಬಂಧಪಡೆಯಿ ಬೂಕ್‌ಡ್ ಯೇಸುಕ್ರಿಸ್ತನ ಆತ್ಮೀಕ ರಾಜ್ಯ (Heaven), ಪ್ರತಿಯೊರಿ ನರಮಾನಿ ಸಯಿತ್‌ದ್, ಬೊಕ್ಕ ಪುನರುತ್ಥಾನ ಪಡೆಯಿಬೊಕ್ಕ ಯೇಸುಕ್ರಿಸ್ತ ತನ್ನ ಆತ್ಮೀಕ ರಾಜ್ಯೊಡ್ ಏರೆರೆಗ್ ಸ್ಥಾನ ಕೊರ್ಪೆ, ಈ ಸ್ಥಾನ ತಿಕ್ಕೊಡಾಂಡ ನರಮಾನಿ ತಾನ್ ಈ ಲೋಕೊಡ್ ಜೀವನ ಮಳ್ತೊಂದಿಪ್ಪುನಗ ಎಂಚ ಉಪ್ಪೊಡ್... ಇತ್ಯಾದಿ ವಿಷಯೊಳೆನ್ ಬರೆತೆರ್. ಈ ಬೂಕ್ ಅಚ್ಚಾತಿಜಿ.

ಈ ರಡ್ಡ್ ಬೂಕುಳೆ ಬಗ್ಗೆ ಆರನ ಮಗಳ್ ಶ್ರೀಮತಿ ಕುಮುದಾ ವಿಲ್ಲಿಯಮ್ಸ್ ಎಂಕ್ ಮಾಹಿತಿ ಕೊರಿಯೆರ್.

ಸತ್ಯಮಿತ್ರರ್ ತುಳುಟು ರಚನೆ ಮಲ್ತಿ ಕೆಲವು ಪೊಸ ಪದ್ಯೊಳೆ ನಮೂನೆ ಇಂಚ ಉಂಡು :

1. 1608ನೇ ಇಸ್ವಿಡ್ ವೆಂಕಟಪ್ಪ ನಾಯ್ಕೆ 12 ಸಾವಿರ ದಂಡ್‌ದಾಕುಳೆನ್ ಪತ್ತೊಣ್ಣು ಪೊಸಂಗಡಿ ಗಾಟಿದ ಮಾರ್ಗ ಆದ್ ಭೈರವರಾಯ ಸೈನ್ಯೊನು ಅಣತೊಣ್ಣು ಬಿಸ್‌ಡ್ ಕಾರ್ಲಗ್ ಜತ್ತ್‌ದ್ ಬತ್ತೆ. ಚಿಕ್ಕರಾಯ ಚೊಟ ಸೈನ್ಯ ಪುತ್ತಿಗೆಡ್ಲಾ ಕಾರ್ಲದ ಕಡೆಕ್ ಸಾಗ್‌ಂಡ್. ಸೂರಾಲ್ ಅರಸು ದಂಡ ಚೇಟ ಸೈನ್ಯೊಗು ಬೆರಿಪಾಯಾ ಆದ್ ಸೂರಲ್‌ಡ್ಲಾ ಪಿದಾಡ್‌ಂಡ್. ಕಾರ್ಲದ ಲಡಾಯಿ ಆಂಡ್. ಲಡಾಯಿಡ್ ಧಾವಣಿ ಇಮ್ಮಡಿ ಭೈರವರಾಯೆ ಮಗ್‌ರಿಯೆ. ಕಾರ್ಲಸೀಮೆ ವೆಂಕಟಪ್ಪ ನಾಯ್ಕೆಗ್ ಆಂಡ್. ಇಂಚ ಸ್ವದೇಶೊಡು ಸ್ವತಂತ್ರಾಧಿಕಾರ ಒರಿತೊಣೊಡು ಅಂದ್‌ದ್ ಪೊಂಬುರ್ನಾಕುಳೆಗ್ ತಿಕ್ಕು ಪಡಿ -ಕಷ್ಟ, ಬಂಜ, ಅದ್ವನ, ಸಾವು, ಪಾಶಿಕಂಬ, ಇಂಚ ಕಾರ್ಲದ ಲಡಾಯಿದ ಬಗ್ಗೆ ಪನ್ನಿನ ಸಂದರ್ಭೊಡ್ ಸತ್ಯಮಿತ್ರರ್ ಈ ತಿರ್ತೊದ ಪದ್ಯ ಬರೆತೆರ್ :

ಮೀದ್ ವಿಶ್ರಾಂತಿಡ್ ನಿದ್ರೆಡ್ಲಿ ತೊಟ್ಟಿಲ್‌ಡುಪ್ಪು ಬಾಲೆದ
ಮೋಣೆನ್ ತೊದು ಅಂಜಣಿಯು ಅಪ್ಪೆಗೆಂಚನಾ
ನೆತ್ತರ್ತುದೆಟ್ ತೀರ್ಥಮೀದ್ ಓ ದೇವೆರೇ, ಜನ್ಮ ಭೂಮಿ ಕೊಳಲಕಲ
ತೊಟ್ಟಿಲ್‌ಡ್ ಜೆಯಿದಿ ಬಾಲೆ ನಿಕ್ಕು ಉಂದು ಅಂಚನೇ.

2. ಸತ್ಯಮಿತ್ರರ್ ಅಳಿಯ ಸಂತಾನ ಕಟ್ಟ್ಪದ ಮಾಮಲ್ಲ ಬೆಂಬಲಿಗ್. ತುಳುನಾಡ್‌ಡ್

ಈ ಕಟ್ವನ್ ಒರಿಪಾವೊಡ್ ಇನ್ನಿನವು ಆರೆನ ಆಸೆ. ಅಂಡ ಈ ಕಟ್ವನ್ ಒರಿಪಾವೆರೆ ಬೋಡಾದ್ ಪಿದಾಯಿದಾಕ್ಕೆ ಸರಕಾರದ ಸಹಾಯೊಡ್ಡು ಕಾಯಿದೆಳನ್ ಮಳ್ಳುನವುಲಾ ಮೀನುಳೆಯೆಡ್ಡೆ ಗಾದ್ ಪುಚ್ಚೆ ನ್ಯಾಯ ಪಣ್ಣೆನವುಲಾ ಒಂಜೆ ಉಂದು ನಂಬಿಗ್ಗೆ ದೂರವಾಯಿನ ಪಾತರೊ.

ಪಳಿ ಮೆಗ್ಗಿಗ್ ವಂಚನೆ ಮಳ್ತಾದ್ ಆಕ್ಕೆ ಆಸ್ತಿನ ನಾಲ್ ಮಂದೆ ಮೆಗ್ಗೆ ಪಲಯಾಡ್ಡು ಪಾಲ್ ಮಳ್ತೊಂದು ತನುಕುಳೆ ಬೊಡೆದಿ ಬಾಲೆಲೆಡೊಪ್ಪ ತಿಂದಾದ್ ತೀರಿನಾವು ಇಂಚಿತ್ತಿ ಕೇಂಡಿಗರ್ ಸ್ತ್ರೀವಂಚನದೋಷ ಇನ್ನಿ ಅಧರ್ಮೋಗು ಗುರಿ ಆದ್ ಆ ಪಾತಕದ ಫಲೊನು ತನುಕುಳೆ ಬಾಲೆಲೆ ಕಾಲೊಡು ಅತ್ತಡ ಪುಲ್ಲಿಯಾಡ್ಡೆ ಕಾಲೊಡು ತಿಂದಾದ್ ಮುತ್ತುದು ಪೋವೆರ್ ಪಂಡಾದ್ ಪನ್ನಿನ ಸತ್ಯಮಿತ್ರರ್ ಅಂಚಿನಾಕ್ಕೆ ಸ್ಥಿತಿನ ನೆನೆತೊಣ್ಣು ಇಂಚ ಬರೆತೆರ್ :

ಕಂಡ್‌ಂಡುದೇತ್ ದಿನ ದಿನಗೆಪ್ಪ ? ಉಪ್ಪು ನೀರ್ |
 ಮಂಡೆ ಪರ್ದಾಂಡಲಾ ಬಾಜೆಲೆಕಟ್ಟೊ ? ಪುದೆ |
 ಮಂಡೆಡೇ ತುಂಬುದೋಡೆ ಮುಟ್ಟು ಪೋವ ? ಮರಟುಂತು
 ದೊಳ್ತು ಮುದೆಲೆಕಡ್ಡ ?||

ಸತ್ಯಮಿತ್ರ ಬಂಗೇರೆರ್ ಇಂಗ್ಲೀಷ್‌ಡ್ಡ್ ತುಳುಕ್ಕು ಅನುವಾದೊ ಮಳ್ತಿನ ಒಂಜಿ ಪದ್ಯೊದ ನಮೂನೆ ಇಂಚ ಉಂಡು :

ಸ್ವದೇಶೊಡು ಪರದೇಶಿಯೆರೆನ ಕೈತಿರ್ತ ಉಪ್ಪುನೆಡ್ಡ್ ಆಕ್ಕೆಡ ಕಾದಾದ್ ಲಡಾಯಿದ ಕಲಟ್ ಬೂರ್ಡ್ ಪೋಪಿನನೆ ಎಡ್ಡೆ ಪಂಡಾದ್ ಅರ್ಥ ಬರ್ಪಿ ಒಂಜಿ ಪರ್ಸಿಯನ್ ಕಾವ್ಯೊದ ಇಂಗ್ಲೀಷ್ ಭಾಷಾಂತರ ಇಂಚ ಉಂಡು :

Allah, it is better thus to die
 With war clouds hanging redly over us
 Than to live a life of infamy
 With years of grief and shame before us.

ಈ ಕಾವ್ಯೊನು ಸತ್ಯಮಿತ್ರರ್ ಈ ತಿರ್ತದ ಲೆಕ್ಕ ತುಳುಟ್ ಭಾಷಾಂತರ ಮಳ್ತಾದೆರ್

ದುಂಬುಗು ನಾಚಿಗೆ ಸೆಟ್ಟಿ ಬಗ್ಗು ಜೀವನ
 ಮಳ್ಳೊಣ್ಣುಪ್ಪು ದಿಂಜ ವರ್ಸದ ಬಾಳುವೆಡ್ಲಾ
 ಓ ದೇವೆರೇ, ಕಾಳಗದ ಕೆಂಪು ಮುಗಲ್ದಾದ ಅಡಿಟ್
 ಇಂಚ ಸೈತ್‌ದ್ ಜೆಪ್ಪುನವು ಏತೋ ಯೆಡ್ಡೆ.

ಸತ್ಯಮಿತ್ರರ, ಬೇತೆ ಬೇತೆ ವಿಷಯೋಗ್ ಸಂಬಂಧಪಡೆದ್ ತುಳುಭಾಷೆಡ್ ಕೆಲವೊಂಜಿ
 ಬರವುಲೆನ್ ಬರೆತೆರ್. ಆಯಿಟ್ ಈ ತೀರ್ಪುದ ಕೆಲವೊಂಜಿ ಬರವುಲೆನ ಮಾಹಿತಿ
 ತಿಕ್ಕಾದುಂಡ್:

೧. ಮಿಶನರಿಕುಲಾ ತುಳುಬಾಸೆಲಾ: ಈ ಬರವು "ತುಳುವ ಮಹಾ ಸಭೆತೊ ವಾರ್ಷಿಕ"
 ಇನ್ನಿಪ್ಪುಸ್ತಕೊಡ್ ಪ್ರಕಟಾತ್‌ಂಡ್. ಬಾಸೆಲ್ ಮಿಷನರಿಲ್ ತುಳು ಭಾಷೆ ಬೊಕ್ಕ ಸಾಹಿತ್ಯೋಗ್
 ಎಂಚಿನ ಕಾಣಿಕೆ ಕೊರ್ತೆರ್ ಪಂಡ್‌ದ್ ಈ ಲೇಖನೊಡ್ ಆರ್ ವಿವರಿಸದೆರ್. ಆಕ್ಸೆಮ್ಲಿ
 ಒಂಜಿ ಬೇಲೆ ಭಾಷಾಂತರ. ಹಿಬ್ಬು ಬೊಕ್ಕ ಗ್ರೀಕ್ ಬಾಸೆಳೆಡ್ಲಾ ತುಳುಕು ತರ್ಜುಮೆ. ಅಂಚ
 ತರ್ಜುಮೆ ಮಲ್ಪುನಗ ಆ ಬಾಸೆಳೆಡ್ ಉಪ್ಪು ಅಭಿಪ್ರಾಯೊಳೆನ್ ಶಬ್ದೊಗು ಸರಿಯಾದ್
 ಬೊಕ್ಕೊಂಜಿ ಬಾಸೆಡ್ ತೆರಿಪವುನವು ಸಸಾರದ ಬೇಲೆ ಅತ್ತ್. ಅಂಚ ಕಷ್ಟಗತ್ತ್‌ದ್ ಮಲ್ತಿ
 ತುಳು ಭಾಷಾಂತರ, ಜರ್ಮನ್ ಬಾಸೆಡ್ಲಾ ಗ್ರೀಕ್ ಭಾಷೆಗ್ ಮುಟ್ಟು ಬೂರುಂಡು
 ಅಂದ್‌ದ್ ಪಣ್ಣೆರ್. ದಾಯೆಗಂದ್‌ಂಡ ಗ್ರೀಕ್ ಬಾಸೆಡ್ ಮಲ್ತ ಅರ್ಥೊನು ಕಿನ್ನ
 ವಾಕ್ಯೊಡು ಪಣೊಲಿಯಾಪುಂಡುಗೆ. ಅವ್ವೇ ಲಕ್ಷಣ ತುಳುಬಾಸೆಡ್ಲಾ ಆಕುಳೆಗ್
 ತೋಜುಂಡುಗೆ. ಸತ್ಯಮಿತ್ರರ ಆಯಿಕ್ ಈ ತಿರ್ತಾದ ಒಂಜಿ ಉದಾಹರಣೆನ್ ಕೊರ್ತೆರ್:

"ಆಂಡ ಮರಿಯ ಈ ಮಾತ ಪಾತೆರೊಳೆನ್ ಹೃದಯೊಡು
 ಗುಣಿತೊಣ್ಣು ದೀವೊಂಡಲ್" (ಲೂಕ ೨,)

ಮೂಳು ಗುಣಿತೊಣ್ಣು ದೀವೊಂಡಲ್ ಇನ್ನಿನೆಕ್ ಉಪ್ಪು ಗ್ರೀಕ್ ಶಬ್ದೊಡು
 ಯೋಚನೆ, ತರ್ಕ, ದೀವೊಣುನವು ಇನ್ನಿ ಅರ್ಥ ಬರ್ಪಿ ಲೆಕ್ಕ ಈ ತುಳು ಭಾಷಾಂತರನೇ
 ಸಮತವು ಇನ್ನೆರ್. ಐಕ್ ಕನ್ನಡ ಭಾಷಾಂತರ:

"ಆದರೆ ಮರಿಯಳು ಆ ಮಾತುಗಳನ್ನೆಲ್ಲಾ ತನ್ನ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿಟ್ಟುಕೊಂಡು
 ಯೋಚಿಸುತ್ತಿದ್ದಳು".

ಉಂದೇ ಲೇಖನೊಡ್ 'ಅದಲ್ ಬದಲ್' ಇನ್ನಿ ಶಬ್ದದ ಮೂಲದ ಬಗೆಕೆಲಾ ಆರ್
 ಬರೆತೆರ್. ಬೈಬಲ್‌ದ ಒಂಜನೇ ಪುಸ್ತಕದ ಒಂಜನೇ ಪುಟೊಟು ಅವು ಉಂಡು.

"ದೇವೆರ್ ಕತ್ತಲೆನಾಲಾ ಬೊಳ್ಳುನುಲಾ ಅದಲ್‌ಬದಲ್ ಮತ್ತೆರ್" ಇನ್ನಿ ಒಂಜಿ ವಾಕ್ಯ ಉಂಡು. ಅದಲ್‌ಬದಲ್ ಇನ್ನಿ ಶಬ್ದ ಇತ್ತಿ ಲೆಕ್ಕನೇ ಅವೇ ಅರ್ಥೊಡು ಹಿಬ್ಬು ಬಾಸೆಡ್ ಉಂಡು. ಅಂಚಾಂಡ ಅದಲ್‌ಬದಲ್ ಇನ್ನಿ ಶಬ್ದದ. ಮೂಲ ತುಳುವಾ? ಅತ್ತಡ ಹಿಬ್ಬುವಾ? ಅವು ಬಜೀ ಶಬ್ದ ತಾರ್ಕಣೆ ಆತೆ; ಪ್ರಾಚೀನ ಮೂಲದ ವಿಚಾರೊಗು ಬರಂದ್. ಆಂಡ, ತುಳು ಜನೊಕುಳೆಗಾಲಾ, ಹಿಬ್ಬು ಜನೊಕುಳೆ ಮೂಲಜೆರ್ ಆದುಪ್ಪು ಖಿಲ್ಲೆಯ ಜನೊಕುಳೆಗಾಲಾ ಪ್ರಾಚೀನ ಕಾಲೊಡು ಸಂಬಂಧ ಉಪ್ಪೆರೆಗಾಲಾ ಈಯವು ಪಂಡ್‌ದ್ ಸತ್ಯಮಿತ್ರರ್ ಈ ಲೇಖನೊಡ್ ಬರೆತರ್.

ಉಂದತ್ತಂದೆ, ಬಾಸೆಲ್ ಮಿಷನರಿಳು ಇಂಗ್ಲೀಷ್-ತುಳು ಶಬ್ದಕೋಶ, ತುಳು ವ್ಯಾಕರಣೊನು ಮಳ್ತೆದರ್. ತುಳು ಪಾಡ್ಲೊನೊಳೆನ್ ಬರವುಡು ಪಾಡ್ಲೆರ್. ಅವು ಬರವುಡು ಬೂರಿನೆಡಾವರನೇ ಕೋಟಿ ಚೆನ್ನಯೆರೆನ ಪೊಲಬು ಪಂಜೇಮಂಗೇಶರಾಯೆರೆ ಗಾಂಡ್‌ಂದ್ ಪನೊಲಿ. ಚರಿತ್ರೆಡೊಪ್ಪ ಆ ಕಾಲದ ನಮ ತುಳುನಾಡ್‌ದ ರಾಜಕೀಯ, ಸಾಮಾಜಿಕ ಬೊಕ್ಕ ಆರ್ಥಿಕ ಸ್ಥಿತಿನ್ ಪೊರ್ಲುಡು ಪಿದಾಯಿ ಒಯಿತ್‌ದ್ ತೂಪಾದ್ ಕೊರ್ತೆರ್. ಕಾವ್ಯದ ವಿಷಯೊಡು, ತುಳು ಶಬ್ದೊಳು ಕುಪ್ಪಿದ ಭರಣೆದ ಲೆಕ್ಕ ದರಿಯಂದೆ ಒಂಜೆಕೊಪ್ಪ ಒಂಜಿ ಎಂಚ ಕೂಡುವೊನಾ ಅಂಚ ಸಂಧಿ ಆವೆರೆ ಒಗ್ಗಂದೆ ಅತ್ತಂಡ ಅರ್ಥ ಸೆಟ್ಟಂದೆ ಒರಿಯಯ ಇನ್ನಿನವು ನಿಜ ಅಂದಾಂಡ್ಲಾ ಮಿಷನರಿಲು ತುಳು ಬಾಸೆಡುಪ್ಪು ಅರ್ಥಪುಷ್ಟಿ ಇತ್ತಿ ಗಾದೆಳೆನ್ ಕೂಡಾದ್ ಬರವುಡು ಪಾಡ್ಲೆರ್. ನನ ಮತ ಸಂಬಂಧದ ಏತೋ ತುಳು ವಹಿಕುಳೆನ್ ಮಳ್ತೆದ್ ತುಳುಭಾಷೆನ್ ಬಲಪಾದೆರ್ ಪಂಡ್‌ದ್ ಸತ್ಯಮಿತ್ರರ್ ತನ ಈ ಲೇಖನೊಡ್ ಬರೆತರ್.

ಉಂದುವೇ ಬರವುಡು ಸತ್ಯಮಿತ್ರರ್ ನನ ರಡ್ಡ್ ಸಂಗತಿಳೆನ್ ಪಣ್ಣೆರ್:

೧. ತುಳುವೆರ್ ದುಂಬುಡ್ಲೇ ವೈದ್ಯಶಾಸ್ತ್ರದ ಪರಿಚಯ ಇತ್ತಿನಾಕುಳಾದುಪ್ಪೊಡು. ದಾಯೆಗಂದ್‌ಂಡ ಕುರೆತುಗಲ್, ಬೊಲ್ತುಗಲ್, ಆಮೆ ತುಗಲ್ ಅಂದ್‌ದ್ ಚರ್ಮದ ಪದರ್‌ಳೆನ್ ಪಿಂದ್‌ದ್ ಐಕ್ಯೆಕ್ ಪುದರ್ ದೀಯಿ ಲೆಕ್ಕ ಬೇತೆ ಸುಮಾರ್‌ದ ವಾ ಬಾಸೆಡ್‌ಲಾ ಇಜ್ಜಿ ಅಂದ್‌ದ್ ಪಣ್ಣೆರ್.

೨. ಒಡಿಪುಡು ಬಾರಿ ವರ್ಸ ಮಿಷನ್ ವಿದ್ಯಾ ಇಲಾಖೆನ್ ತೂವೊಣ್ಣು ಇತ್ತಿ ಎ. ಬ್ರೋಚ್ (A Brosche) ಇನ್ನಿ ಬಾಸೆಲ್ ಮಿಷನರಿ ತಾನ್ ಕರ್ನಾಟ (ಕನ್ನಡ) ಕಲ್ತಿದಿನಾರ್ ಆದಿತ್ತಂಡಲಾ ತುಳುತ ಪೂರ್ವನುಲಾ ಈ ತುಳುನಾಡ್‌ಡ್ ಐತ ಅಗತ್ಯೊನುಲಾ ಪಿಂದ್‌ದ್,

ಮೂಲಪಾಠ ಸಾಲೆಗೆಡ್ ತುಳು ಬಾಸೆಡೇ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸ ಕೊರ್ಪಾವೊಡಂದ್‌ದಾಲಾ, ೧೨ ಸ್ವರಾಕ್ಷರೊಳುಪ್ಪು ಕರ್ನಾಟಕ ಲಿಪಿಟ್ ಬರೆಪಿನವು ಅಸಾಧ್ಯ, ಅಂಚಾಯಿನೆಡ್ ತುಳುಕ್ ಪ್ರತ್ಯೇಕ ಲಿಪಿನ್ ಮಳ್ತಾದ್ ಅವೆನ್ ಮದ್ರಾಸ್ ಯುನಿವರ್ಸಿಟಿ ಮಂಜೂರು ಮಳ್ಳಿ ಒಂಜಿ ಭಾಷೆ ಅಂದ್‌ದ್ ಮಳ್ಳೊಡುಂದ್‌ಲಾ ಇತ್ತರ್. ಆಂಡ ಸ್ವಭಾಷಾಭಿಮಾನ ದಾಂತಿ ಅದಗದ ಜನಕುಳ್ ಆರೆಗ್ ಉಮೇದ್ ಕೊರಂದೆ ಆರೆ ಪ್ರಯತ್ನನು ಪಿಲ್ಯಾದ್ ಬುಡಿನೆಡ್ಡಾವರ ಆರ್ ತನ ಆಲೋಚನೆ ಬುಡೊಡಾಂಡ್. ಇಂಚ ತುಳುವೆರ್ ತನಕುಳೆ ಭಾಷೆ ಉದ್ಧಾರ ಆಪಿ ಎಡ್ಡೆ ಸಂದರ್ಭೊನು ಕಳೆವೊಂಡೆರ್ ಪಂಡ್‌ದ್ ಸತ್ಯ ಮಿತ್ರರ್ ಬೇಜಾರ್‌ಡ್ ಬರೆತರ್.

೨. ತುಳುವ ಸಂಸ್ಕೃತಿ: "ತುಳುವ ಮಹಾಸಭೆತೊ ವಾರ್ಷಿಕ" ಇನ್ವಿ ಬೂಕ್‌ಡ್ ಆರ್ ಬರೆತಿ ನನೊಂಜಿ ಬರಹ "ತುಳುವ ಸಂಸ್ಕೃತಿ" ಪಂಡ್‌ದ್. ತುಳುನಾಡ್‌ಗ್ ಸಂಬಂಧಪಡೆದ್ ಪ್ರತಿಯೊಂಜಿ ವಿಷಯೊನ್‌ಲಾ ಉಂದೇಟ್ ಆರ್ ಬರೆತರ್.

ತುಳುನಾಡ್‌ಲಾ ಆಯಿತ ಸಂಸ್ಕೃತಿದ ಬಗ್ಗೆಲಾ ಬರೆಯೊಂದ್ ಆರ್ ಇಂಚ ಪಣ್ತರ್:

ಪಡ್ಡಯಿಡೆ ಗಂಗೆ ಮೂಡಯಿಡೆ ಪಾರ್ವತಿ ತನಕುಳೆ ದತ್ತ ಬಲತಕ್ಕೆ ಅರಾದ್ ಅರಂಟ್‌ದ್ ಪತ್ತೊಣ್ಣುಳ್ಳೆರಾ ಇನ್ವಿ ಲೆಕ್ಕ ತೆನಕಾಯಿ ಬಡಕಾಯಿಡೆ ಚಂದ್ರಗಿರಿ ಗರ್ಗತ ಇನ್ವಿ ತುದೆಕುಳು ಇಂಚ ಪ್ರಕೃತಿನೇ ಗೆರೆಪಾಡ್ ದೇವೆರ್ ನಂಕ್ ಕೊರ್ತಿ ಈ ತುಳುನಾಡ್‌ಡ್ 'ದೇವೆರೆ ಮಂಡೆಡ್ ಪೂ ತತ್ತೆಂಡಲಾ ಇಡೆಗ್ ಬರ್ಸ ತಪ್ಪಂದ್' ಇನ್ವಿಲೆಕ್ಕ ಕಾಲಕಾಲೊಗು ಸರಿಯಾದ್ ಬರ್ಸಬರ್ಪಿನೆಡ್ಡಾವರ ಐತ ಉಳಯಿ ಉಪ್ಪು ತುದೆ, ತೋಡು, ಗುಡ್ಡೆ, ಕಾಡ್, ಪದವು, ಬೈಲುಳು, ತನಕುಳೆ ಪೂರ್ಣಾ ಶೃಂಗಾರೊನು ತೂಪಾವನಾ ಇನ್ವಿಲೆಕ್ಕ ಬೈಲುಳೆಡ್ ಪಚ್ಚೆಪ್ಪೆರ್ ದಿಂಜಿದುಪ್ಪು ಕಂಡೊಳು, ಕರಾವಳಿಡ್ ಗಾಳಿಡೊಪ್ಪ ತೆಲಿತೆದ್ ತರೆ ಪಂದಾವು ತಾರೆ, ತಾರಿ, ಶ್ರೀತಾಳಿ, ಈಂದ್, ಕಂಗ್ ಇಂಚಿತ್ತಿ ತೃಣರಾಜ ವ್ಯಕ್ತೊಳುಲಾ, ಗಾಳಿಗ್ ಇರೆ ಇನ್ವಿ ಕೈಬೀಜಾದ್ ರಾಪಿ ಪಕ್ಕಿಳೆನ್ ಲೆತ್ತೆದ್ ತನಕುಳೆ ನಿರೆಲ್‌ಡ್ ಕುಳ್ಳಾದ್ ಬಂಚಾರ ಉನ್ನಾದ್ ತಿನ್ನಾದ್ ನಲಿಪಾದ್ ಐಕುಳೆಡ್. ಪದ ಪಾಡ್ತಾವು. ಗೋಳಿ, ಕುಕ್ಕು, ಪೆಲ, ಪೆಜ, ಪುಣೈ ಇಂಚಿತ್ತಿ ಫಲ ಮರೊಕುಳುಲಾ ಉಪ್ಪು ತೋಟೊಳು ಉಳಪ್ರದೇಶೊಡು ಮಂಗಿ, ಮುಜ್ಜು, ಚಣಲ್ ಇನ್ವಿ ಪ್ರಾಣಿಳು, ನತ್ತಿಂಗಿ, ಗುಮ್ಮೆ, ಕೋಗಿಲೆ ಇನ್ವಿ ಪಕ್ಕಿಳೆಡೊಪ್ಪು ದೆಂಗು-ತಪ್ಪಾವು ಗೊಬ್ಬುನು ಮಳ್ಳೊಂದುಪ್ಪುಲೆಕ್ಕ ಕರ್ಮಾರ್, ಬೋವು, ನೇರೊಳು, ಕುಂಟಾಲ್ ಮರೊಕುಳೆ ಪಾಡಿಳು, ನನ ಆನೆ, ಕಾಟಿ, ಕಡಮ, ಉರೆ ಇಂಚಿತ್ತಿ ಮೃಗಶ್ರೇಷ್ಠೆರ್, ಕಾಡಕೋರಿ, ಮಯಿಲ್, ಮಲೆಕೋಗಿಲೆ, ಭೀಮರಾಜೆ ಇನ್ವಿ ಪಕ್ಷಿನಾಯ್ಕೆರೆಡೊಪ್ಪ ಅಳ್ತ ಸ್ವರಾಜ್ಯಾಧಿಕಾರದ ಹಕ್ಕಿಗ್, ಬೋಡಾದ್ ಯುದ್ಧೋಗು ತನಕುಳೆ ದಂಡೆಳೆನ್

ತಿರ್ಗಾವೆರಾಪಿಲೆಕ್ಕ ಸೊರಗಿ, ಪೊನ್ನೆ, ಶ್ರೀಗಂಧ, ಬೀಟಿ, ಬೆದ್ರ-ಪುಂಡಲ್ ದಿಂಚಿದುಪ್ಪು ಮಲೆಕುಳು ಬೊಕ್ಕ ಆ ರಡ್ಡ್ ಕಡೆತ ದಂಡ್‌ದುಕುಳೆನ್‌ಲಾ, ಪೋಡಿಪಾವೊಂದು ದಿನಗಪ್ಪು ಪೆರ್ಮರಿ, ಕಾಳಿಂಗಿ, ಗಡಸರ್ಪ, ಕೋರ್ಮಲೆ, ಕಂದೋಡಿ, ಸರ್ಪ, ಇಂಚಿತ್ತಿ ಉಚ್ಚುಳೆಗ್ ಕುಳೆರೆ ಬೋಡಾದ್ ನಾಗಚಿತ್ತ, ಸೀಗೆ, ಪಲ್ಲೆ, ಗಜಿಗ ಇಂಚಿತ್ತಿ ಮಹಾಬೂರುಳೆಡ್ಡ್ ಕಬಿದ್‌ಪೋದುಪ್ಪು ಕಾನೊಳು ಇಂಚಿತ್ತಿ ಮಾತಾ ಸೃಷ್ಟಿ ವಿಚಿತ್ರೊನು ಕಣ್ಣೆಡ್ ತೂದು ಕೈಟ್ ಪತ್ತೊಡು ಅಂದ್‌ದ್ ಏರಾಂಡ್ಲಾ ಪಿದಾಡಿಯೆರ್ ಅಂದಾಂಡಾ ತರೆತ ಮಿತ್ತ್ ಬಾನೊಡು ದೇವಲೋಕದ ಕನ್ನಿಕೆಳು ರಂಬೆನಾ, ಮೇನಕೆನಾ ಗಾಯನ ಮಳ್ಳೊಂದು ಪೋಪೆರಾ ಇನ್ನಿ ಲೆಕ್ಕ ಒಂಜಿ ಸ್ವರ ಕೇಣ್ಣಿ.... ಓ ತುಳುನಾಡ ರಾಣಿಯೇ, ಈ ನಿಜಾದ್ ರಾಣಿ. ಏರೆ ಹಂಗ್‌ಡ್‌ಲಾ ಉಪ್ಪೊಡಾಯಿನಾಳತ್ತ. ಆಂಡ ಇತ್ತೆ ಬೇತೆದಕುಲೆನ ಹಂಗ್‌ಡ್ ಉಳ್ಳನೇ. ಯಾನ್ ದಾನೆ ಮಳ್ಳುನೇ? ಪಂಡ್‌ದ್ ಸತ್ಯಮಿತ್ರರ್ ಬೇಜಾರ್ ಮಳ್ಳುವೆರ್.

ಉಂದತ್ತಂದೆ, ನನ ತುಳುವ ಸಂಸ್ಕೃತಿದ ಬೇತೆ ಬೇತೆ ವಿಷಯೊಳೆ ಬಗ್ಗೆಲಾ ಸತ್ಯಮಿತ್ರರ್ ಈ ತಿರ್ತೊದ ಮಾಹಿತಿನ್ ಕೊರ್ತೆರ್:

ಸಾರಮುಟ್ಟು ಸಂಖ್ಯಾಜ್ಞಾನ ಮಾತ ದ್ರಾವಿಡ ಭಾಷೆಳೆಡ್ ಇತ್ತಿಲೆಕ್ಕ ತುಳುಟು ಸ್ವಂತದನೇ ಉಂಡು. ಮುಡಿ, ಕಳಸೆ, ಬಳ್ಳೆ, ಪಾವು, ಕೊಂಡೆ ಇನ್ನಿಲೆಕ್ಕ ತುಳುವೆರೆಡ್ಲೇ ಆಯಿನವು. ಕೋಲು ಇನ್ನಿನವು ತುಳುತ ಉದ್ದಳತೆದ ಲೆಕ್ಕ. ಗುವೆಲ್‌ದ ಗುಂಡಿನ್ ಮುಂಡು ಇನ್ನಿ ಲೆಕ್ಕಡ್‌ಲಾ, ನೀರ್‌ದ್ ಗುಂಡಿನ್ ಆಳ್ ಇನ್ನಿ ಲೆಕ್ಕಡ್‌ಲಾ ಗೆಣಿಪುನವು ತುಳುವೆರೆಡ್ ಇತ್ತಿನವು. ಚರ್ಚ್ ಅಳತೆಡ್ ಒಂಜಿ ಕೊಯಿಲ್ ಅಂದ್‌ದ್ ಲೆಕ್ಕುನವು ತುಳುವೆರೆ ಲೆಕ್ಕ. ಅವು ಎಕ್ರೆದ ಸುಮಾರ್ ೧೦ ನೇ ೧ ಅಂಶ ಆದುಂಡು. ಬೊಕ್ಕ ಕೊಂಡೆ, ಬೇಳೆ, ಪಾಡ, ಇನ್ನಿನವು ಜೀನಸ್‌ದ ಲೆಕ್ಕ. ಸೇರ್, ದಡೆ ಇನ್ನಿನವು ದುಣ್ಣದ ಜೀನಸ್‌ದ ತುಳು ಲೆಕ್ಕೊಳು.

ತುಳುವೆರೆಡ್ ರಚನಾ ಕಲ್ಪ(Architecture) ಏತ್ ಮುಟ್ಟುಗ್ ಇತ್ತೆಂಡ್ ಇನ್ನಿನೆಕ್ ಬಾರ್ಕೂರು, ನಂದಾವರ, ಕದ್ರೆದ ಮಠ, ಶಂಕರನಾರಾಯಣ ದೇವಸ್ಥಾನೊಳೆ ಸಾಕ್ಷಿ. ಬೊಕ್ಕ ಜಾಲ್, ಜಗಲಿ, ಚಾವಡಿ, ಅಂಜಣ, ಅದೆ, ಕಿದೆ, ಕೊಟ್ಟು ಇನ್ನಿ ರಚನೆ ಬರ್ಸದಾಂತಿ ಜಾಗ್‌ಡ್ ಬೇತೆನೇ ಆದುಂಡು. ಬೆರ್ಸೊಲು (ಬೆರಿ+ಕೋಲು), ಕುತ್ತಿಕಂಬ, ಪಕ್ಯಾಸ್, ಸುಣ್ಣ ಬಳಬಾಯಿ ಇಂಚಿತ್ತಿ ಅನೇಕಾನೇಕ ಶಬ್ದೊಳೆಗ್ ಕರ್ನಾಟೊಡು ಭಾಷಾಂತರ ಶಬ್ದೊಳೆ ತಿಕ್ಕುಜಿ ಪಂಡ್‌ದ್ ಸತ್ಯಮಿತ್ರರ್ ಬರೆತೆರ್.

ಶತಮಾನ ಶತಮಾನದ ದೊಂಬು, ಗಾಳಿ ಬರ್ಸೊಗುಲಾ ಪಂದಂದಿ ಪಾದೆಕಲ್ಡ್ಡ್ ಕರ್ಚ್ಚಿದಿ ಈತಾಯಿ ಬಸ್ತಿಳೆ ಕಟ್ಟಡೊಳೆಡ್ಲಾ ಮಾನಸ್ತಂಭೆಡ್ಲಾ ಗೋಮಟೇಶ್ವರ

ಪ್ರತಿಮೆಳೆಡ್ಲಾ, ರಾಮಸಮುದ್ರದ ಕಟ್ಟಲೆಡ್ಲಾ ಶಿಲ್ಪವಿದ್ಯೆಡ್ (Engineering) ತುಳುವೆರ್ ಎತೆಗ್ ದುಂಬುಬತ್ತಿದಿನೊಕುಳು ಇನ್ನಿನೆನ್ ಗೊಂತು ಮಳ್ಳೊಲಿ. ಮೂಡಬಿದ್ರೆದ ಸಾರ ಕಂಬದ ಬಸ್ತಿದ ಕಂಬೊಳೆಡುಪ್ಪು ಚೀರ್ಣಿಕೆ (Sculpture), ಐತ ಗೋಡೆ ಬೊಕ್ಕ ಪಂಚಾಂಗದ ಕಲ್ಲುಳೆಡ್ ಲೋಕೊಡುಪ್ಪು ಮಾತಾ ಪಕ್ಕಿ, ಪರಣೆ, ಮೃಗೊಳೆ ರೂಪ ಕೆತ್ತಿದಿನವು ವಾ ಶಿಲ್ಪಿಳೆನಾಂಡಲಾ ಡಂಗ್‌ಮಳ್ಳು ಪಂಡ್‌ದ್ ಪನ್ನಿನ ಸತ್ಯಮಿತ್ರರ್, ಶಿಲ್ಪವಿದ್ಯೆ ಬೊಕ್ಕ ಚೀರ್ಣಿಕೆ ವಿದ್ಯೆಡ್ ತುಳುವೆರ್ ಏತೆ ಗಟ್ಟಿಗರ್ ಇನ್ನಿನೆಕ್ ಉಂದ್‌ವೇ ಸಾಕ್ಷಿ ಪಂಡ್‌ದ್ ಪಣ್ಣೆರ್.

ತುಳುನಾಡ್‌ದ ಬೆನ್ನಿದ ಬೇಲೆ (Agriculture) ಲಾ, ಬೇಸಾಯ ಮಳ್ಳು ರೀತಿಲಾ ಬಾರಿ ಪೋರ್ಲು ದವು. ತುಳುವೆರ್ ಉಪಯೋಗ ಮಳ್ಳು ನುಗ, ನಾಯೆರ್ ಪ್ರತ್ಯೇಕ ನಮೂನೆದವು ನೀರ್ ಒಯಿಪ್ಪುನೆಕ್ ಉಪಯೋಗ ಮಳ್ಳು ಒಯಿಪಣೆ, ಮುಟ್ಟಪಣೆ, ಸಂಬೊಳಿಗೆ, ಕೊರಿತ ಆಯಾ ನೀರ್‌ದ ಮಟ್ಟೋಗು ಸರಿಯಾದ್ ಉಪಯೋಗ ಮಳ್ಳುನವು. ಬಾರ್‌ದ ತುಪ್ಪೆ, ಅರಿತ ಪೊಲಿಕಟ್ಟುನು ಉಂದು ಮಾತ ಚಮತ್ಕಾರಿಕೆಳು ಬೇತೆ ದಾಕುಳೆಗ್ ಬರಂದ್. ನೇಜಿ, ನೇಜಿ ಕಣಿಬರ್ಪಿನಿ, ಕೆಯಿ, ಪೊಟ್ಟೆಆಪಿನಿ, ಪಾಯಪಿನಿ, ಕೊರಲ್, ಕೊರಲ್‌ಪೆಜ್ಜುನಿ, ಕಲ್ಲೆ ಕಟ್ಟಾವುನಿ, ನಿಂಗಲ್‌ಅರಿ, ಅರೆಬೊಳಂತೆ, ಇರ್ಪಡಕೆ, ಪರ್ಕತ್ತಿ, ಬೈತಡ್, ಬಲಿಪು, ಮೊರಜ, ಉಮಿ, ಕುಂದಲ್ ಇಂಚಿತ್ತಿ ಮಾತ ಚಕ್ಕಂದ ತುಳುಶಬ್ದೊಳೆಗ್ ಸರಿಯಾದ್ ಭಾಷಾಂತರ ಶಬ್ದೊಳೆ ಕರ್ನಾಟೊಡು ತಿಕ್ಕುಜಿ ಪಂಡ್‌ದ್ ಸತ್ಯಮಿತ್ರೇ ಅಭಿಮತ.

ತೋಟಗಾರಿಕೆ (Gardening)ಡ್ ತೆಂಡಲ್, ಕರ್ಕ, ಬನ್ನಂಗಾಯಿ, ಮರಪಂದ್, ನುಂಗಲ್, ಗೋಂಟು, ತೆಪ್ಪುಗೆ, ಕೊತ್ತಳಿಗೆ, ಮಂಡೆ ಕೊತ್ತಳಿಗೆ, ಪಾಂದವು, ದಂಡ್, ಮಡಲ್, ತೆಪ್ಪು, ತಿಪ್ಪಿ, ಕತ್ತಾವು, ಚಗರೆ, ಕೂರು, ಪಿರಿ, ಪಿಜಿಪುನಿ, ಪೊಯ್ಯುನಿ, ಕುದ್ರೆಪಿರಿ, ಪೆಲತಕಲ್ಲಿಗೆ, ಮರ್ಲ್‌ಕಲ್ಲಿಗೆ, ಗುಜ್ಜೆ, ಪೆಲಕಾಯಿ, ಬೋಲೆ - ಕುಕ್ಕುಡ್, ಪರೆಲ್, ಮುಡಿ, ಕೋಂಗಿಲ್, ಕೊರಂಟ್, ತೆಪ್ಪುಕುಕ್ಕು, ಕಂಗ್‌ದ ಪಿಂಗಾರ, ಪಿಂಗಾರೊಡು ಮಣಿ, ಬಜ್ಜೆಯಿದ ಚಂಬು, ತಾರಾಯಿದ ಕೈಲ್, ಬಾರೆದ ಕೈಲ್, ಪನ್ನೆ, ಪೂಂಬೆ, ಬಂಬೆ, ಕುರ್ಲೆ ಇಂಚಿತ್ತಿ, ಬೇತೆ ಬಾಸೆಳೆಡ್ ತಿಕ್ಕಂದಿ ಶಬ್ದೊಳ್ ಮೂಳ್ ಉಪಯೋಗೊಡುಂಡು ಪಂಡ್‌ದ್ ಪನ್ನಿನ ಸತ್ಯಮಿತ್ರರ್, ತುಳುನಾಡ್‌ದ ತೋಟಗಾರಿಕೆದ ವಿಶೇಷತೆ ದಾನೆ ಇನ್ನಿನೆನ್ ತೆರಿಪಾವೆರ್.

ತುಳುವೆರ್ ಕಡಲ ಬರಿಟ್ ಉಪ್ಪುನೆಡ್ಲಾವರಲಾ ನಾವಿಕ ವಿದ್ಯೆಡ್ (Navigation) ಬೋಡಾಯಿನಾತ್ ಜ್ಞಾನ ಇತ್ತಿನಾಕುಳಾದುಳ್ಳೆರ್. ಪೊಂಗೈ, ಜಾಡ, ಪಾಂಡಿ, ಪಡಾವು ಇಂಚಿತ್ತಿ ಪುದರುಳಿತ್ತಿ ಸೊತ್ತುಳೆನ್ ಮಳ್ಳೆರೆಲಾ ಅವೆನ್ ನಡಪಾವೆರೆಲಾ ಕಲ್ತದ್ ಅಣೆಯ,

ಆಬ್ಬರ, ಒಚ್ಚುನಿ, ಸುಲಾವುನಿ, ಪಾಯಿಬುಡ್ಡಿನಿ, ಪಾಯಿ ಮಡಿಪುನಿ, ಕೋಸು ಕಟ್ಟುನಿ, ವೂವೊಲು ಕಟ್ಟುನಿ ಇಂಚಿತ್ತಿ ಮಾತಾ ಶಬ್ದೊಳೆನ್ ಉಪಯೋಗ ಮಳ್ಳೆರೆಲಾ ಆಕ್ರೆಗ್ ಗೊಂತುಂಡು.

ತೇರುಳೆಗ್ ಪೂರ್ಲುದ ಜಿಡ್ಡೆಳೆನ್ ಕಟ್ಟುನವು, ಆ ಜಿಡ್ಡೆಳೆನ್ ಸೂಕ್ತವೊಡು ಆಜಿ ಚಕ್ರದ ಮಿತ್ತ್ ಸೂತ್ರೊಡು ವುಂತಾವುನವು, ಬೊಕ್ಕ ಎಣ್ಣೆದ ಗಾಣದ ಜಿಡ್ಡೆ, ಬಜಿಲಜಿಡ್ಡೆ, ಕಂಬುದ ಆಲೆ, ಓಡಮರಯಿ, ಉಪ್ಪುದ ಮರಯಿ, ತೊಟ್ಟೆಮರಯಿ, ಕಲ್ಲದ ಮರಯಿ, ಕಡೆಪಿಕಲ್ಲ ಮಳ್ಳುನವು ತುಳುವೆರೆ ಮಲ್ಲ ಸೂಕ್ತಮ ಬೇಲೆಳು (Arts), ಅಂಚೆನೆ ಪೆರಮಣೆ, ಮುಟ್ಟಿತ್ತಿದ ಮಣತ ಉಪಯೋಗಲಾ ಹೆಚ್ಚದಾಕುಳೆಗ್ ಗೊತ್ತು ಇಜ್ಜಿ ಪಂಡ್‌ದ್ ಸತ್ಯಮಿತ್ರರ್ ಪಣ್ಣೆರ್.

ಅಟ್ಟಿಲ್ (Cookery)ಡ್ ತುಳುವೆರ್ ಬಾರಿ ಬಿಗಿ. ಅರಿಡ್ಡಾಪಿ ಅಡಿಗೆ ತುಳುವೆರೆಗ್ ಗೊಂತಿತ್ತಿನಾತ್ ಬೇತೆ ಏರೆಗ್‌ಲಾ ಗೊಂತಿಜ್ಜಿ. ಕುರ್ಲು, ಬಜಿಲ್, ಪೊರಿ, ಪೊದ್ದೊಳು ಉಂದು ತುಳು ಶಬ್ದೊಳಾಯಿನೆಡ್ಡಾವರ ಐತ ಕೆಲಸ ತುಳುವರೆಡ್ಲೇ ಬತ್‌ದುವೊಡು. ಬಂದ, ಅರೆಪು, ಉರ್ಕಾರುನಿ, ಕಬಿಡುನಿ, ಬಾವಾಡಿಯುನಿ, ಗಟ್ಟುನಿ, ಬಲ, ತೆಲ್ಲವು, ನೀರ್‌ತೆಲ್ಲವು, ಬೆಲ್ಲತೆಲ್ಲವು, ಉಪ್ಪು ದೋಸೆ, ಕೈದಡ್ಡೆ, ಗಾರಿಗೆ, ಆಪ್ಪ ಇಂಚಿತ್ತಿ ಮಾತಾ ಅಡ್ಯೆಳೆ ಪುದರುಳು ಬೇತೆ ಏರೆಡಲಾ ಇಜ್ಜಿ. ಪತ್ರಡೆ ಇನ್ನಿ ಪುದರ್‌ಪೋಯಿ ಅಡಿಗೆ ತುಳುವೆರೆನವು ಪಂಡ್‌ದ್ ಪನ್ನಿನ ಸತ್ಯಮಿತ್ರರ್, ಅಡಿಗಡ್ ಇಡೀ ಭಾರತ ದೇಶೋಡೆ ತುಳುವೆರ್ ಬಾರಿ ಪುದರ್‌ ಪೋಯಿನಾಕ್ಲ ಪಂಡದ್ ಆಕ್ರೆನ್ ಪುಗರ್‌ದೆರ್.

ತುಳುನಾಡ್‌ದ ಆಚಾರ, ವಿಚಾರ, ದುಸೈತೊದ ಬಗ್ಗೆ ಪಣ್ಣುಂಡ, ಮುಕ್ತ ಮುತ್ತೇಸಿ ಪೋಣ್ಣುಳು ಪೂವುಳೆಡ್ಲಾ ಪದ್ದೆಯಿಳೆಡ್ಲಾ ತನುಕುಳೆ ತರನ್ ಮುಚ್ಚೊಣ್ಣಡತ್ತಂದೆ ಬೇತೆ ದಾಕುಳೆ ಲೆಕ್ಕ ಕುಂಟುಡು ತರೆ ಮುಚ್ಚೊನು ಕ್ರಮ ಆವಡ್ ಪರದೆದ ಕ್ರಮ ಆವಡ್ ಮೂಳ್ ಇಜ್ಜಿ. ತುಳುವೆರೆಡುಪ್ಪನಾತ್ ಸಂಸಾರ ಸಂಬಂಧದ ಶಬ್ದೊಳು ಬೇತೆ ಏರೆಡಲಾ ಇಜ್ಜಿ. ಸೀರೆ, ಸೆರಂಗ್, ಮೇದಲೆ, ಮುಟ್ಟುಳೆ, ತಿಂಡೆ, ಸೂಡಿ, ಊರಣೆ, ಬರ್ಚನೆ ಉಂದು ಮಾತ ಶಬ್ದೊಳೆಡ್ಲಾ, ಕೊಪ್ಪು, ಒಗುಡಿ, ಓಲೆ, ಬೆಂಡೋಲೆ, ಇನ್ನಿ ಪದ್ದೆಯಿಳೆ ಪುದರುಳೆಡ್ಲಾ ತುಳು ಪೋಣ್ಣೆವುಳೆ ತುತ್ತೆತ ದಾನೆ ಅಂದ್‌ದಾಲಾ ಆಕುಳೆ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಏತೆಗ್ ಉಂಡು ಅಂದ್‌ದಾಲಾ ಗೊಂತಾಪುಂಡು ಪಂಡ್‌ದ್ ಸತ್ಯಮಿತ್ರರ್ ತನ ಈ ಲೇಖನೊಡ್ ಬರೆತೆರ್.

ತುಳುವೆರೆಡೊಪ್ಪ ಬಳಕೆಡುಪ್ಪು ಮೊಲಬೆ, ದಡಿಕೆ, ಬಾಪು, ಕುರಿ, ಬದಂಗಲ, ಅಬ್ಬಣ, ಬೆದಾಪು, ದಡ್ಡ ಕಟ್ನಾನಿ, ಪೊಕ್ಕೆ ಬರ್ಪಿನಿ, ದಡ್ಡ ಪೋರ್ಕಾಲ್ಯುನಿ, ಬುಲ್ಲುನಿ,

ಎದಾರ್‌ಸಿರ್ಕೆಲಕ್ಕುನಿ, ಕೆಲ್ಲುಗುರು, ಬೆರಂಕಡೆ ಕಡಿಯುನಿ, ಸುಬ್ಬ, ಬೊಳ್ಳುಬ್ಬ, ಕುರೆಸುಬ್ಬ, ಮಜೆ, ಕೆಡು, ನೆಲೆಂಚಿ, ಕಂಡೆಪಿದಾಯಿ ಬೂರುನಿ, ಕೈಕಾರ್ ಪೆಲೆವುನಿ, ಕೈಕಾರ್ ಕುತ್ತುನಿ, ಕೈಕಾರ್ ಒಯಿಪುನಿ, ಬೊಂಡು ಅಳಂಕುನಿ, ಬೊಂಡು ಸೀಂತ್ತುನಿ, ಸುನ್ನೆ, ಬಿದ್ಡಾಕಣ್ಣ, ಕುಳಾಕಣ್ಣ, ಕಾಚಿಕಣ್ಣ, ಕೆಸರ್‌ಕಣ್ಣ, ಎಕ್ಕದೆ, ಅದ್ದರ, ಮರ್ಕ ಆಪಿನಿ, ಸ್ವಯ ತಪ್ಪುನಿ, ಪೆದಂಕೆ ಬೂರುನಿ, ಮೊರಂಟಿ ಬರ್ಪಿನಿ, ಪಿಜಿನ್ ಪರಪುನಿ, ಕಂಟೆಲ್ ಮುರೆಲುನಿ, ಕೈ ಬರಾವುನಿ, ನರಕುನಿ, ಕೆಪ್ಪಡೆ, ಬಂಗಿಪರ್ದ್ ಮಾಯಕ ಆಪಿನಿ, ಅಗ್ರ, ಪುಣೆನಾಗೆ, ಕಾರಂಗ, ಬೊಳಂಗರ್ ಈ ಮಾತ ವೈದ್ಯ ಶಬ್ದೋಳ್ (Medical Science) ವಿಚಾರೊಡು ತುಳುವೆರ್ ಎತ್ ದುಂಬುಳ್ಳೆರ್ ಇನ್ನಿನೆಕ್ ಸಾಕ್ಷಿ ಕೊರ್ಪುಂಡು, ಅತ್ತಂದೆ ಈ ಮಾತ ಶಬ್ದೋಳ್ ಕನ್ನಡೊಡ್ ತಕ್ಕ ಶಬ್ದ ತಿಕ್ಕಂದ್ ಪಂಡ್‌ದ್ ಸತ್ಯಮಿತ್ರೇ ಅಭಿಪ್ರಾಯ.

ಚೆನ್ನಮಣೆ, ಎಕ್ಕಡಿ, ಕಂಬುಳ, ಕೋರಿಕಟ್ಟಿ, ಇನ್ನಿನ ಬೇತೆ ಬೇತೆ ಆಟೊಳು (Games) ತುಳುವೆರ್ ಸಂಸ್ಕೃತಿಡ್ಲೇ ಉಂಡಾಯಿನವು.

ತುಳುವೆರೆಡುಪ್ಪು ಭೂತಾರಾಧನೆದ ಕ್ರಮ, ಭೂತೊಳೆಗ್ ಮಕ್ಕುಕೋಲ, ತಂಬಿಲ ಬೇತೆ ಓಲುಲಾ ತೂವರೆ ತಿಕ್ಕಂದ್.

ಬೆಲ್ಲಮಕ್ಕು ವಿದ್ಯೆ (ವಿಜ್ಞಾನಶಾಸ್ತ್ರ, Science) ತುಳುವೆರ್ ತನುಕುಳಾದೇ ಕಲ್ತಾದೆರ್ ಪನ್ನಿನವು ಅಂದ್‌ಂದ್ ತೋಜುಂಡು. ಅಚ್ಚಿಬೆಲ್ಲ ಅತ್ತಾಡ್‌ಲಾ ಓಲೆ ಬೆಲ್ಲ ಮಕ್ಕು ವಿದ್ಯೆ ಮೂಳು ದುಂಬುಡೇ ಉಪ್ಪೊಡು. ಬೊಕ್ಕ ಗಂಗಸರ ಬಟ್ಟಿ ಅಡಿ, ವಿದ್ಯೆ (Distillery) ತುಳುವೆರೆಡ್ಲೇ ಲೋಕ ಕಲ್ತಾಂಡ್ ಅಂದ್‌ದ್ ಪಣೊಲಿ. ಸಾರಂಟ್ ವಿಲಾಯತಿದಾಕುಳೆಗ್ ಗಂಗಸರ ಬಟ್ಟಿ ಅಡಿ, ವಿದ್ಯೆ ಗೊಂತಿತ್ತಿಜಿ ಅಂದ್‌ದ್‌ಲಾ ಆಕುಳು ಆ ವಿದ್ಯೆನ್ ಸಾರ ಸೇನೇರೆಡ್ ಕಲ್ತ ಅಂದ್‌ದ್‌ಲಾ ಪಣ್ಣೆರ್. ಸಾರಸೇನೇರಿನ್ನಿ ತುರ್ಕೆರ್ ಅರಾಬೈರೆಡ್, ಹಿಂದೂಸ್ಥಾನದಾಕುಳೆ ಮೂಲಕ ಕಲ್ತ ಇನ್ನೆರ್. ಅರಬೆರ್ ಗಂಗಸರೊನು ಆಲ್ಕಹೋಲ್ ಅಂದ್‌ದ್‌ಲಾ ಅಮಲ್ ದಾಂತಿನೆಕ್ ಅಲ್‌ಕಾಲಿ ಅಂದ್‌ದ್‌ಲಾ ಪಣ್ಣೆರ್. ಆಲ ಅಂದ್ ಅರಬಿಡ್ ನಾಮಪದ ಶಬ್ದೋಳೆ ದುಂಬು ಪ್ರತ್ಯಯ ಕೂಡಾದ್ ಪಣ್ಣೆರ್. ಇಂಗ್ಲೀಷ್‌ದ the ಇತ್ತಿಲೆಕ್ಕ ಅಲ್ ಪ್ರತ್ಯಯ ದೆತ್ತಂಡ ಕಲಿ, ಕಹೋಲ್ ಶಬ್ದ ಉಂತುಂಡು. ಅರಬಿಡ್ 'ಳ'ಕಾರ ಇಚ್ಚಿ. ಅಂಚಾಯಿನೆಡ್ ಅಪು ಕಳ್ಳಿ ಇನ್ನಿನೆಕ್ ಹಕಾರ ಕೂಡಾದ್ ಕಹೋಲ್ ಅಂದ್‌ದ್ ಮಳ್ತುದುಪ್ಪೊಡು. ಕಲಿ ಬೊಕ್ಕ ಕಳ್ಳಿ ತುಳುತ ಶಬ್ದೋಳೆ ಆದುಳ್ಳ ಗಂಗಸರ ಇನ್ನಿ ಶಬ್ದ ಬರೊಡ್ಲ ದುಂಬು ಪ್ರಾಚೀನ ತುಳುಟ್ ಗಂಗಸರೊಕು ಕಳ್ಳಿ ಅಂದ್‌ದೇ ಪಂಡ್‌ದುಪ್ಪೊಡು. ಕಳ್ಳಿ ಅಂದ್‌ದ್ ಗಂಗಸರೊಗು ಪಣ್ಣೆ ರೂಢಿ. ಮಲೆಯಾಳಿಡ್ ತೂಂಡ ಕಲಿಟುಪ್ಪು

ಅಮಲ್ ವಸ್ತುನ್ ಬಟ್ಟಿಕ್ಹ್ವಾದ್ ದೆತ್ತಿ ಬೊಕ್ಕ ಒರಿದಿ ಅಮಲ್‌ದಾಂತಿ ಕಲಿಕ್ ಬೆಂಗಾಲಿ ಅಂದ್‌ದ್ ತುಳುಟು ಇತ್ತೆಲಾ ಪಣ್ಣಂಡು. ಅಂಚಾಯಿನೆಡ್ ಅರಬಿಳು ಅವೆನ್ ಊರ್ದ ಕುಳೆಡ್ ಗೆತ್ತೊಂಡಿ ವಿದ್ಯೆ ಆದಿತ್ತಂಡ, ವಿದ್ಯೆಡೊಪ್ಪ ಆ ಶಬ್ದೊಳೆನ್‌ಲಾ ಕೊಂಡುಪೋದುಪ್ಪೊಡಾಯಿನೆಡ್ವಾವರ ದಾಯೆಗ್ ಪಣಿಯೆರೆ ಬಲ್ಲಿ? ತುಳುವೆರೆಗಾಲಾ ಅರಬಿಳೆಗಾಲಾ ವ್ಯಾಪಾರ ಸಂಬಂಧ ಇತ್ತೆಂಡ್. ಮಸ್ಕತ್ ಇನ್ನಿ ಅರಬಿಳೆ ಊರುದ ಪುದರ್‌ಡ್ ಬತ್ತಿ ಮಸ್ಕತಿ ಅರಿ ಇನ್ನಿ ಪುದರ್‌ಲಾ ಸಾಕ್ಷಿ ಕೊರ್ಪಂಡು ಪಂಡ್‌ದ್ ಸತ್ಯಮಿತ್ರರೆ ತರ್ಕ.

ಇಂಚ. ತುಳು ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಲೋಕದ ಬೇತೆ ಬೆತೆ ಕಡೆಟ್ ಒಳ್ಳೊಡೆಗಾಲಾ ಉಂಡು ಅಂದ್‌ದ್ ತೋಜಿದ್ ಬರ್ಪಂಡು. ಆಂಡ ಇಂಚ ಉಪ್ಪು ತುಳುನಾಡ್‌ಡ್ ದಾಲಾ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಇಜ್ಜಿ ಅಂದ್‌ದ್ ಕೆಲವೆರ್ ಕೋಂಗಿಕ್ಕಟ್ಟವೆರ್. ಬೇತೆ ಜನೊಕುಳೆ ಮನಸ್ಸೊಡುಪ್ಪು ಇಂಚಿನ ಭಾವನೆನ್ ದೂರಮಳ್ತುದ್ ತುಳುನಾಡ್‌ದ ಸಂಸ್ಕೃತಿದ ಹಿರಿಮೆನ್ ಊರಿಡೀ ಸಾರಿಯರೆ ತುಳುವೆರ್ ಪ್ರಯತ್ನೊ ಮಳ್ಳೊಡ್ ಪಂಡ್‌ದ್ ಸತ್ಯಮಿತ್ರರ್ ಕೆಂಡೊಣುವೆರ್.

೩. ಕತ್ತಲೆಡ್ ತುಳುನಾಡ್: ಸತ್ಯಮಿತ್ರ ಬಂಗೇರೆರ್ "ನವಯುಗ" ಇನ್ನಿ ತುಳು ಸಂಚಿಕೆಡಾಲಾ ಕೆಲವೊಂಜಿ ಲೇಖನೊಳೆನ್ ಬರೆತೆರ್. ಶ್ರೀಯುತ ಹೊನ್ನಯ್ಯ ಶೆಟ್ರು ನವಯುಗ ತುಳುಸಂಚಿಕೆದ ಸಂಪಾದಕೆರ್. "ಕತ್ತಲೆಡ್ ತುಳುನಾಡ್" ಇನ್ನಿ ಪುದರ್‌ಡ್ ಸತ್ಯಮಿತ್ರರ್ ಬರೆತಿ ಮೂಜಿ ಬರವು (ಲೇಖನ) 'ನವಯುಗ' 24ನೇ ಡಿಸೆಂಬರ್, 1936; 7ನೇ ಜನವರಿ, 1937; ಬೊಕ್ಕ 25ನೇ ಫೆಬ್ರವರಿ, 1937ನೇ ಇಸವಿದ ಸಂಚಿಕೆಡ್ ಪ್ರಕಟ ಆದಿತ್ತೆದ್ ಆಯಿತ ಪ್ರತಿ ತಿಕ್ಕೊದುಂಡು.

24ನೇ ಡಿಸೆಂಬರ್, 1936ನೇ ಇಸವಿದ ಸಂಚಿಕೆಡ್ "ಗ್ರೀಕೆರೆ ಚರಿತ್ರೆಡ್ ತುಳುನಾಡ್ ಕ್ರಿ. ಪೂ. 300 ಕ್ರಿ. ಶಕಾರಂಬ ಮುಟ್ಟು" ಇನ್ನಿ ಬರವುನ್ ಬರೆತೆರ್. ಗ್ರೀಕೆರ್ ರಾಮಾಯಣೊಲಾ ಭಾರತೊನುಲಾ ತನುಕುಳೆ ಭಾಷೆ ಬೊಕ್ಕ ಜಾನಾಂಗಿಕ ಗುಣೊಕು ತಕ್ಕ ತಿರ್ಗಾದ್ ಭಾಷಾಂತರ ಮಳ್ಳೊಂದು ಅವೆನ್ ತನುಕುಳೆ ಜಾತಿ ಸಂಪ್ರದಾಯ ಆದ್ ಮಳ್ಳೊಂಡೆರ್. ಗ್ರೀಕ್ ಕವಿ ಹೋಮರ್ ಇನ್ನಿನಾಯೆ ತನ ಇಲ್ಲಿಯಾದ್ ಇನ್ನಿ ಕಾವ್ಯೊಡ್ ರಾಮಾಯಣದ ಕಥೆ ಕುಳೆನ್ ಅಜತ್ತದೆತ್ತೆದ್ ಬರೆತೆ. ಅತ್ತಂದೆ ಆ ಇಲ್ಲಿಯಾದ್ ಕಾವ್ಯೊಡು ಬೊಕ್ಕೊಂಜಿ ಉಪಕಥೆ ಉಂಡು. ಐಕ್ ಆಗಮೆಪ್ಪೊನ್ ಕಥೆ ಅಂದ್‌ದ್ ಮೇಲ್ಬರವು. ಅವು ನಮ ತುಳುವೆರೆ ಭೂತಾಳಪಂಡ್ ಕಥೆನೇ ಆದುಂಡು. ಭಾರತದ ಪಾಕ ಆದರ್ಶ ಕಥೆಕುಳು ಅಡೆಂಗ್‌ದುಳ್ಳಿ. ಮೂಳು ಧರ್ಮರಾಯೆ, ದ್ರೌಪದಿ ಬೊಕ್ಕ ದ್ರೌಪದಿ ಸ್ವಯಂವರ ಇತ್ತಿಲೆಕ್ಕ ಔಳು ಉರಿಸಿಸ್,

ನೌಸಿಕ್ಕಾ ಬೊಕ್ಕ ನೌಸಿಕ್ಕಾ ಸ್ವಯಂವರ ಉಂಡು. ಇಂಚ ಭಾರತೊಗ್ಲಾ ಗ್ರೀಸ್‌ಗ್ಲಾ, ಮುಳ್ತ ಕೃತಿಗಳ್‌ಗ್ಲಾ ಹೋಮರ್‌ನ ಕೃತಿಗಳ್‌ಗ್ಲಾ ಒಂಜಿಕ್ಕೊಂಜಿ ಪಗಪರೆ ತೀರಂದಿನಾತ್ ಸಂಬಂಧ ಉಂಡು ಪಂಡ್‌ದ್ ತನ ಬರಹೊಡ್ ಸತ್ಯಮಿತ್ರರ್ ಪ್ರತಿಪಾದನೆ ಮಳ್ತದರ್.

'ನವಯುಗ'ತ 7ನೇ ಜನವರಿ, 1937ನೇ ಇಸವಿದ ಸಂಚಿಕೆಡ್ "ಐಗುಪ್ತದ ಚರಿತ್ರೆಡ್ ತುಳಾನಾಡ್" ಇನ್ನಿ ಬರವುನ್ ಸತ್ಯಮಿತ್ರರ್ ಬರೆತರ್. ಐಗುಪ್ತರ್ (ಈಜಿಪ್ಟ್) ಬೇನ್ನೊ ಲಿತ್ನಾಡ್ 'ರಾ' ಇನ್ನಿ ಪಕ್ಕಿನ್ ದೇವೆರೆಂದ್ ಪೂಜೆ ಮಳ್ತೊಣ್ಣಿತ್ತೆರ್‌ಂದ್ ಹೆರಡೋಟಸ್ ಬರೆಪೆ. ಮಾತ್ರತ್ತಂದೆ ಪಕ್ಕಿ ಹಿಂದೂಸ್ಥಾನಡ್ಲೊ ಬತ್ತಿನವು. ಆಯಿನ್ ಫೋಯಿನಿಕ್ (Phoenix) ಅಂದ್ ಪಟ್ಟು ಬಾಸೆಡ್ ಪಣ್ಣುಂಡು. ಬೊಕ್ಕ ಫೋಯಿನಿಕ್ಸ್ ಇನ್ನಿ ಶಬ್ದೊಗು ಐಗುಪ್ತೆರೆಡೆಲಾ ಗ್ರೀಕೆರೆಡೆಲಾ ಖರ್ಜೂರ ಮರೊಕುಳೆ ಪಾಡಿ ಇನ್ನಿ ಅರ್ಥ ಉಂಡ್‌ಂದ್ ಪ್ಲೀನಿ (ಕ್ರಿ.ಶ. 20-70) ಇನ್ನಿ ಇತಿಹಾಸಕಾರೆ ಬರೆತೆ. ಈ ಪಕ್ಕಿದ ವಿಷಯೊಡು (A. Wiedman) ಎ. ವೈಡ್‌ಮ್ಯಾನ್ ಇನ್ನಿ ಗ್ರಂಥಕಾರೆ ಪ್ರಾಚೀನ ಐಗುಪ್ತ ಗ್ರಂಥೊಳೆನ್ ಸೋದಿದ್ ತೊದು ಈ ಪಕ್ಕಿ ದೇವೆರೆ ಮಿತ್ತ್ ಕಟ್‌ದ್ ಪಣ್ಣೆ ಸ್ತುತಿಳು ಮಾತಾ ಸೂರ್ಯ್ ಸಲ್ಲನವಾದುಳ್ಳೆ. ಅಂಚಾಯಿನೆಡ್ಲೆ ಅವು ಸರ್ವ ಸಾಮಾನ್ಯದ ಒಂಜಿ ಪಕ್ಕಿಯೇ ಅತ್ತ್, ಸೂರ್ಯನೇ ಕವಿ ಅಲಂಕಾರೊಡು ಪಕ್ಕಿ ಅಂದ್ ಪಣ್ಣೆನವಾದುಪ್ಪೊಡು ಅಂದ್ ಅನುಮಾನ ಮಳ್ಳುವೆ. ಹಿಬ್ಬುಡ್ 'ಚೋಲ್' ಅಂದುದುಪ್ಪು ಶಬ್ದೊಗು ಫೋಯಿನಿಕ್ಸ್ ಪಕ್ಕಿ ಇನ್ನಿ ಅರ್ಥ ಇತ್ತ್‌ಂಡ್. ಮಾತ್ರತ್ತಂದೆ ಆ ಪಕ್ಕಿ ದಕ್ಷಿಣ ಭಾರತೊದ ಚೋಳ ಮಂಡಳ ರಾಜ್ಯೊಡ್ಲೆ ಬರ್ಪಿನವಾಯಿನೆಡ್ಲೆ ಐಕ್ ಹಿಬ್ಬುಡು ಚೋಲ್ ಅಂದ್ ಪುದರ್ ದೀಯರೆ ಕಾರಣ ಆಂಡ್ ಅಂದ್ ಹಿಬ್ಬು ಪಂಡಿತರ್ ಪಣ್ಣೆರ್. ಈ ಮಾತ ಆಧಾರೊಳೆನೇ ತೊಂಡ ಎ. ವೈಡ್‌ಮ್ಯಾನ್ ಅನುಮಾನ ಮಳ್ಳಲೆಕ್ ಅವು ಸೂರ್ಯ ಅತ್ತ್ ಸರ್ವ ಸಾಮಾನ್ಯ ಪಕ್ಕಿಯೇ ಆದುಪ್ಪೊಡು. ಐಗುಪ್ತೆರೆಗ್ ಸೂರ್ಯಲಾ ಆ ಪಕ್ಕಿದಲೆಕ್ಕಂತಿ ಆರಾಧ್ಯದೇವೆರ್ಲಾ ಒಂಜೇ ಲೆಕ್ಕನೆ ಉಪ್ಪೊಲಿ. ಆಂಡ ಆ ಫೋಯಿನಿಕ್ಸ್ ಪಕ್ಕಿ ನಮ ತುಳುನಾಡ್‌ಡ್ ದುಂಬು ತಿಕ್ಕೊಣ್ಣಿತ್ತಿ ಮೈರ್ ಪಕ್ಕಿಯೇ ಆದುಪ್ಪೊಡು ಅಂದ್‌ಲಾ ಫೋಯಿನಿಕ್ಸ್ ಇನ್ನಿ ಶಬ್ದ ತುಳು ಭಾಷೆದ ತದ್ಭವ ಶಬ್ದ ಆದುಪ್ಪೊಡು ಅಂದ್ ಸತ್ಯಮಿತ್ರರ್‌ನ ಅಭಿಪ್ರಾಯ. ದಾಯೆಗಂದ್‌ಂಡ ಮೈರ್ (ಮಯೂರ) ಪಕ್ಕಿಗ್ ಈ ಪ್ರಾಕ್ ತುಳುಟು ಜನಪಕ್ಕಿ ಅತ್ತ್‌ಡ, ಬಾನಪಕ್ಕಿ ಅಂದ್ ಪುದರ್ ಪಂಡ್‌ದುಪ್ಪೊಡು ಇನ್ನಿನೆಕ್ ಸಂಶಯದಾಲಾ ಇಜ್ಜಿ. ಬಾನ ಅಂದ್‌ಂಡ ಔಳು ಖರ್ಜೂರ ಮರೊಕುಳೆಪಾಡಿ ಎಂಚನಾ ಅಂಚೆನ ಹೆರಡೋಟಸ್ ಪಣ್ಣೆಲೆಕ್ ತರತರದ ಬಣ್ಣಲಾ ತರೆತಮಿತ್ತ್ ಕೊಟ್ಟುಲಾ ಉಂಡು. ಅವ್ವತ್ತಂದೆ ಆ ಪಕ್ಕಿ ಸರಸ್ವತಿ-ವಾಹನ ಅಂದ್ ಭಾರತೊಡು ಇನಿಕ್‌ಲಾ ಪೂಜ್ಯ ಬಾವೊಡೇ ತೊಪಿನವಾಂಡು. ಅಂಚಾಯಿನೆಡ್ಲೆ ಬಾನಪಕ್ಕಿ ಅಂದ್‌ದಿತ್ತಿ

ತುಳುಶಬ್ದನೇ ಐಗುಪ್ಪದ ಭಾಷೆಡ್ ಪೊಯಿಸಿಕ್ಸ್ ಅಂದ್‌ದ್ ತದ್ಭವ ಆಂಡ್‌ಂದ್‌ಂದ್‌ಲಾ, ಪಕ್ಕಿಯೇ ಅರಬಿ ಜನಕುಳೆ ಕಟ್‌ಕಥೆಟ್ "ರಾಕ್" ಆಂಡ್‌ಂದ್‌ಲಾ ಪನ್ನಿ ಸತ್ಯಮಿತ್ರರ್, ಐಗುಪ್ಪದ ಮಿತ್ತ್ ತುಳುನಾಡ್‌ದ ಪ್ರಭಾವ ಎಂಚಿನ ಇನ್ನಿನೆಕ್ ತನ ತರ್ಕೊನ್‌ಲಾ, ಅಭಿಪ್ರಾಯೊನ್‌ಲಾ ಈವೊಂಜಿ ಬರವುದ ಮೂಲಕ ನಮ ದುಂಬು ದೀತರ್.

25ನೇ ಫೆಬ್ರವರಿ, 1937 ಇಸವಿದ ನವಯುಗ ತುಳು ಸಂಚಿಕೆಡ್ "ಹೆಲ್ಲೇನಿಸ್ತರ್ ಚರಿತ್ರೆಡ್ ತುಳುನಾಡ್ - ಕ್ರಿ.ಪೂ. ೨೦೦ - ಕ್ರಿ.ಶ. ೧೦೦" ಇನ್ನಿ ಬರವು ಬರೆತಿ ಸತ್ಯಮಿತ್ರರ್, ಗ್ರೀಕೆರ್‌ಗ್‌ಲಾ ತುಳುನಾಡ್‌ಗ್‌ಲಾ ವಾರೀತಿದ ಸಂಬಂಧ ಇತ್ತ್‌ಂಡ್ ಇನ್ನಿನೆನ್ ವಿವರಿಸ್‌ದೆರ್. ಗ್ರೀಕ್ ಭಾಷೆ ಪಾತೆರೊಣ್ಣು, ಗ್ರೀಕೆರೆ ದುಸ್ತುಪಾಡೊಣ್ಣು, ಗ್ರೀಕೆರೆ ಮರ್ಜಿಡ್ ನಡಪು ಅಸ್ಯಾಖಂಡದಾಕುಳೆಗ್ ಹೆಲ್ಲೇನಿಸ್ತರ್ ಇನ್ನಿ ಪುದರ್ ಉಂಡು. ಗ್ರೀಕೆರೆ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯ ಸತ್ತೆದ ಕಾಲೊಡು ಯೆಹೂದ್ಯರ್, ಸಿರಿಯಾದಾಕುಳು, ಪಾರ್ಸಿಯೆರ್ ಬೊಕ್ಕ ಪಂಜಾಬುದಳ್ಳ ಹಿಂದೂಸ್ಥಾನಿಯೆರ್ ಹೆಲ್ಲೇನಿಸ್ತೆರಾಯೆರ್.

ಆ ಕಾಲೊಡು ಮಾಸೆಪೊಟಾಮ್ಯು, ಈ ರಾಣಿ ರಾಜ್ಯೊಳೆಡ್ತಿ ಹೆಲ್ಲೇನಿಸ್ತಿ ಗ್ರೀಕೆರ್‌ಗ್‌ಲಾ ನಮ ತುಳು ಕರಾವಳಿಗ್‌ಲಾ ವ್ಯಾಪಾರ ನಡತೊಣ್ಣಿತ್ತ್‌ಂಡ್ ಇನ್ನಿನೆಕ್ ಪಾಕ ಆಧಾರೊಳ್ ಉಂಡು. ಚರಿತ್ರದ ಪ್ರಕಾರ ಆ ಸಮಯೊಡ್ ಮೂಳು ಸಾತ್ವತ ರಾಜವಂಶದ ಅರಸುಳು ಆಳೊಣ್ಣಿತ್ತರ್. 'ಸಿರಿಸಾತೋಯಿ' ಅಂದ್ ಗ್ರೀಕ್ ಭಾಷೆಡ್ ಬರೆತಿ ಬರವು ಇತ್ತಿ ಒಂಜಿ ತುಳು 'ಸಿರಿ' ಇನ್ನಿ ನಾಣ್ಯ, ಐತ ಒಂಜಿ ಮೈಟ್ ಆನೆದ ಚಿತ್ರೊಲಾ, ಬೊಕ್ಕೊಂಜಿ ಮೈಟ್ ರಡ್ಡ್ ಕೂವೆಮರ ಇತ್ತಿ ಒಂಜಿ ಕಪ್ಪಲ್‌ದ ಚಿತ್ರಲಾ ಇತ್ತಿನವಾದ್, ಮದ್ರಾಸ್ ವಸ್ತು ಸಂಗ್ರಹಾಲಯೊಡು ಉಂಡು. ಇಂಚಾದ್ ತುಳುನಾಡ್ ಆಕುಳೆಡೊಪ್ಪ ವ್ಯಾಪಾರ ಸಂಸೊಗೊಡ್ತಿ ಪರದೇಶೊಳೆಡ್ ತನುಕುಳೆ ನಾಣ್ಯದ ಬೆಲೆಕ್ ತಕ್ಕದ ಸ್ಥಳಿಕ ಅಪಿ ಗ್ರೀಕ್ ಅಕ್ಷರದ ಮೇಲ್ಬರವು ಇತ್ತಿ ಇಂಚಿತ್ತಿ ನಾಣ್ಯೊಳೆಗ್ ಅಪಗದ ನಾಗರಿಕ ಲೋಕೊಡು ಒರ್ಮೆಲಾ ಚಲಾವಣೆ ಬಿಲೆ ಇತ್ತ್‌ಂಡ್. ಇಂಚ ಒಂಜಿ ಊರುದ ಚಿತ್ರ ಬರೆದಿತ್ತಿಂಚಿತ್ತಿ ಇನ್ನಿ ನಾಣ್ಯ, ಮೇದಿಯಾ ರಾಜ್ಯೊಡ್ ಒರ್ತಿ ಧಾಣೆನ ತರೆತ ರೂಪು ಇತ್ತಿ ಮೂಸಾ ಇನ್ನಿ ನಾಣ್ಯ ಇತ್ತ್‌ಂಡ್. ಪರದೇಶೊಳೆಡ್ ತನುಕುಳೆ ವ್ಯಾಪಾರದ ಭಂಡಸಾಲೆಳು ಇತ್ತಿ ಊರುಳೆಗ್ ತನುಕುಳೆ ಭಾಷೆಡ್ ಪುದರ್ ದೀಪಿನವುಲಾ ಅಕ್ತಳ್ಳ ಸಾರಸ್ವತ ಸಂಗ್ರಹ ಮಳ್ಳುನವುಲಾ ಅಪಗ ಆಕುಳೆಡ ಒಂಜಿ ರೂಢಿಡಿತ್ತಂಡ್. ಅಂಚಾಯಿನೆಡ್ ಆ ನಾಣ್ಯೊಳು ಹೆಲ್ಲೇನಿಸ್ತ್ ಗ್ರೀಕೆರೆಡೊಪ್ಪ ತುಳುನಾಡ್‌ಡ್ ವ್ಯಾಪಾರೊಗಾದ್ ಮುಳ್ಳ ಸಾತ್ವತ ವಂಶದ ಅರಸುನಾಕುಳು ಟಂಕ ಒತ್ತಾದಿನವಂದ್‌ದ್ ತೆರಿಯೊಡಾಪುಂಡು ಪಂಡ್‌ದ್ ಸತ್ಯಮಿತ್ರರ್ ತನ ವಾದೊನ್ ನಮ ದುಂಬು ದೀತರ್.

ಅವ್ವತ್ತಂದೆ ಸಿಂಧ್ ದೇಶದ ಒಂಜಿ ಕಡೆಟ್ ಆಳೊಂದಿತ್ತಿ ಗೊಂಡ ಫಾರೆಸ್ (ಕ್ರಿ.ಶ. 47-49) ಇನ್ನಿ ಹೆಲ್ಲೆನಿಕ್ ಅರಸುನ ಆ ಸ್ಥಾನೊಗು ಬತ್ತದಿತ್ತಿ ಥೋಮಸ್ ಇನ್ನಿ ಒರಿ ಯೇಸುನ ಶಿಷ್ಯೆ ಅಳ್ತಾಡ್ ನಮ ತುಳುನಾಡ್ ಕಲ್ಯಾಣಪುರೊಕು ಬತ್ತದಿತ್ತೆ ಇನ್ನಿ ಕಥೆ ಕ್ರೈಸ್ತರೆಡ್ ಉಂಡು. ಆಯೆ ಸನಾತನಿ ಯೆಹೂದಿ ಆದಿತ್ತಿನೆಡ್ ಯೆಹೂದ್ಯರೆತ್ತಾಯಿನಕುಳೆನಾಳುನಾಯೆ ಇನ್ನಿನೆಡ್ವಾವರ, ಆ ಕಾಲೊಡು ಮೂಳು ಹೆಲ್ಲೆನಿಸ್ತ ಯೆಹೂದ್ಯರೆ ವಸಾಹತ್ ಇತ್ತೆಂಡ್ ಅಂದ್ ದಾಲಾ ತೆರಿಯೊಡಾಪುಂಡು ಪಂಡ್ ದ್ ಪಣ್ಣಿನ ಸತ್ಯಮಿತ್ರರ್, ತನ ಅಭಿಪ್ರಾಯೊನ್ ಈ ಬರವುಡು ಮೂಲಕ ತುಳುವೆರೆ ದುಂಬು ದೀದ್ ಆಯಿತ ಬಗ್ಗೆ ಒಂತೆ ವಿಚಾರ ಮಳ್ಳೊಡು ಪಂಡ್ ದ್ ತುಳುವೆರೆಗ್ ಕಲೆಲೆಪ್ಪು ಕೊರ್ತರ್.

ತುಳು ಶಬ್ದೊಳೆ ಅರ್ಥೊಳ್ :

ಸತ್ಯಮಿತ್ರರ್ "ಅಳಿಯ ಸಂತಾನ ಕಟ್ಟ್ವದ ಗುಟ್ಟು" ಇನ್ನಿ ತನ ಬೂಕ್ಡ್ ಕೆಲ ತುಳು ಶಬ್ದೊಳೆ ಅರ್ಥ ವಿವರಣೆಲಾ ಕೊರ್ತರ್. ಆಯಿಟ್ ಕೆಲವೆತ ಮಾದರಿ ಈ ತಿರ್ತು ಉಂಡು :

1. ಅಂಜಣೆಯುನಿ = ಆಸೆ ಮಲ್ಪುನಿ
2. ಕೊಳಲಕಲ = ಲಡಾಯಿದ ಜಾಗ್
3. ಚುಂಗುಡಿ ಅರಸುಳು = (Minor ruling princes) ತುಂಡರಸುಳು
4. ಕೈದಾರೆ = (first marriage) ಸುರ್ತ ಮದಿಮೆ
5. ಬುಡುದಾರೆ = (remarriage) - ಮರು ಮದಿಮೆ
6. ಬುಡುಮಾನಿ = (Widow, Wodower or divorced one) ಮುಂಡೆ, ಬೊಡೆದಿ ತೀರ್ ದ್ ಪೋಯಿ ಅಣ್ಣೊವು, ಬೊಡೆದಿನ್ ಬುಡಿ ಅಣ್ಣೊವು.
7. ಬುಡುವಳ್ಳಿ = (Widow or divorced women) ಮುಂಡೆ ಪೊಣ್ಣೊವು, ಅತ್ತೆಂಡ ಕಂಡ್ಯನಿ ಬುಡಿ ಪೊಣ್ಣೆವು.
8. ಅನ್ಯತ = (gift or maintainance) ದಾನ, ವಾರೀಸುದಾರತ್ತಿನಾಯಗ್ ದಾನವಾದ್ ಕೊರ್ಪಿ ಸಂಪತ್ತ್.
9. ಬರ = (divorce) ಕಂಡೆನಿ ಬೊಡೆದಿ ತನ್ ಕುಳು ಕುಟುಂಬ ಸಂಬಂಧ ಬುಡುದ್ ಬೇತೆ ಬೇತೆ ಆಪಿನಿ.

10. ಬರಪಣ್ಣಿನಿ = (decree of divorce) ಕಂಡನಿ ಬೊಡೆದಿ ಬೇತೆ ಬೇತೆ ಆಪಿನ ಬಗ್ಗೆ ಬರೆತಿನ ಕೈಬರಹ ಇತ್ತಿ ದಾಖ್ತೆ.

11. ಕುಂಡೋದರ = ಇನ್ನಿನೆಕ್ (ಕುಂಡ + ಉದರ) ಕುಂಡ = ಬೆಂಕಿಯ ಹೊಂಡ ; ಉದರ=ಹೊಟ್ಟೆ; ಕುಂಡೋದರ=ಹೆಚ್ಚು ತಿನ್ನಲಿಕ್ಕೂ ಮುಯ್ಯಿಗೆ ಮುಯ್ಯಿ ಕೊಡಲಿಕ್ಕೂ ಆಶೆಯುಳ್ಳವನು ಇನ್ನಿ ಅರ್ಥಾನು ಟಿ. ಗೋಪಾಲಕೃಷ್ಣ ಪಿಲ್ಲೆ ಪಣ್ಣೆರ್.

ಆಂಡ ತುಳು ಬೂತೊಗು ಸಂಸ್ಕೃತ ಪ್ರಕೃತಿಡ್ ಪುದರ್ ಬರಂದ್. ಅಂಚಾಯಿನೆಡ್ ಅವು "ಗುಂಡದಾರ್" ಇನ್ನಿ ತುಳು ಶಬ್ದೊನು ಸಂಸ್ಕೃತ ಉಚ್ಚಾರಣೆಗ್ ತಕ್ಕ ಕುಂಡೋದರ ಅಂದ್ ಮಲ್ತ್ ದಿನವು (ಗುಂಡ = ಗರ್ಭಗುಡಿ, Sanctuary, ಗುಂಡದಾರ್ = He who is in the Holy Sanctuary = ಗರ್ಭಗುಡಿಟ್ ವಾಸಮಳ್ಳುನಾರ್ ಇನ್ನಿ ಅರ್ಥ ತುಳುಕು ಸಮ) ಅಂದ್ ಸತ್ಯಮಿತ್ರೇನ ಅಭಿಪ್ರಾಯ.

ಉಂದೇ ಕುಂಡೋದರಗ್ "ಮಹಿಷಾಸುರ" ಇನ್ನಿ ಪುದರ್ ಪೊಸತಾದ್ ಕೊರ್ತುಂಡು ಅಂದ್ ಲಾ ಭೂತಾಳಪಾಂಡ್ಯ ಕಟ್ಪೊಡ್ ತೋಜುಂಡು. ತುಳುತ ಇತ್ತೆದ "ಮೈಸನಾದಾಯೆ" ಇನ್ನಿ ಬೂತ ಅವ್ವೆ. ಆಂಡ "ಮಹಿಷ" ಇನ್ನಿ ಶಬ್ದನೇ ಸಂಸ್ಕೃತದವು. ತುಳುತ "ಕಡಗಣೆ" ಅಂದ್ ಕಾಟಗೋಣೆ (ಅತ್ತೆಡ ಕರ್ನಾಟಕ ದ್ರಾವಿಡರೆಡ್ ನಂದಿ) ಅಂದ್ ದಿತ್ತಿ ಶಬ್ದೊನು ಸಂಸ್ಕೃತೊಗು ಭಾಷಾಂತರ ಮಳ್ತ್ ದಿನವು ಉಂದು ಅಂದ್ ನಿಜ ಆಪುಂಡು - ಪಂಡ್ ಸತ್ಯಮಿತ್ರೇ ಪಣ್ಣೆರ್.

12. ಕಂಬೆರ್ಲು = ಕಂಬೆರ್ಲು ಅಂದ್ ಪರಿಶುದ್ಧ ಎರ್ಲು (Sacred bulls) ಇನ್ನಿ ಅರ್ಥ ಉಂಡು. ಐಕ್ ಕೋಡ್ಲುಬ್ಬು (=ಗುಂಡೆದಬ್ಬು ಇನ್ನಿನೆತ ತದ್ವವ. ಅಬ್ಬು = ಅಮ್ಮೇ, ಯಜಮಾನೆ) ಅಂದ್ ಲಾ ಪಣ್ಣೆರ್.

13. ನಡಿಲ್ಲಂತಾಯ = ಮಧ್ಯಗೇಹಭಟ್ಟಿ.

14. ಎಡಗೈ ಬಲಗೈ ಬಲ್ಲಾಳರ್ - ಪಕ್ಷನಾಥ

15. ನೇಲ್ಯತಾರ್ = ನೇತ್ರಾವತಿ

16. ಸುವೇಕೋಂಬೆ = ಕೊಲ್ಲಿ, ಕಡಾಲ್ದ ಕೈ

17. ಸಿದ್ಧರಸ = ಸಾಧಾರಣ ಪಾದರಸ ಪಂಡ್ ಅರ್ಥ ಒಪ್ಪಿನ ಒಂಜಿ ರಸ.

18. ಪ್ರಾಮಾಣ್ಯ ಅರ್ಥಧಾರ = (Authorised version) - ಅಧಿಕಾರಯುತೊವಾದ್ ಬರೆಯಿನ

(ಪ್ರಸ್ತುತ ಅತ್ಯಂತ ಕಾಕಜಿ), ಸರಿಯಾಯಿನ ಮೂಲೊಡ್ಡ್ ಬತ್ತಿನ ಮಾಹಿತಿ.

19. ಪೋಣ್ಣಾಳ್ಳೆ = (Matriarchy) - = ಅಪ್ಪೆ ಕುಟುಂಬದ ಗುರ್ಕಾರ್ತಿ.
20. ಮೇಪಿ = (exploit) = ಶೋಷಣೆ.
21. ಬೋಗರದುಕ್ಕ = ಭವಸಾಗರ ದುಃಖ ಇನ್ನಿ ಸಂಸ್ಕೃತ ಶಬ್ದದ ತುಳು ಪ್ರಯೋಗ.
22. ಪಿರವುದ ತಿಧಿ ಪಾಡ್ಡ್ ಮಳ್ತಾದಿ ದಾಖ್ಲೆ = ಪಿರವುದ ತಾರೀಕ್ ಪಾಡ್ಡ್ ಮಳ್ತಾದಿ ದಾಖ್ಲೆ.
23. ಅಣೆತೊಣ್ಣು = ಅರಸೊಂದು, ನಾಡೊಣ್ಣು.
24. ಪೊಣ್ಣತಮೆರಿ = ಪೊಣ್ಣ ಅಧಿಕಾರ
25. ಸೆಟ್ಟಿಯೆ = ಹಾಳಾಯೆ -

ಇತ್ಯಾದಿ ಅನೇಕ ಶಬ್ದೊಳೆನ್ ಸತ್ಯಮಿತ್ರರ್ ತನ ಬೂಕ್ಡ್ ಉಪಯೋಗ ಮಳ್ತದೆರ್ ಬೊಕ್ಕ ಅಯಿತ ವಿವರಣೆಲಾ ಕೊರ್ತರ್.

ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಚಳುವಳಿಡ್ ಸತ್ಯಮಿತ್ರರ್ ಪಾತ್ರ :

ನಮ್ಮ ದೇಶಗ್ ಸ್ವರಾಜ್ಯ ತಿಕ್ಕೊಡು, ನಮ ತುಳುನಾಡ್ಗ್ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ತಿಕ್ಕೊಡು, ಸ್ವದೇಶ ಇನ್ನಿನವು ಊರಿಯಾಕುಳೆ ಕೈಟ್ ಬೂರಿನವಂದಾಂಡ ಆಕುಳು ಐತಮಿತ್ತ್ ಮೋಕೆ ದೀವಂದೆ ಐನ್ ದಿನೊಡ್ಡು ದಿನ ಬಚ್ಚಾವೆರ್. ಅಂಚಾಯಿನೆಡ್ ಸ್ವದೇಶೊಡು ಸ್ವರಾಜ್ಯಾಧಿಕಾರ ಒರಿತೊಣುನವು ಏತ್ ಮಲ್ಲ ಭಾಗ್ಯ ! ಸ್ವರಾಜ್ಯೊಗು ಬೋಡಾದ್ ಪುಣೆವುನವು ಏತ್ ಮಲ್ಲ ಧರ್ಮ !!"

ಆಂಡ ಸ್ವದೇಶೊಡು ಸ್ವತಂತ್ರಾಧಿಕಾರ ಒರಿತೊಣೊಡು ಅಂದ್ ಅಂದ್ ಪೊಂಬುರ್ನಾಕುಳೆಗ್ ತಿಕ್ಕು ಪಡಿ - ಕಷ್ಟ, ಬಂಜ, ಅದ್ದನ, ಸಾವು, ಬೊಕ್ಕ ಪಾಶಿಕಂಬ. ಬೇತೆ ಮಾತೆರ್ಲಾ ಒಂಜಿ ಕಡೆ ಉಪ್ಪುನಗ ತಾನ್ ಒರಿ ಬೊಕ್ಕೊಂಜಿ ಕಡೆ ಇತ್ಯಂತ ಆಪಿ ಗತಿ ಅಪ್ಪೇ. ಅಂಚೆನೇ ಇತ್ತೆ ಹಿಂದೂಸ್ತಾನೊಡು ಸ್ವರಾಜ್ಯೊಗ್ ಬೋಡಾದ್ ಪೊಂಬುರ್ನಗ ಹಿಂದೂ, ಮುಸಲ್ಮಾನ್, ಕ್ರೈಸ್ತ ಇನ್ನಿ ಭೇದ ಕಟ್ಟೊಣ್ಣು - ಒರಿಯನ ಪುಗ ಒರಿ ತೂವೊಡು ಅಂದ್ ಅಂದ್ ಉಪ್ಪಾನಾತ್ ಕಾಲೊಗ್ ಆ ಪೊಂಬುರ್ನಾಕುಳೆ ಗತಿ ಅಪ್ಪೇ ಆದುಪ್ಪು. ಊರಿಯಾಕುಳೆ ಬಿಗ್ಗು ನಮ ಮಿತ್ತ್ ದಿನೊಡ್ಡು ದಿನ ಕಾಯೊಣ್ಣೇ ಬರು. ಪಿರಿಕಟ್ಟ್ ತಿಕ್ಕಂದ್. ಆಂಡ ಫಲ ತಿಕ್ಕಡ್ ತಿಕ್ಕಂದೆ. ಕುಳ್ಳಡ್ ನಮ ಕೈಟ್ ನಮ ಸ್ವರಾಜ್ಯಾಧಿಕಾರ

ಉಪ್ಪೊಡು ಇನ್ನಿನೆಕ್ ಬೋಡಾದ್ ಪೊಂಬುನವು ಮಾತ್ರ ಅತ್ ಆ ಸತ್ಯೊಗು ಬೋಡಾದ್ ಸೈಪಿನವು ಭಕ್ತರೆ ಸಾದಿಲಾ ಭಕ್ತಿಲಾ ಆದುಂಡು. ಸ್ವರಾಜ್ಯೊಡು ಸ್ವತಂತ್ರಾಧಿಕಾರ ಉಪ್ಪೊಡಂದ್ ಜೀವೊನ್ ಕೋರ್ಪಿನವು ಏತ್ ಮಲ್ಲ ಭಕ್ತಿ !!! - ಪಂಡ್ ಪನ್ನಿನ ಸತ್ಯಮಿತ್ರ ಬಂಗೇರೆರ್, 1920ನೇ ಇಸವಿಡ್ 1940ನೇ ಇಸವಿ ಮುಟ್ಟು ಸುಮಾರ್ 20 ವರ್ಷ ಕಾಲ ನಮ್ಮ ದೇಶೊದ ಬೊಕ್ಕ ತುಳುನಾಡ್ ಸ್ವಾತಂತ್ರೊಗಾದ್ ಪುಣೆಯಿನ ಬೇತೆ ಏತೋ ಹೋರಾಟಗಾರರೆಗ್ ಬೆರಿಸಾಯೊ ಕೊರ್ದ್ ತ್ಯಾಗ ಮಲ್ತಿನಾರ್. ಆಯಿಡ್ವಾವರ ಕಷ್ಟ ಬಂಜಗ್ ಒಳಗಾಯಿನ ಒರಿ ಮಲ್ಲ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಹೋರಾಟಗಾರೆ.

ತುಳುನಾಡ್ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಚಳವಳಿ ಪ್ರಾರಂಭವಾಯಿನಿ ಬಾರಿ ತಡವಾದ್. 1920ನೇ ಇಸವಿ ಮುಟ್ಟು ಮೂಳ್ ಪಂಡೊನ್ ನಂಚಿನ ವಾ ಒಂಜಿ ಮಲ್ಲ ಕಾರ್ಯಲಾ ನಡತ್ ದಿಜಿ. ಆಂಡ ಆ ವರ್ಷ ಆಗೋಸ್ವ್ ತಿಂಗೊಳ್ ದ 19ನೇ ತಾರೀಕ್ ದಾನಿ ಮಹಾತ್ಮಾ ಗಾಂಧೀಜಿ ತುಳುನಾಡ್ ಗ್ ಬತ್ ದ್ ಜನೊಕ್ ಲೆನ್ ಭೇಟಿ ಮಲ್ತ್ ದ್ ದೇಶದ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯದ ಬಗ್ಗೆ ಆಕುಳಿಗ್ ತೆರಿಪಾಯೆರ್. ಅವ್ವೇ ಸಮಯೊಡ್ ದೇಶೊಗಾದ್, ಬೊಕ್ಕ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಚಳವಳಿಗಾದ್ ತನ್ನ ಪೂರ್ತಿ ಆಸ್ತಿ ಬದ್ ಕನೇ ತ್ಯಾಗ ಮಲ್ತಿ ಕಾರ್ನಾಡು ಸದಾಶಿವರಾಯೆರ್ ತುಳುನಾಡ್ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಚಳವಳಿತ ಗುರಿಕಾರ್ ವಹಿಸೊಂಡೆರ್. ಗಾಂಧೀಜಿ ಈ ಜಿಲ್ಲೆಗ್ ಬತ್ ಪೋಯಿ ಬೊಕ್ಕ ಮಸ್ತ್ ಜನೊಕುಳ್ ಆಯಿಡ್ ಪ್ರೇರಣೆ ಪಡೆದ್ ಆಕ್ಯಾಲಾ ಈ ಚಳವಳಿಗ್ ಸೇರೊಂಡೆರ್. ಮುಕ್ತೆಡ್ ಸತ್ಯಮಿತ್ರ ಬಂಗೇರೆರ್ ಒರಿ.

1920ನೇ ಇಸವಿಡ್ ಗಾಂಧೀಜಿ "ಅಸಹಕಾರ ಚಳವಳಿ" ಪ್ರಾರಂಭ ಮಲ್ತೆರ್. ಡಾಕ್ಟರ್, ವಕೀಲೆರ್, ಮಾಸ್ತ್ರಿ ಬೊಕ್ಕ ಬೇತೆ ಬೇತೆ ಕೆಲಸೊನ್ ಮಲ್ಪುನಾಕ್ ತನ್ ಕೆಲಸೊಗು ರಾಜಿ ಕೊರೊಡ್ ; ಜೋಕುಳ್ ಸರಕಾರೊದ ಸಾಲೆನ್ ಬುಡುದು ಪಿದಾಯಿ ಬರೊಡ್, ಬ್ರಿಟಿಷ್ ಪೊಲೀಸ್, ಕೋರ್ಟು ಬೊಕ್ಕ ವಸ್ತುಳಿಗ್ ಬಹಿಷ್ಕಾರ ಪಾಡೊಡ್, ಅವತ್ತಂದೆ ಪೂರಾ ಜನ ಭಾರತಿಯೆರ್ ಅಸಹಕಾರ ಚಳವಳಿಡ್ ಸೇರೊನೊಡ್, ಸ್ವದೇಶಿ ವಸ್ತುಳಿನ್ ಉಪಯೋಗ ಮಲ್ಪೊಡ್ ಪಂಡ್ ಲೆಪ್ಪು ಕೊರಿಯೆರ್. ಈ ಲೆಪ್ಪುಗು ಓಕೊನುನ ತುಳುನಾಡ್ ಮಣ್ಣೊದ ಜೋಕುಳಿಡ್ ಸತ್ಯಮಿತ್ರರ್ ಒರಿ. ಮಹಾತ್ಮಾ ಗಾಂಧೀಜಿ ಕೊರಿ ಲೆಪ್ಪುಗ್ ಓಕೊಂದು ಆರ್ ತನ ಕೆಲಸೊಗ್ ರಾಜಿ ಕೊರಿಯೆರ್. ಬೊಕ್ಕ ಕುಡ್ಲ, ಒಡಿಪು ಬೊಕ್ಕ ಮುಲ್ಕಿನ ತಿಕ್ಕಾನಿಯಾದ್ ದೀದ್ ಸ್ವದೇಶ ಚಳವಳಿತ ಕೆಲಸೊನ್ ಮಲ್ಪೊಂದಿತ್ತೆರ್.

1920ನೇ ಇಸವಿ ಮುಟ್ಟು ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡ ಜಿಲ್ಲೆಡ್ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಚಳವಳಿಯಾವಡ್,

ಜಿಲ್ಲಾ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಸಮಿತಿಯಾವಡ್ ಇತ್ತಿಬಿ. ಈ ಜಿಲ್ಲೆಡ್ ಸುರಕ್ ಉಂದೇನ್ ಒಡಿಪ್ಪಾಡ್ ಸುರ್ ಮಳ್ಳಿನಾಕ್ ಸತ್ಯಮಿತ್ರ ಬಂಗೇರರ್ಲಾ ಬೊಕ್ಕ ಡಾ. ಆರ್.ಎಸ್. ಶೆಣೈಲಾ. 1921 ಇಸವಿ ವಿಪ್ರಿಲ್ ತಿಂಗೊಳ್ಡ್ ಸತ್ಯಮಿತ್ರ ಬಂಗೇರರ್ ಡಾ. ಆರ್.ಎಸ್. ಶೆಣೈ ಬೊಕ್ಕ ಅವ್ವೆ ಪೊರ್ತೆಡ್ ಕೋರ್ಟ್ ಬಹಿಷ್ಕಾರ ಮಳ್ತಾದ್ ಪಿದಾಯಿಬತ್ತಿ ಕುಬೇರ ಪಾಂಡುರಂಗ ರಾಯೆರ್ ಬೊಕ್ಕ ಬೇತೆ ಕೆಲ ಜನೊಕುಳ್, ಒಡಿಪ್ಪುದ ಬೊಕ್ಕ ಜಿಲ್ಲೆದ ಬೇತೆ ಕಡತ ಜನೊಕುಳ್ ಒಂಜಿ ಸಭೆನ್ ಒಡಿಪ್ಪಾಡ್ ಲೆತ್ತರ್. ಆ ಸಭೆಟ್ "ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡ ಜಿಲ್ಲಾ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಸಮಿತಿ"ನ್ ಸುರ್ ಮಳ್ಳೆರೆ ಒಂಜಿ ರಠಾವುನ್ ಪಾಸ್ ಮಳ್ತರ್. ಅಂಚೆನ್ ಒಂಜಿ ಜಿಲ್ಲಾ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಸಮಿತಿನ್ ರಚನೆ ಮಳ್ತರ್. ಉಂದೆಕ್ ಒಡಿಪ್ಪದ ಬಾರಿ ಮಲ್ಲ ಜವುಳಿ ವ್ಯಾಪಾರಿಯಾಯಿನ ಸೇಟ್ ನಾನಾಲಾಲ್ ಗೋವಿಂದಜೀ ಪಾಂಡ್ಯರೆನ್ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಾದ್, ಶ್ರೀ ನಯಂಪಳ್ಳಿ ಆನಂದರಾಯೆರೆನ್ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿಯಾದ್, ಕುಬೇರ ಪಾಂಡುರಂಗ ರಾಯೆರೆನ್ ಕೋಶಾಧ್ಯಕ್ಷರಾದ್ ಬೊಕ್ಕ ಸತ್ಯಮಿತ್ರ ಬಂಗೇರರ್, ಡಾ. ಆರ್.ಎಸ್. ಶೆಣೈ ಬೊಕ್ಕ ಕೆಲ ಜನೊಕುಳ್ ಸಮಿತಿದ ಸದಸ್ಯರಾದ್ ಆಯ್ಕೆ ಮಳ್ತರ್. ಕೆಲ ಸಮಯ ಉಂದೆ ಸಮಿತಿ ತನ ಕೆಲಸೊನ್ ದುಂಬೊತ್ತೊಂದ್ ಪೋಂಡ್. ಆಂಡ ಅವ್ವೆ ವರ್ಸ ಅಗಸ್ಟ್ ತಿಂಗೊಳ್ಡ್ ಒಡಿಪ್ಪಾಗ್ ಪೋಯಿನ ಕಾರ್ನಾಡು ಸದಾಶಿವರಾಯೆರ್ ಅಲ್ಪ ಸ್ಥಾಪನೆ ಆದಿತ್ತಿನ ಜಿಲ್ಲಾ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಸಮಿತಿದ ಬಗ್ಗೆ ಪ್ರಸ್ತಾವನೆ ಮಳ್ತೊಂದ್, ಜಿಲ್ಲಾ ಸಮಿತಿ ಜಿಲ್ಲೆದ ಕೇಂದ್ರ ಆಯಿನ ಕುಡ್ಲಡ್ ಉಪ್ಪುನ ಎಡ್ಡೆ ಇನ್ನಿನ ಸೂಚನೆನ್ ಆಕ್ಟ್ ಕೊರಿಯೆರ್. ಆಯಿಕ್ ಆಕ್ಟ್ ಒಪ್ಪಿಯೆರ್. ಅಂಚೆನ್ 1921ನೇ ಇಸವಿ ಅಗಸ್ಟ್ ತಿಂಗೊಳ್ಡ್ ಜಿಲ್ಲಾ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಸಮಿತಿನ್ ಕುಡ್ಲಗ್ ಕಣತರ್. ಒಡಿಪ್ಪಡ್ ತಾಲೂಕ್ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಸಮಿತಿನ್ ಮಳ್ತರ್. ಅಂಚಾಯಿನೆಡ್ ಬೊಕ್ಕ ಸತ್ಯಮಿತ್ರರ್ ಒಡಿಪ್ಪ ತಾಲೂಕು ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಸಮಿತಿದ ಬೊಕ್ಕ ಜಿಲ್ಲಾ ಸಮಿತಿದ ಮೆಂಬರ್ ಆದ್ ಕೆಲಸ ಮಳ್ತರ್. 1920-22ನೇ ಇಸವಿದ ಅಸಹಕಾರ ಚಳುವಳಿಡ್ ಸತ್ಯಮಿತ್ರ ಬಂಗೇರರ್ ಭಾಗವಹಿಸಿಯೆರ್. ಇಂಚ 1920ನೇ ಇಸವಿಡ್ ಸ್ವದೇಶಿ ಚಳುವಳಿಕ್ ಪಿದಾಡಿನ ಸತ್ಯಮಿತ್ರರ್ ಖಾದಿ ಕುಂಟು ಸುತ್ತೊಂದು ತರೆಕ್ಕೊಂಜಿ ಗಾಂಧಿ ಟೊಪ್ಪಿ ದೀವೊಂದ್ ಅಪ್ಪಡ ಗಾಂಧಿವಾದಿಯಾದ್ ಬೊಕ್ಕ 20 ವರ್ಸ ತನ ದೇಶೊಗಾದ್ ಹೋರಾಟ ಮಳ್ತರ್.

1922ನೇ ಇಸವಿ ಫೆಬ್ರವರಿ 9 ಬೊಕ್ಕ 10 ಇಂಚ ರಡ್ಡ್ ದಿನ "ಕರ್ನಾಟಕ ಪ್ರಾಂತೀಯ ರಾಜಕೀಯ ಪರಿಷತ್"ದ ಸಭೆ ಕವಿಕೋಗಿಲೆ ಪಂಡ್ಡಾದ್ ಪುದರ್ ಪೋಯಿನ ಸರೋಜಿನಿ ನಾಯ್ಡುನ ಗುರ್ಮೆಡ್ ಕುಡ್ಲಡ್ ನಡತ್ತಂಡ್. ಈ ಸಭೆಕ್ ಸತ್ಯಮಿತ್ರರ್ ಹಾಜರಾದಿತ್ತರ್. ಕುಡ್ಲಡ್ ಕರ್ನಾಟಕ ಪ್ರಾಂತೀಯ ರಾಜಕೀಯ ಪರಿಷತ್ದ ಸಭೆ ನಡತ್ತಿನ ಬೊಕ್ಕದ ವರ್ಸ ಪಂಡ್ಂಡ 1923ನೇ ಇಸವಿಡ್ ಒಡಿಪ್ಪಡ್ ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡ ಜಿಲ್ಲಾ ರಾಜಕೀಯ ಪರಿಷತ್ದ

ಸಭೆ ನಡತ್ತೆಂಡ್. ಈ ಸಭೆ ಎಡ್ಡೆ ರೀತಿಡ್ ನಡಪೆರೆ ಅನಂತ ಪದ್ಮನಾಭ ಭಟ್, ಅಧ್ಯಕ್ಷರಾದ್, ಎಸ್.ಯು. ಪಣಿಯಾಡಿದಾರ್ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿಯಾದ್, ಡಾ. ಆರ್.ಎಸ್. ಶೆಣೈ ಬೊಕ್ಕ ಸತ್ಯಮಿತ್ರ ಬಂಗೇರೆರ್ ಬೊಕ್ಕ ಬೇತೆ ಕೆಲವು ಜನೊಕ್ಕುಪ್ಪು ಒಡಿಪು ತಾಲೂಕು ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಸಮಿತಿ ಬಾರಿ ಪುಣೆಂಡ್.

1930ನೇ ಇಸವಿ ಏಪ್ರಿಲ್ 5ನೇ ತಾರೀಕ್‌ದಾನಿ ಗುಜರಾತ್‌ದ ದಂಡಿ ಪನ್ನಿನಲ್ಲ ಮಹಾತ್ಮಾ ಗಾಂಧೀಜಿ ಉಪ್ಪುದ ಕಾಯಿದನ್ ವಿರೋಧಿಸಿದ್ ಉಪ್ಪು ತಯಾರ್ ಮಳ್ತೆರ್. ಅಂಚನೆ ಅವ್ವೇ ವರ್ಸ ಏಪ್ರಿಲ್ 13ನೇ ತಾರೀಕ್‌ದಾನಿ ಕರ್ನಾಟಕದ ಅಂಕೋಲೆಡ್ ಉಪ್ಪುದ ಚಳುವಳಿನ್ ಪ್ರಾರಂಭ ಮಳ್ತೆರ್. ಆನಿಯೆ ಕುಡ್ಲಡ್ ಬೊಕ್ಕ ಜಿಲ್ಲೆದ ಬೇತೆ ಬೇತೆ ಜಾಗ್‌ಳೆಡ್ ಉಪ್ಪುದ ಸತ್ಯಾಗ್ರಹೊನ್ ಪ್ರಾರಂಭ ಮಳ್ತೆರ್. ಸತ್ಯಮಿತ್ರ ಬಂಗೇರೆರ್ ಒಡಿಪುಡ್ ಎಸ್.ಯು. ಪಣಿಯಾಡಿದಾರ್‌ನ ಗುರ್ಮೆಡ್ ಕುಡ್ಲದ ಬಂದರ್‌ಗ್ ಬತ್ತೆಡ್ ಉಪ್ಪು ನೀರ್‌ನ್ ಕಣತ್‌ದ್ ಅವ್ವೆನ್ ಕೊಡ್ತಾದ್ ಉಪ್ಪು ತಯಾರ್ ಮಳ್ತೆರ್. ಅತ್ತಂದೆ ಸತ್ಯಮಿತ್ರರ್ ಉಂದೇ ಸಮಯೊಗ್ ಮುಲ್ಕಿ ಬೊಕ್ಕ ಒಡಿಪುಡ್ ಸತ್ಯಾಗ್ರಹಿಳೆನ್ ಒಟ್ಟು ಮಳ್ಳುನ ಬೇಲೆನಾಲಾ ಮಳ್ತೆರ್. ಉಂದೇ ಸಮಯೊಡ್ ಆರ್ ಬರೆಯಿನ "ಅಳಿಯ ಸಂತಾನ ಕಟ್ಟಿದ ಗುಟ್ಟು" ಇನ್ನಿ ಬೂಕ್‌ಡ್ ಸ್ವದೇಶಿ ಚಳುವಳಿ ಬೊಕ್ಕ ತುಳುನಾಡ್‌ದ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯದ ಬಗ್ಗೆಲಾ ಬರೆತೆರ್.

ಇಂಚ ಉಪ್ಪುದ ಸತ್ಯಾಗ್ರಹೊಟ್ ಪಾಲ್‌ಪಡೆಯಿನ ಸತ್ಯಮಿತ್ರರ್ ಆಯಿಡ್ಲ ಬೊಕ್ಕ 1940ನೇ ಇಸವಿಡ್ ಆರ್ ತೀರ್‌ದ್ ಪೋಪಿ ಮುಟ್ಟಿ ತನ್ನ ದೇಶ ಬೊಕ್ಕ ನಾಡ್‌ಗ್ ಬೋಡಾದ್ ಹೋರಾಟ ಮಳ್ತೆರ್.

ಬದ್‌ಕ್‌ದ ಬಯ್ಯನಗ :

ಒಂಜಿ ಕುಟುಂಬದ ಮುಖ್ಯಸ್ಥೆ ಆದ್, ಶಿಕ್ಷಕಿ ಆದ್, ಪೋಸ್ಟ್ ಮಾಸ್ಟರ್ ಆದ್ ಬೊಕ್ಕ 1920ನೇ ಇಸವಿಡ್ಲ 1940ನೇ ಇಸವಿ ಮುಟ್ಟಿ ಸುಮಾರ್ 20 ವರ್ಸ ಕಾಲ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಹೋರಾಟಗಾರೆ ಆದ್ ದೇಶೊಗ್ ಬೊಕ್ಕ ತನ ಊರುಗ್ ಸೇವೆ ಮಳ್ತಿನ ಸತ್ಯಮಿತ್ರರ್ ನಾಲ್ ಊರ್ ತಿರ್ಗೊಂದೆ ಇತ್ತಿನೆಡ್ಲ 1940ನೇ ಇಸವಿಡ್ ಆರೆನ ಆರೋಗ್ಯೋ ಹಾಳಾಂಡ್. ಒಡಿಪುಡ್ ಬಾಸೆಲ್ ಮಿಷನ್ ಆಸ್ಪತ್ರೆಗ್ ಆರೆನ್ ಸೇರಿಸಾದ್ ಆರೈಕೆ ಮಳ್ತೆಂಡ್‌ಲಾ ಆರೋಗ್ಯೊ ದಾಲ ಸರಿಯಾಯಿಜಿ. ಅಂಚಾಯಿನೆಡ್ಲ 1940ನೇ ಇಸವಿ ಡಿಸೆಂಬರ್ ತಿಂಗಳೊಳು 10ನೇ ತಾರೀಕ್‌ದಾನಿ ಸತ್ಯಮಿತ್ರ ಬಂಗೇರೆರ್ ಒಡಿಪುಡ್ ಬಾಸೆಲ್ ಮಿಷನ್ ಆಸ್ಪತ್ರೆಡ್.

ತೀರ್ಪು ಪ್ರಾಯೋಗಿಕ.

1928ನೇ ಇಸವಿಡ್ಲೆ ಬೊಕ್ಕದ 20 ವರ್ಷಕಾಲ ತುಳುಟು ಬತ್ತಿ ಬೂಕ್‌ಲೆಡ್ ಹೆಚ್ಚಿನವು ನಾಲ್ ಕಾಲ ಒರಿಯನ ಯೋಗ್ಯತೆದವು. ಪುದರ್, ದುಡ್ಡು, ಅಧಿಕಾರದ ಅಬುಲಾಸೆ ಇಜ್ಜಂದೆ ತುಳು ಬಾಸೆದ ಪೊರ್ಲು, ಪೊಲಬು, ಕಮ್ಮೆನೊ ತೋಜಾಯೆರೆಗಾತ್ರ ಬರೆಯಿನ ಬೂಕುಲವು. ಬರೆತಿನಾಕುಲು ಮಾತೆರ್ಲ ಕನ್ನಡೊಡ್ ಬರ್ಸರ್. ಹಿಂದಿ, ಇಂಗ್ಲೀಷ್, ಸಂಸ್ಕೃತ ಗೊತ್ತಿತ್ತಿನಾಕುಳು. ಊರು ತಿರ್ಗದ್ ಜನೊಕ್ಲೆನ್ ತೂತಿನಕುಳು. ಅಂಚಾದ್ ಅಕುಳು ಬರೆಯಿನವು ಅನುಭವದ ಅಮುರ್ತೊನು ಕೊರಿನವು ಪಂಡ ಅಲಂಕಾರೊಗು ಬರೆಯಿ ಪಾತೆರಂದ್ ದೂರೊರೆಗಾಪುಜಿ. ತುಳು ಜನೊಕ್ಲೆನ ರೀತಿ, ರಿವಾಜಿ, ಕೂಡುಕಟ್ಟುಲೆನ್, ಸಂಸ್ಕೃತಿನ ತೆರಿಪಾವು ಕೆಲಸ ಆ ಕಾಲೊಡು ನಡತ್‌ಂಡ್. ತುಳು ಪದ್ಯ-ಗದ್ಯೊಲೆಗ್ ಎಡ್ಡೆ ಶೈಲಿ ತಯಾರ್ ಮಲ್ತಿ ಕೀರ್ತಿಲಾ ಆ ಹೆರಿಯಾಕ್ಲೆಗ್ ಸಂದುಂಡು....

"ಸತ್ಯಮಿತ್ರ ಬಂಗೇರೊ ಬರೆಯಿನ ಅಳಿಯ ಸಂತಾನ ಕಟ್ಟಾದ ಗುಟ್ಟು ಪನ್ನಿ ಬೂಕು, ಬೇತೆ ಕೆಲವು ಗದ್ಯ ಲೇಖನೊಲು ಅರ್ಕು ಒಕ್ಕಣೆದ ಅಚ್ಚಿಗಟ್ಟೊಗ್ ಸಾಕ್ಷಿ"- ಪಂಡೊಡ್ ಸತ್ಯಮಿತ್ರೊನ ತುಳು ಬರವಣಿಗೆ ಬಗ್ಗೆ "ಪನಿಯಾರ್"ಡ್ ಬರೆಯಿನ "ತುಳು : ಕೋಡೆ - ಇನಿ- ಎಲ್ಲೆ" ಇನ್ನಿ ತನ ಲೇಕನೊಡ್ ಅ. ಬಾಲಕೃಷ್ಣ ಶೆಟ್ಟಿ ಪೊಳಲಿ ಬರೆತೆರ್.

"ಅಳಿಯ ಸಂತಾನಕಟ್ಟಾದ ಗುಟ್ಟು ಪನ್ನಿನ ಬೂಕ್ ತುಳು ಪಾತೆರದ ತುಳುವೆರೆನ ಮನಸ್ಸಾಗ್ ತಾಗ್‌ಲೆಕ್ ಬೇತೆ ಬೇತೆ ಕೂಡುಕಟ್ಟುಲೆ ಬಗೆಕ್ ತುಳುವೆರೆಗ್ ಸಂಬಂಧ ಪಟೊಡ್ ಅನೇಕ ವಿಸಯೊಳೆನ್ ಉಳಯಿ ಸೇರವೊಂದುಂಡು, ಉಂದೆಟ್ ಅನೇಕ ಪಂಡಿತೋಕ್ತಿಳೊಲಾ ಉಪ್ಪುನೆಡ್ಲೆ ಅವು ಜನೊಕುಳೆಗ್ ಎಡ್ಡೆ ಗುಣೊಕ್‌ಳೆನ್ ಕಲ್ಪಾಯೆರೆ ಒಂಜಿ ಪ್ರಯತ್ನ ಪಂಡೊಡ್ ವಾ ಸಂಶಯ ದಾಂತೆಲಾ ಪನೋಲಿ" ಪಂಡೊಡ್ 1930ನೇ ಇಸವಿಡ್ ಜಿಲ್ಲೆದ ಡಿಸ್ಟ್ರಿಕ್ಟ್ ಎಜುಕೇಶನಲ್ ಆಫೀಸರ್ ಆದಿತ್ತಿನ ಆರ್. ತಾತಾಚಾರ್ಯೆರೆಗ್ ಸತ್ಯಮಿತ್ರೊ ಬರೆತ್ತಿನ ಅಳಿಯ ಸಂತಾನ ಕಟ್ಟಾದ ಗುಟ್ಟು ಪನ್ನಿನ ಬೂಕುದ ಬಗ್ಗೆ ಪಣ್ಣೆರ್.

"ದಾಲಾ ತೆರಿಯಾಂದಿ ಜೋಕ್ಕು ಪೊಣ್ಣೇವೆಗೊಲಾ ಭಾರಿ ಕುಶಿಕೊರ್ಪಿ ಕೃತಿ" ಪಂಡೊಡ್ ಪುದರ್‌ಪೋಯಿ ಯಕ್ಷಗಾನ ಕಲಾವಿದ ಅರ್ಕುಳದ ಸುಬ್ರಾಯಾಚಾರ್ಯೆರ್, ಸತ್ಯಮಿತ್ರೊ ಬೂಕ್‌ದ ಬಗ್ಗೆ ತನ ಅಭಿಪ್ರಾಯೊನ್ ಪಣ್ಣೆರ್.

ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡ ಜಿಲ್ಲೆದ ಒಡಿಪು, ಮೂಲ್ಕಿ ಮಾತ್ರ ಅತ್ತಂದೆ, ಕೊಡಗ್ ಜಿಲ್ಲೆಡೊಲಾ ಸತ್ಯಮಿತ್ರೊ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಚಳವಳಿಟ್ ಭಾಗವಹಿಸೊಂದ್ ಇತ್ತೆರ್ -ಪಂಡೊಡ್ ಆರೆನ

ಮಗಳ್ ಶ್ರೀಮತಿ ಕುಮುದಾ ವಿಲಿಯಮ್ಸ್ ಪಣ್ಣೆರ್.

ಖಾದಿ ಕುಂಟ್ ತುತ್ತೊಂದ್, ತರೇಟ್ಟೊಂಜಿ ಗಾಂಧಿ ಟೊಪ್ಪಿ ದಿವೊಂದ್ ಸತ್ಯಮಿತ್ರರ್ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಚಳುವಳಿಟ್ ಭಾಗವಹಿಸೊಂದ್ ಇತ್ತಿನೆನ್, ಮುಲ್ಕಿಡ್ ಯಾನ್ ಕಣ್ಣಾರೆ ತೂತೆ ಪಂಡ್‌ದ್ ಆರೆನ ಒರಿ ಸಂಬಂಧಿಲಾ ಎನ ಮಿತ್ರಲಾ ಆಯಿನ ಇಮ್ಮಾನ್‌ವೇಲ್ ಪಂಜಿಕಲ್ ಎರಿಕ್ ಬರೆತಿನ ಕಾಕಜಿಡ್ ತೆರಿಪಾದೆರ್.

ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡ ಜಿಲ್ಲೆದ ಪ್ರೊಟೆಸ್ಪಾಂಟ್ ಕ್ರೈಸ್ಟೆರ್‌ಡ್, ತನ ಕುಟುಂಬ ಬೊಕ್ಕ ಕೆಲಸೊನ್ ಬುಡ್‌ದ್ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಚಳುವಳಿಗ್ ಜತ್‌ದ್ ಆಯಿಟ್ ನಿಷ್ಪಾರ್ಥ ಸೇವೆ ಮಲ್ತಿನಾಕ್ಲೆಡ್ ಸತ್ಯಮಿತ್ರರ್ ಸುರುತಾರ್ - ಪಂಡ್‌ದ್ ಜಿಲ್ಲೆದ ಬೇತೆ ಬೇತೆ ಚರ್ಚೆಡ್ ಪಾದ್ರಿಯಾದ್ ಬೇಲೆ ಮಲ್ತಿನ ರೆವೆ. ಐ.ಎ. ಸೋನ್ಸ್ ಪನ್ನಿನಾರ್ ಎನಡ 1984ನೇ ಇಸವಿಡ್ ಆರೆನ ಒಟ್ಟುಗ್ ಪಾತೆರ್‌ನಗ ಪಂಡ್‌ದಿತ್ತೆರ್.

ಇಂಚ ಸುರುತ ದಿನೊಟ್ ಈ ನಾಡ್‌ದ ಜೋಕುಳೆಗ್ ವಿದ್ಯೆ ಕಲ್ಪಾಯಿನ ಸತ್ಯಮಿತ್ರರ್ ಬೊಕ್ಕ ತುಳು, ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯೊದ ಬುಳೆಚ್ಚಿಲ್‌ಗ್ ತನ ದೇಣಿಗೆನ್ ಕೊರಿನಾರ್. ಅತ್ತಂದೆ ಅಪ್ಪೆ ಸಮಯೊಡ್ ಈ ನಾಡ್‌ದ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯಗಾದ್ ತನ ಕುಟುಂಬ ಬದಾಕ್‌ನ್ ಬುಡ್‌ದ್ ಕಷ್ಟ, ಬಂಜ, ಅದ್ದನೊಗ್ ಒಳಗಾಯಿನಾರ್. ಒರಿ ಸಾಮಾನ್ಯ ವ್ಯಕ್ತಿಯಾಂಡಲಾ ತನ ಕೈಯಿಡ್ ತೀರ್‌ನಾತ್ ಕೆಲಸ ಮಲ್ತಿ ತುಳು ಅಪ್ಪೆ ಮಗೆ. ಮಲ್ಲ ಮಲ್ಲ ಜನೊಕುಳೆ ಚರಿತ್ರನ್ ಮಾತ್ರ ಆಕುಳೆನ ಸಾಧನೆನ್ ಹೆಚ್ಚಾದ್ ತೋಜವುನ ಈ ಕಾಲೊಡ್, ಮರಪ್ಪಂದಿನಂಚಿನ ಒರಿ ಸಾಮಾನ್ಯ ತುಳುವೆ - ಸತ್ಯಮಿತ್ರ ಬಂಗೇರೆರೆ ನೆಂಪು ತುಳುವೆರೆ ನಡುಟ್ ಒರಿಯಡ್ ಪನ್ನಿ ಆಶಯೊಡ್ ಇಂದೊಂಜಿ ಎಲ್ಯ ಪ್ರಯತ್ನ.

ಗ್ರಂಥ ಋಣ

1. ಅಳಿಯ ಸಂತಾನ ಕಟ್ಟಿದ ಗುಟ್ಟು - ಸತ್ಯಮಿತ್ರ ಬಂಗೇರೆ, ಪ್ರಕಟಣೆ : ಎಸ್.ಯು. ಪಣಿಯಾಡಿ ತನ ಶ್ರೀ ಭಾರತ ವಸ್ತು ಮಂದಿರ ಉಡುಪಿಡ್.
- ಛಾಪೆ: ಪಿ. ಗುರುರಾಯೆರ್ ತನ ಶ್ರೀ ಕೃಷ್ಣ ಪ್ರೆಸ್ ಉಡುಪಿಡ್ ಛಾಪೆ ಮಳ್ತೇರ್, 1930.
2. ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯದ ಹೋರಾಟ - ಪಿ.ಕೆ. ನಾರಾಯಣ, ಪ್ರಕಟಣೆ : ಕೆ.ಎಸ್.ರಾವ್ ಸ್ಮಾರಕ ಟ್ರಸ್ಟ್, ಮಂಗಳೂರು, 1984.
3. ಬೊಳ್ಳೆ ಬೆಥಾನ್ಯ ದೇವಾಲಯದ 75ನೇ ವರ್ಷದ ವಜ್ರ ಮಹೋತ್ಸವದ ವರದಿ, ಮೇ 8, 1977.
4. ಶ್ರೀಮತಿ ಕುಮುದಾ ವಿಲ್ಲಿಯಮ್ಸ್ (ಸತ್ಯಮಿತ್ರ ಬಂಗೇರೆರೆ ಮಗಳ್) ಎಂಕ್ ಬರೆಯಿನೆ ಕಾಕಜಿ. ಮಾರ್ಚ್ 12, 1997. ಬೊಕ್ಕ ಸಂದರ್ಶನ 1997
5. ಶ್ರೀ ಇಮ್ಮಾನ್‌ವೆಲ್ ಪಂಜಿಕಲ್ ಎಂಕ್ ಬರೆಯಿನೆ ಕಾಕಜಿ ಮಾರ್ಚ್ 21, 1997.
6. ದಿ. ರೆವೆ. ಐ.ಎ. ಸೋನ್ಸ್, ಮಂಗಳೂರು ಮೆರೆನ್ ಭೇಟಿ ಮಲ್ತಿನ ಪೊರ್ತುಡು ಸಂಗ್ರಹೊ ಮಲ್ತಿ ವಿಷಯೊ, ಏಪ್ರಿಲ್ 14, 1984.
7. ದಿ. ಶ್ರೀ ಬಿ.ಟಿ. ಬಂಗೇರ (ಸತ್ಯಮಿತ್ರ ಬಂಗೇರೆರೆ ಮಗ) ಕೇಪುಲ್ ಮುದರಂಗಡಿ ಮೆರೆನ್ ಭೇಟಿ ಮಲ್ತಿ ಸಮಯೊಡು ತಿಕ್ಕಿನ ವಿಷಯೊ ; ಮೇ 1, 1990.
8. ಪನಿಯಾರ, ನೆಂಪು ಸಂಚಿಕೆ - ಅಖಿಲ ಭಾರತ ತುಳು ಸಮ್ಮೇಳನ, ಮಂಗಳೂರು 1989. ಸಂ: ಡಾ.ಕೆ.ಚಿನ್ನಪ್ಪಗೌಡ.
9. ತುಳುವ ಮಹಾಸಭೆತ ವಾರ್ಷಿಕ-ಎಸ್.ಯು. ಪಣಿಯಾಡಿ-1929
10. ನವಯುಗ ಪತ್ರಿಕೆ: 1936 ದಶಂಬರ 24 ; 1937 ಜನವರಿ 7 ಬೊಕ್ಕ 1937 ಫೆಬ್ರವರಿ 25. ಸಂ: ಹೊನ್ನಯ್ಯ ಶೆಟ್ಟಿ.

||ಶ್ರೀ||

ತುಳುವ ಸಾಹಿತ್ಯ ಮಾಲೆ

ಪೂ ೩.

***

ಅಳಿಯ ಸಂತಾನ ಕಟ್ವದ ಗುಟ್ಟು

***

ಬರೆತಿನಾಯೆ : "ಸತ್ಯಮಿತ್ರ ಬಂಗೇರೆ."

ಈ ಪುಸ್ತಕನಿ

ಪಾವಂಜಿ ಗುರುರಾಯೆರ್

ತನ "ಶ್ರೀ ಕೃಷ್ಣ ಪ್ರೆಸ್ ಉಡುಪಿ" ಡ್ ಭಾಪೆಮಳ್ತೆರ್.

ಎಸ್.ಯು. ಪಣಿಯಾಡಿ

ತನ "ಶ್ರೀ ಭಾರತವಸ್ತು ಮಂದಿರ ಉಡುಪಿ"ಡ್

ಪ್ರಕಟನೆ ಮಳ್ತೆರ್.

***

(All rights-reserved.)

1930.

[ಬಿಲೆ: ೦-೮-೦]

[Price ; 0-8-0]

కుళునాథ, కుళుబాణి, వ్రాణిక్, వ్రంశ్శక్తి
 లంబిక్త ముళిశ్శిలగద ఎక్కిగ బిళి
 బింబిన నమ జిలయికుళి నాదనలిన,
 అకులు కుళుకు వ్రందాయన కలరిలిన
 ముకేరిగల కిలవ్రాద కిరున వ్రాణికు
 మదలయిరావంది కుళునల వ్రాణి మికుళి
 వ్రాణిలిన కనాటక కుళు వ్రాణిక్ అగ్రాణి
 అకలి ముళిలిన వ్రాణింబుండు.

కుళు బాణి, వ్రాణిక్, వ్రంశ్శక్తి, కుళునాథ
 లంబిక్త మిక్త ఈ జిలయికుళిల శక్తి మోణి
 అగ్రాణిలిన ఈ ముకులు కిలవ్రాద కిరున.
 కుళుక ముళిశ్శిలగ వ్రాణి వ్రాణి
 నమ ఎంకంబి కిరులిన ముళిలిన ఎంక
 దుంబి వ్రాణికుళు వ్రాణిలిన అకు
 అగ్రాణిలిన అకులు నకత్ వ్రాణి నక
 కిలవ్రాద కిరున.

శ్రీ. ౧౦.౧. ౧౧వక శ్రీ

అగ్రాణి

కనాటక కుళు వ్రాణిక్ అగ్రాణి.